

คำศัพท์ - คำย่อ

ทางการทูตและการต่างประเทศ

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 4

DEVAWONGSE VAROPAKARN INSTITUTE OF FOREIGN AFFAIRS
สถาบันการต่างประเทศวรวังวรวิภากร

คำศัพท์

คำย่อ

ทางการทูตและการต่างประเทศ

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 4

คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ

ISBN : 978-616-341-073-3

พิมพ์ครั้งที่ 1 : ตุลาคม 2543

พิมพ์ครั้งที่ 2 : มีนาคม 2548 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

พิมพ์ครั้งที่ 3 : กุมภาพันธ์ 2550 (พิมพ์เพิ่ม)

พิมพ์ครั้งที่ 4 : กันยายน 2552 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

พิมพ์ครั้งที่ 5 : กันยายน 2556 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 3)

พิมพ์ครั้งที่ 6 : มกราคม 2563 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 4)

จำนวนที่พิมพ์ : 5,000 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ ตามกฎหมายลิขสิทธิ์และกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของไทย และระหว่างประเทศ การคัดลอกข้อความทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่หรือทำซ้ำในทุกรูปแบบต้องได้รับอนุญาตจากสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

กระทรวงการต่างประเทศ. สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ.

คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ.-- พิมพ์ครั้งที่ 6.-- กรุงเทพฯ :
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ, 2563.
300 หน้า.

1. การทูต--คำศัพท์. I. ชื่อเรื่อง.

327.203

ISBN 978-616-341-073-3

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 6

กระทรวงการต่างประเทศได้มอบให้สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการจัดทำหนังสือ “คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ” เพื่อรวบรวมคำศัพท์-คำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวงการการทูตและการต่างประเทศ พร้อมทั้งให้มีคำอธิบายประกอบ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการทูตและการต่างประเทศให้แก่บุคลากรทุกภาคส่วน รวมถึงนักเรียน นักศึกษา และสาธารณชนทั่วไป

หนังสือคำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศได้จัดทำครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2543 และตลอดระยะเวลา 2 ทศวรรษที่ผ่านมา สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการได้ปรับปรุงหนังสือคำศัพท์-คำย่อฯ เป็นระยะ ๆ เพื่อให้หนังสือมีข้อมูลที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีพัฒนาการในแต่ละช่วงเวลา

ดังเช่นทุกครั้งที่ผ่านมา สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศในการเพิ่มเติมคำศัพท์และคำย่อที่เกิดขึ้นใหม่ ปรับปรุงเนื้อหาและคำอธิบายประกอบ จึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานและข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำหนังสือ “คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ” ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 4 นี้

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

มกราคม 2563

สารบัญ

	หน้า
A	1
B	61
C	70
D	98
E	107
F	123
G	130
H	138
I	146
J	165
K	172
L	173
M	177
N	191
O	200
P	206
Q	218
R	219

หน้า

S	227
T	252
U	265
V	277
W	283
Y	290
Z	291

A

A - X

ASEAN Minus X Formula

รูปแบบอาเซียนที่ไม่รวมสมาชิกบางรัฐ

การดำเนินการของอาเซียนที่อาจไม่มีประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมทั้งหมด ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นไปตามข้อ 21 ของกฎบัตรอาเซียนและใช้กับการอนุวัติการตามข้อผูกพันด้านเศรษฐกิจเท่านั้น

AAAA

Addis Ababa Action Agenda

วาระปฏิบัติการแอดดิสอาบาบาว่าด้วยการระดมทุนเพื่อการพัฒนา

AADMER

ASEAN Agreement on Disaster Management and
Emergency Response

ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการบริหารจัดการภัยพิบัติ และการตอบสนอง
ต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

เป็นกลไกในการดำเนินความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยในส่วนของประเทศไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการตามความตกลง AADMER โดยมีอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้ประสานงานหลักของคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ ทั้งนี้ ความตกลง AADMER มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2552

AAPTIP

Australia - Asia Programme to Combat Trafficking in Persons
ข้อตกลงเสริมระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลออสเตรเลียว่าด้วย
โครงการออสเตรเลีย - เอเชียเพื่อการต่อต้านการค้ามนุษย์

AASROC

Asian - African Sub-Regional Organizations Conference
การประชุมองค์การอนุภูมิภาคเอเชีย - แอฟริกา
มีการประชุมครั้งแรกที่เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อ พ.ศ. 2546

AAT

ASEAN Association - Thailand
สมาคมอาเซียน - ประเทศไทย
จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2551 เพื่อสนับสนุนการสร้างความตระหนักรู้
เกี่ยวกับอาเซียน และความรู้สึกร่วมกันของการเป็นประชาคมอาเซียน
รวมทั้งประสานความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์กับภาคประชาสังคมและ
องค์กรต่างๆ

ABAC

APEC Business Advisory Council
สภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค

ABS

Access and Benefit Sharing
การแบ่งปันผลประโยชน์และการเข้าถึง

ABTC

APEC Business Travel Card

บัตรเดินทางสำหรับนักธุรกิจเอเปค

เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักธุรกิจสมาชิกเอเปค (ที่เป็นสมาชิกโครงการ) สามารถเดินทางเข้า-ออกประเทศสมาชิกเอเปค (ที่เป็นสมาชิกโครงการ) ได้ มีกำหนดอายุ 3 - 5 ปี

abuse of privilege

การใช้เอกสิทธิ์โดยมิชอบ

ACB

ASEAN Centre for Biodiversity

ศูนย์อาเซียนว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

ตั้งอยู่ที่ประเทศฟิลิปปินส์ มีหน้าที่อำนวยความสะดวกในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการอนุรักษ์และใช้ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ACC

ASEAN Coordinating Council

คณะมนตรีประสานงานอาเซียน

ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ทำหน้าที่ในการเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน และประสานงานกับคณะมนตรีประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อความสอดคล้องกันตามนโยบายและมีประสิทธิภาพ

ACCC

ASEAN Connectivity Coordinating Committee

คณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ในภูมิภาค

อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานอาเซียนว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee - ACCC) โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศทำหน้าที่ประสานงานกับผู้แทนของแต่ละประเทศสมาชิก (National Coordinator) เพื่อผลักดันและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ในอาเซียน รวมทั้งประสานกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ อาทิ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และอินเดีย รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

accession

ภาคยานุวัติ

หมายถึง การให้ความยินยอมที่จะผูกพันตามสนธิสัญญา ภายหลังจากที่มีการลงนามในสนธิสัญญาแล้ว

accredit

แต่งตั้งให้ไปประจำ

หมายถึง การแต่งตั้งมอบหมายให้หัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตไปประจำยังประเทศอื่น และมีอำนาจดูแลประเทศนั้นหรือเขตอาณาต่าง ๆ ซึ่งในกรณีนี้เรียกว่า Accredited Ambassador

accretion

ที่ออกชายฝั่ง ที่ออกริมตลิ่ง

ACCSM

ASEAN Cooperation on Civil Service Matters

ความร่วมมืออาเซียนด้านกิจการราชการพลเรือน

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2523 เดิมมีชื่อเรียกว่า ASEAN Conference on Reforms in the Civil Service (ACRCS) ต่อมาใน พ.ศ. 2558 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น ASEAN Cooperation on Civil Service Matters (ACCSM) มีจุดประสงค์หลักในการกระชับความร่วมมือด้านการพัฒนาและปรับปรุงระบบราชการ รวมถึงระบบการบริหารและการจัดการภาครัฐให้มีความทันสมัย และส่งเสริมการหารือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อพัฒนาระบบราชการในกลุ่มประเทศสมาชิกให้มีประสิทธิภาพ ศักยภาพ มีความรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ACCSM เริ่มมีการประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2524 สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบความร่วมมือในกรอบการประชุม ACCSM

ACD

Asia Cooperation Dialogue

ความร่วมมือเอเชีย

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2545 โดยเป็นข้อริเริ่มของไทย ปัจจุบันมีสมาชิก 34 ประเทศจากทุกอนุภูมิภาคของเอเชีย ACD เป็นเวทีหารือระดับนโยบายและความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ ความไว้วางใจ เชื่อใจ ตลอดจนส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน โดยอาศัยศักยภาพที่หลากหลายของประเทศสมาชิก และเพื่อเป็นเวทีภูมิภาคเอเชีย (Continent - Wide Forum) ที่เชื่อมโยงประเทศในเอเชีย ครอบคลุมความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่าง ๆ ตลอดจนเชื่อมต่อ “missing links” ในเอเชียเข้าด้วยกัน และเป็นเวทีหารือระดับนโยบายของเอเชีย ที่ประเทศสมาชิกสามารถแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความท้าทายต่าง ๆ (Asia - Wide Strategic Linkages) ครอบ

ACD มีความร่วมมือใน 6 สาขาหลัก ได้แก่ (1) ความเชื่อมโยง (2) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (3) การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (4) ความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ (5) วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (6) การส่งเสริมแนวทางไปสู่การพัฒนาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ที่ผ่านมา มีการประชุมระดับผู้นำแล้ว 2 ครั้ง และมีการประชุมระดับรัฐมนตรีแล้ว 15 ครั้ง โดยไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมผู้นำ ACD ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2559

ACDM

ASEAN Committee on Disaster Management

คณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ

เป็นคณะทำงานที่เปลี่ยนสถานะมาจากคณะผู้เชี่ยวชาญของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Experts Group on Disaster Management: AEGDM) ซึ่งตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้มีการดำเนินการในเชิงรุก (Proactive) ในการจัดการภัยพิบัติภายใต้กรอบความร่วมมือของภูมิภาคอาเซียน และกำหนดให้มีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยมีพันธกิจ คือ การส่งเสริมความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติทุกด้านอย่างครบวงจร ได้แก่ การป้องกัน การเตรียมความพร้อม การตอบโต้ การบรรเทาและฟื้นฟูโดยผ่านกิจกรรมที่ดำเนินการร่วมกันเพื่อลดผลกระทบจากภัยพิบัติต่อการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน

ACE

ASEAN Centre for Energy

ศูนย์พลังงานอาเซียน

จัดตั้งขึ้นที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2542 มีหน้าที่ในการแสวงหาความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียน และกับประเทศนอกภูมิภาคในการศึกษา วิจัย และดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาด้านพลังงาน

ACF

ASEAN Cultural Fund

กองทุนวัฒนธรรมอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2521 เพื่อเป็นกองทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม/โครงการความร่วมมือของอาเซียนทางด้านวัฒนธรรมและสนเทศ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นให้การสนับสนุนเงินกับกองทุนฯ เพื่อนำดอกผลไปใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมและโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ด้านวัฒนธรรม

ACFTA

ASEAN - China Free Trade Area

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน

อาเซียนและจีนได้ลงนามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน - จีน เมื่อ พ.ศ. 2545 ที่กรุงพนมเปญ ครอบคลุมการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน และถือเป็นความตกลงเขตการค้าเสรีแรกที่อาเซียนทำกับประเทศคู่เจรจา เขตการค้าเสรีอาเซียน - จีน ได้มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 ทำให้อัตราภาษีของสินค้าทั้งหมดต้องลดลงเหลือร้อยละ 0 ปัจจุบันจีนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของอาเซียน มีมูลค่าการค้าระหว่างกันเกือบ 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ

ACIA

ASEAN Comprehensive Investment Agreement

ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน

ลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 เป็นความตกลงที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนเป็นฐานการลงทุนที่สามารถแข่งขันได้ เพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของโลกที่มีการแข่งขันเพิ่มขึ้น โดยปรับนโยบายการลงทุนให้เสรีและเปิดกว้างมากขึ้น ACIA มีขอบเขตครอบคลุมสาขาการผลิตการเกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และการบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 สาขาข้างต้นในทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเปิดเสรีการลงทุน

การคุ้มครองการลงทุน การอำนวยความสะดวกในการลงทุน และการส่งเสริมการลงทุน

ACMECS

Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2546 ตามข้อริเริ่มของไทย ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำความเจริญสู่แนวชายแดน สร้างงาน สร้างรายได้ ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก ส่งเสริมให้เกิดสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองแบบยั่งยืนร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมการบูรณาการของอาเซียนในภาพรวม ที่ผ่านมามีการประชุมระดับผู้นำแล้ว 7 ครั้ง โดยไทยได้เป็นเจ้าภาพการจัดประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2548 และล่าสุดไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 8 ระหว่างวันที่ 15 - 16 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ที่กรุงเทพฯ ภายใต้หัวข้อ “Towards an Integrated and Connected Mekong Community” หรือ “การก้าวสู่ประชาคมแม่น้ำโขงที่เชื่อมโยงกัน” โดยมีเอกสารผลลัพธ์การประชุม 2 ฉบับ ได้แก่ (1) ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) และ (2) แผนแม่บท ACMECS ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2562 - 2566 (ACMECS Master Plan 2019 - 2023) ซึ่งไทยเป็นผู้ริเริ่มในการยกย่องร่วมกับประเทศสมาชิกเพื่อเพิ่มพลวัตและประสิทธิภาพการทำงานของ ACMECS ให้สามารถรับมือกับความท้าทายของโลกในปัจจุบัน และส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย 3 เสาหลัก/เป้าประสงค์ หรือ 3s ได้แก่ (1) การเสริมสร้างความเชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อในอนุภูมิภาค (Seamless Connectivity) โดยเน้นการเติมเต็มโครงสร้างพื้นฐานและเส้นทางคมนาคมทางกายภาพ (Hardware) รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล และความเชื่อมโยงทางพลังงานที่ยัง

ขาดหายในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (2) การประสานด้านเศรษฐกิจ (Synchronized ACMECS Economies) ซึ่งเน้นการเชื่อมโยงทางด้านระบบและกฎระเบียบ (Software) และการระดมทุนเพื่อการพัฒนาในมิติต่างๆ ของแผนแม่บทฯ เช่น การจัดตั้งกองทุน ACMECS Fund และ (3) การพัฒนาภูมิภาคในลักษณะยั่งยืนและมิตรวาทกรรม (Smart and Sustainable ACMECS) ในสาขาที่ประเทศสมาชิกมีศักยภาพและให้ความสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ACMM

ASEAN Center of Military Medicine

ศูนย์แพทย์ทหารอาเซียน

ก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือของสมาชิกประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของกิจการแพทย์ทหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันประเทศไทยได้จัดตั้งศูนย์การแพทย์ทหารอาเซียน กรมแพทย์ทหารบก โดยผู้แทนจาก 10 ประเทศอาเซียนร่วมเป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่สำคัญในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำข้อเสนอที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ (AHA Center) และสนับสนุนภารกิจที่นอกเหนือขีดความสามารถของฝ่ายพลเรือน

ACP

Africa, Caribbean and Pacific Countries

กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคแอฟริกา หมู่เกาะในแคริบเบียน และแปซิฟิก

ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าจากสหภาพยุโรป

Act on Consular Privileges and Immunities B.E. 2541

พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล พ.ศ. 2541

Act on Diplomatic Privileges and Immunities B.E. 2527

พระราชบัญญัติว่าด้วยเอกสิทธิและความคุ้มกันทางทูต พ.ศ. 2527

ACTCs

ASEAN Committees in Third Countries and International Organizations

คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สามและองค์การระหว่างประเทศ เป็นกลไกประสานงานของอาเซียนที่จัดตั้งขึ้นในเมืองหลวงของประเทศที่สามหรือองค์การระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและส่งเสริมผลประโยชน์ของอาเซียนโดยคณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม ประกอบด้วย เอกอัครราชทูตหรือหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนประจำประเทศเจ้าภาพหรือองค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ

ACTIP

ASEAN Convention Against Trafficking in Persons, Especially Women and Children

อนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในการป้องกันและต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเน้นการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่ต้นเหตุ เช่น การจัดการความยากจน การลดปัจจัยเกื้อหนุนและป้องกันการตกเป็นเหยื่อซ้ำ และการส่งเสริมความร่วมมือข้ามแดน โดยเฉพาะการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารคนเข้าเมือง การคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์และการส่งกลับ การบังคับใช้กฎหมายอาทิ การยึดทรัพย์ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องทางอาญา การส่งผู้ร้ายข้ามแดน และความร่วมมือระหว่างประเทศอื่น ๆ

ACW

ASEAN Committee on Women

คณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นกลไกความร่วมมือด้านสตรีในระดับภูมิภาคอาเซียน โดยมีการประชุมปีละครั้ง เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยมีเป้าหมายหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้แก่สตรีในอาเซียน การคุ้มครองและสวัสดิการสังคมในเรื่องสิทธิ ความยุติธรรมทางสังคม การบูรณาการมิติหญิงและชายในประชาคมอาเซียน

ACWC

ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children

คณะกรรมการสิทธิการอาเซียนเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2552 เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาล (intergovernmental body) ในอาเซียน และเป็นองค์กรที่ให้คำปรึกษาด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก โดยมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศละ 2 คน คนหนึ่งเป็นผู้แทนด้านสิทธิสตรี และอีกคนเป็นผู้แทนด้านสิทธิเด็ก ร่วมกันทำงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของสตรีและเด็ก โดยคำนึงถึงภูมิหลังที่แตกต่างของแต่ละประเทศและส่งเสริมการดำเนินการตามกลไกต่าง ๆ ระดับนานาชาติด้านสิทธิมนุษยชนของสตรีและเด็ก

AD

Anti-Dumping Duty

ภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด

เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ เนื่องจากผู้ส่งออกในต่างประเทศได้ส่งสินค้านั้นเข้ามาเพื่อประโยชน์ในทางพาณิชย์ในราคา

ที่ต่ำกว่าราคาจำหน่ายในประเทศของตน หรือในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต

ADB

Asian Development Bank

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย

ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ไทยเป็น 1 ใน 31 ประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 68 ประเทศ แบ่งเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก 49 ประเทศ และประเทศที่อยู่นอกภูมิภาค 19 ประเทศ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ADB มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

ADF

ASEAN Development Fund

กองทุนเพื่อการพัฒนาอาเซียน

เป็นกองทุนของอาเซียนสำหรับใช้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างประชาคมอาเซียนและการลดช่องว่างด้านการพัฒนาภายในอาเซียน

ADIZ

Air Defense Identification Zone

เขตพิสูจน์ฝ่ายป้องกันภัยทางอากาศ

ADMM

ASEAN Defence Ministers' Meeting

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน และ

ADMM-Plus : ASEAN Defence Ministers' Meeting-Plus

การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศ

คู่เจรจา

เป็นกรอบความร่วมมือด้านกลาโหมระดับสูงสุดของอาเซียน โดยมีการจัดการประชุม ADMM ครั้งแรกใน พ.ศ. 2549 และจัดต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ส่วนการประชุม ADMM-Plus จัดขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. 2553 ประกอบด้วย ประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาอีก 8 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความร่วมมือใน 5 สาขา ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ ความมั่นคงทางทะเล การต่อต้านการก่อการร้าย ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ และการแพทย์ทางทหาร

ADPC

Asian Development Preparedness Center
ศูนย์เตรียมความพร้อมป้องกันภัยพิบัติแห่งเอเชีย

AEBF

Asia - Europe Business Forum
สภาธุรกิจเอเชีย - ยุโรป

เป็นกลไกหนึ่งภายใต้ความร่วมมืออาเซียน (ASEM) ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคเอกชนของประเทศสมาชิกอาเซียน เริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2540

AEC

ASEAN Economic Community
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นหนึ่งในเสาหลักของประชาคมอาเซียน โดยอาเซียนมีเป้าหมายจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ได้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558 เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนที่เสรีมากขึ้น โดยอาเซียนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ (1) การเป็นตลาดและฐานการผลิต

เดียวกัน (2) การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง (3) การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และ (4) การเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

AEC Blueprint

ASEAN Economic Community Blueprint

แผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

หรือมักเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า “พิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เป็นแผนบูรณาการงานด้านเศรษฐกิจเพื่อให้เห็นภาพรวมในการมุ่งสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วยแผนงานเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ พร้อมกรอบระยะเวลาในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ จนบรรลุเป้าหมายประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนใน พ.ศ. 2558

AEC หรือ AEC Council

ASEAN Economic Community Council

คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่การเป็นประชาคมอาเซียน และ กำกับการดำเนินงานของรัฐมนตรีรายสาขาที่เกี่ยวข้องกับด้านเศรษฐกิจ เช่น รัฐมนตรีด้านการคลัง ด้านขนส่ง ด้านเกษตรและป่าไม้ การประชุม AEC Council มีขึ้นปีละ 2 ครั้ง ก่อนการประชุมสุดยอดอาเซียน โดยหัวหน้าคณะผู้แทนของไทย เป็นระดับรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจ

AECF

Asia - Europe Cooperation Framework

กรอบความร่วมมือเอเชีย - ยุโรป

เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมในกรอบอาเซียน ซึ่งได้รับรองในที่ประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 2 ที่กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

AEETC

Asia - Europe Environmental Technology Centre

ศูนย์เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเอเชีย - ยุโรป

เป็นกลไกหนึ่งภายใต้อาเซียน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมของประชาคมอาเซียน

AEGDM

ASEAN Experts Group on Disaster Management

การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ

ดู ACDM

AEIC

ASEAN Earthquakes Information Centre

ศูนย์ประชาสัมพันธ์ด้านแผ่นดินไหวอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเพื่อประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงานทางด้านอุตุนิยมวิทยาในประชาคมอาเซียนในการเฝ้าระวังและลดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากแผ่นดินไหว

AEM

ASEAN Economic Ministers' Meeting

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอาเซียนที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจ (ของประเทศไทย คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์) ปกติจัดขึ้นปีละครั้งประมาณเดือนสิงหาคม เพื่อหารือและพิจารณาแนวทางการร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน

AEMM

ASEAN - EU Ministerial Meeting

การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน - สหภาพยุโรป

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป จัดขึ้นทุก 2 ปี เพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน

AERA

Accelerating Economic Recovery in Asia

โครงการเร่งรัดการฟื้นฟูเศรษฐกิจในเอเชีย

(สำหรับประเทศไทย)

เป็นโครงการที่สหรัฐอเมริกาได้ประกาศในระหว่างการประชุมผู้นำเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ 6 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2541 ที่จะให้ความช่วยเหลือประเทศในเอเชีย 3 ประเทศที่ประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ คือ สาธารณรัฐเกาหลี อินโดนีเซีย และไทย

AEVG

Asia - Europe Vision Group

กลุ่มวิสัยทัศน์เอเชีย - ยุโรป

เป็นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งจัดตั้งขึ้นหลังจากการประชุมผู้นำเอเชีย - ยุโรป (ASEM - อาเซม) ครั้งที่ 2 ที่กรุงลอนดอน เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตของกระบวนการอาเซม

AF

ASEAN Foundation

มูลนิธิอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 โดยกฎบัตรอาเซียน (ข้อบท 15) กำหนดบทบาทหน้าที่ของมูลนิธิอาเซียนว่า ให้สนับสนุนการดำเนินงานของเลขาธิการอาเซียน และร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้องของอาเซียนในการสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยการส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่อง

อาเซียนและจิตสำนึกของการเป็นประชาชนอาเซียน และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนและการดำเนินการร่วมกันที่ใกล้ชิดระหว่างภาคธุรกิจภาคประชาสังคม นักวิชาการในอาเซียน การเพิ่มความร่วมมือในการแก้ปัญหาความยากจนและลดช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

AFAS

ASEAN Framework Agreement on Services

กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน

ลงนามโดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2538 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยประเทศสมาชิกต้องทยอยเปิดตลาดบริการในสาขาที่กำหนด และเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นให้กับบุคคล/นิติบุคคลอาเซียนสำหรับทุกสาขาบริการ และทุกรูปแบบของการให้บริการ โดยให้ทยอยเปิดตลาดให้กันเป็นระยะ ในระดับที่สูงขึ้นตามตารางข้อผูกพันการเปิดตลาดเป็นรอบ ๆ โดยมีสาขาเร่งรัด ได้แก่ สาขาสุขภาพ การท่องเที่ยว การบิน เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะต้องอนุญาตให้บุคคลหรือนิติบุคคลอาเซียนถือหุ้นได้ร้อยละ 70 ภายใน พ.ศ. 2553 และสาขาโลจิสติกส์ ภายใน พ.ศ. 2556 ส่วนสาขาอื่น ๆ ภายใน พ.ศ. 2558

AFCDM

ASEAN Finance and Central Bank Deputies' Meeting

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลางอาเซียน เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของกระทรวงการคลังและธนาคารกลางของอาเซียน จัดขึ้นปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเตรียมการสำหรับการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการภายใต้แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint 2025)

AFCDM+3

ASEAN+3 Finance and Central Bank Deputies' Meeting
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลาง
อาเซียนกับผู้แทนจากจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี

AFMM

ASEAN Finance Ministers' Meeting
การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน
จัดขึ้นปีละครั้ง ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
อาเซียนดำเนินการผ่านคณะทำงาน 3 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาตลาดทุน
ภูมิภาค (Capital Market Development) (2) การเปิดเสรีภาคบริการ
ทางการเงิน (Financial Services Liberalization Under the ASEAN
Framework Agreement on Services) และ (3) การเปิดเสรีบัญชีทุน
(Capital Account Liberalization) นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การคลังอาเซียนยังเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตาม AEC Blueprint
ในส่วนที่เกี่ยวกับภาคการเงิน ซึ่งครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรีภาคบริการ
ทางการเงิน และการเปิดเสรีบัญชีทุน

AFMM+3

ASEAN+3 Finance Ministers' Meeting
การประชุมร่วมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนกับ
ผู้แทนจากจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี
มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 ในช่วงการประชุม
ประจำปีของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ที่กรุงมะนิลา และได้
ตกลงในหลักการที่จะจัดเป็นประจำทุกปี เพื่อหารือสถานการณ์การเงิน
และเศรษฐกิจในภูมิภาค และร่วมมือหามาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไข
วิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาค ผลงานที่สำคัญ คือ มาตรการริเริ่มเชียงใหม่
(Chiang Mai Initiative)

AFoCo

Asian Forest Cooperation

กรอบความร่วมมือด้านป่าไม้แห่งเอเชีย

เป็นกรอบความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างประเทศอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี เสนอโดยนายกรัฐมนตรี อี มยอง-บั๊ก เมื่อ พ.ศ. 2552 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านป่าไม้ระหว่างประเทศอาเซียนและสาธารณรัฐเกาหลี มีจุดประสงค์เพื่อก่อตั้งองค์การความร่วมมือด้านป่าไม้แห่งเอเชียที่ครอบคลุมประเทศอาเซียน สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย

AFTA

ASEAN Free Trade Area

เขตการค้าเสรีอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามมติของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เพื่อส่งเสริมการค้าเสรีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยให้มีการลดอัตราภาษีศุลกากรที่เท่ากันตามระยะเวลาที่กำหนด เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2536 โดยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ ลดอัตราภาษีศุลกากรให้เหลือร้อยละ 0 - 5 ภายใน พ.ศ. 2546 และมีระยะเวลาผ่อนผันสำหรับประเทศสมาชิกใหม่ อีก 4 ประเทศ ตามช่วงเวลาก่อน/หลังที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน

AFTA Council

ASEAN Free Trade Area Council

คณะมนตรีเขตการค้าเสรีอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีคลัง เพื่อหารือและติดตามการดำเนินงานในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ปกติจะจัดขึ้นประมาณปีละครั้งในช่วงการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

agreement (accord)

ความตกลง

ความตกลงระหว่างประเทศมี 2 ลักษณะ คือ ความตกลงที่มีลักษณะเป็นข้อผูกพันตามกฎหมาย และความตกลงที่ไม่มีลักษณะเป็นข้อผูกพันตามกฎหมาย

Agreement on Commercial Navigation on Lancang - Mekong River

ความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำล้านช้าง - แม่น้ำโขง ระหว่างจีน สปป.ลาว เมียนมา และไทย ลงนามเมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2543 ซึ่งความตกลงฯ นำไปสู่การลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการดำเนินการตามความตกลงที่ฝ่ายว่าด้วยการเดินเรือในแม่น้ำล้านช้าง - แม่น้ำโขง เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544

Agreement on Economic and Technical Cooperation

ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

Agreement on Promotion and Protection of Investments

ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

agrément

ความเห็นชอบ

ในการแต่งตั้งเอกอัครราชทูตไปประจำในประเทศใด กำหนดให้รัฐผู้ส่งขอความเห็นชอบจากรัฐผู้รับก่อน

AHA Centre

ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management

ศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ในการจัดการภัยพิบัติ

จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการประสานงานสำหรับการช่วยเหลือมนุษยธรรมด้านการจัดการภัยพิบัติระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับองค์การสหประชาชาติ/องค์การระหว่างประเทศ ภารกิจหลักของ AHA ได้แก่ การติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ รวบรวมข่าวสารและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินงานบนพื้นฐานที่ว่า ประเทศสมาชิกจะดำเนินการก่อนเพื่อจัดการกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น ในกรณีที่มีการร้องขอความช่วยเหลือ ประเทศผู้ร้องขอจะประสานโดยตรงไปยังผู้ให้ความช่วยเหลือหรืออาจดำเนินการผ่าน AHA Centre เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการส่งคำร้องขอดังกล่าวอีกทางหนึ่ง

AHMM

ASEAN Health Ministers Meeting

การประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน

เป็นเวทีการหารือและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความร่วมมือด้านสาธารณสุขของประเทศสมาชิกอาเซียนของรัฐมนตรีด้านสาธารณสุขของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจะจัดขึ้นทุก 2 ปี

AIA

ASEAN Investment Area

เขตการลงทุนอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามกรอบความตกลงว่าด้วยเขตลงทุนอาเซียน ที่ลงนามเมื่อ พ.ศ. 2541 เพื่อส่งเสริมให้มีภาวะการลงทุนที่โปร่งใสและเสรีในอาเซียน ในอันที่จะดึงดูดการลงทุนจากภายในและภายนอกภูมิภาค โดยให้ประเทศสมาชิกเปิดให้มีการลงทุนทางอุตสาหกรรมและให้มีการประติบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนอาเซียนภายใน พ.ศ. 2553 และแก่นักลงทุนทั่วไปภายใน พ.ศ. 2563 โดยครอบคลุมการลงทุนโดยตรงทั้งหมดในสาขา

อุตสาหกรรมการผลิตเกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ รวมทั้งการบริการที่เกี่ยวข้องกับสาขาการผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

AIA Council

ASEAN Investment Area Council

คณะมนตรีเขตการลงทุนอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีที่ดูแลงานด้านการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกำหนดนโยบายและกำกับกรดำเนินงานจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียนปกติมีการประชุมปีละครั้ง

AICHR

ASEAN Inter - Governmental Commission on Human Rights

คณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

AICHR หรือ ไอชาร์ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ตามข้อ 14 ของกฎบัตรอาเซียนที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึงการสร้างความรู้ความตระหนักรู้ในด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนอาเซียน และร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ของอาเซียนและองค์กรภาคประชาสังคมในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดย ดร. เสรี นนทสูติ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้แทนไทยใน AICHR 2 วาระ คือ ระหว่าง พ.ศ. 2556 - 2558 และระหว่าง พ.ศ. 2559 - 2561 ปัจจุบันคือ นางอมรา พงศาพิชญ์ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2562 - วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564

aide-mémoire

บันทึกช่วยจำ

1. เป็นเอกสารที่สร้างข้อผูกพัน ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของสัญญา
2. ในทางการเมืองระหว่างประเทศ เป็นเอกสารที่ช่วยย้ำประเด็นที่ได้มาพบและพูดไว้

AIIB

Asian Infrastructure Investment Bank

ธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของเอเชีย

ริเริ่มโดยสาธารณรัฐประชาชนจีน เปิดทำการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2559 มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ ณ กรุงปักกิ่ง และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานในเอเชีย โดยประเทศไทยได้ร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของเอเชียเพื่อจัดตั้งธนาคารดังกล่าวเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2558

AIPA

ASEAN Inter-Parliamentary Assembly

สมัชชารัฐสภาอาเซียน

มีชื่อเดิมว่า องค์การรัฐสภาอาเซียน (ASEAN Inter-Parliamentary Organization : AIPO) ก่อตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2520 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือของรัฐสภาแห่งชาติในอาเซียนให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และเปลี่ยนชื่อเป็น AIPA ใน พ.ศ. 2549 โดย AIPA ประกอบด้วยรัฐสภาแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ มีการประชุมกันอย่างเป็นทางการเป็นประจำทุกปี

AIPR

ASEAN Institute for Peace and Reconciliation

สถาบันอาเซียนว่าด้วยสันติภาพและความสมานฉันท์

เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน โดยได้รับการรับรองจากผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียนที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 โดยมีหน้าที่หลักในการศึกษาวิจัยเรื่องสันติภาพและการจัดการความขัดแย้ง โดยผลการวิจัยจะถูกส่งต่อเป็นข้อเสนอแนะให้แก่รัฐบาลของประเทศสมาชิก

A AIT

Asian Institute of Technology
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

AJCEP

ASEAN - Japan Comprehensive Economic Partnership
ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน - ญี่ปุ่น
เป็นกรอบความตกลงเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศกับประเทศญี่ปุ่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดกำแพงทางภาษีในการค้าสินค้า และเปิดเสรีด้านการลงทุนและการบริการ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ ระหว่างอาเซียนและญี่ปุ่นด้วย

AKBC

ASEAN - ROK Business Council
สภาธุรกิจอาเซียน - สาธารณรัฐเกาหลี
จัดตั้งเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2534

AKFTA

ASEAN - Korea Free Trade Area
ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - สาธารณรัฐเกาหลี
เป็นกรอบความตกลงเปิดเสรีทางการค้า โดยมีจุดประสงค์เพื่อลดภาษีทางการค้าสินค้า และเปิดเสรีด้านการบริการและการลงทุนระหว่างประเทศอาเซียนกับสาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองฝ่าย

Al Qaeda

ฐานที่มั่น (ความหมายตรง)
กลุ่มมุสลิม นิกายซุนนีสุดโต่ง ซึ่งประเทศตะวันตกระบุว่า เป็นกลุ่ม

ก่อการร้าย ก่อตั้งขึ้นในช่วงปลายสงครามเย็นโดยนายโอซามา บิลลาเดน เพื่อต่อต้านสหภาพโซเวียตในอัฟกานิสถาน ปัจจุบันเป็นเครือข่ายก่อการร้ายสากลที่เรียกร้องให้เกิด Global Jihad เพื่อต่อต้านประเทศและแนวความคิดแบบตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา

ALADI

Asociación Latinoamericana de Integración หรือ Latin American Integration Association

สมาคมเพื่อการบูรณาการแห่งภูมิภาคลาตินอเมริกา

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2523 เพื่อเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาค โดยมีเป้าหมายคือการเป็นตลาดร่วมลาตินอเมริกา ปัจจุบันมีสมาชิก 13 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลอมเบีย คิวบา เอกวาดอร์ เม็กซิโก ปานามา ปารากวัย เปรู อูรุกวัย และเวเนซุเอลา

ALBA - TCP

Alianza Bolivariana para los Pueblos de Nuestra América - Tratado de Comercio de los Pueblos หรือ Bolivarian Alliance for the People of Our America - Peoples' Trade Treaty

อัลบา - ทีซีพี

เกิดขึ้นจากแนวความคิดของประธานาธิบดี Hugo Chávez แห่งเวเนซุเอลา หลังประกาศถอนตัวจากการเป็นสมาชิกประชาคมแอนเดียน เพื่อแสดงความไม่พอใจที่โคลอมเบียและเปรูจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสหรัฐอเมริกา อัลบา - ทีซีพี จึงเป็นทางเลือกในการจัดทำความตกลงทางการค้าตามแนวสังคมนิยมแทนการจัดทำเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกา (FTAA) ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ แอนติกัว และบาร์บูดา โบลิเวีย คิวบา โดมินิกา เอกวาดอร์ เกรนาดา นิการากัว เซนต์ลูเชีย เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ และเวเนซุเอลา

ASEAN Labour Ministers Meeting

ที่ประชุมรัฐมนตรีด้านแรงงานอาเซียน

เป็นการประชุมของรัฐมนตรีแรงงานอาเซียนเพื่อหารือและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความร่วมมือด้านแรงงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการจัดประชุมทุก 2 ปี

Alternative Development

การพัฒนาทางเลือก

ในเวทีระหว่างประเทศมักใช้คำนี้ในบริบทของแนวทางการพัฒนาเพื่อทดแทนการปลูกพืชเสพติด

alternative perimeter

แนวเขตที่เสนอเป็นทางเลือกในการเจรจาเขตแดนระหว่างประเทศ

AMAF

ASEAN Ministerial Meeting on Agriculture and Forestry

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้

การประชุมระดับรัฐมนตรีที่กำกับดูแลด้านการเกษตรและป่าไม้ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อกำหนดนโยบายและติดตามความร่วมมือด้านเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน

Ambassador

เอกอัครราชทูต

- Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary :

เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มีอำนาจเต็ม

หมายถึง เอกอัครราชทูตที่รัฐผู้ส่งแต่งตั้งไปยังรัฐผู้รับ โดยมอบหมายอำนาจให้ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนของรัฐผู้ส่ง

ในกรณีที่เอกอัครราชทูตมิได้มีถิ่นพำนักอยู่ในรัฐผู้รับ เรียกว่า Non-resident Ambassador

- **Ambassador - Designate** : ว่าเป็นเอกอัครราชทูตประจำรัฐผู้รับ หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต แต่ยังมีได้ยื่นสาส์นตราตั้งต่อประมุขแห่งรัฐผู้รับ
- **Ambassador - at - Large** : เอกอัครราชทูตผู้แทนพิเศษ หมายถึง ผู้แทนพิเศษของกระทรวงการต่างประเทศที่มีสิทธิและสถานะเทียบเท่าเอกอัครราชทูตผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลงานและกิจการเฉพาะกิจหรือเฉพาะเรื่องในต่างประเทศเป็นครั้งคราว
- **Ambassador attached to the Ministry of Foreign Affairs** : เอกอัครราชทูตประจำกระทรวงการต่างประเทศ หมายถึง บุคคลผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต มีภารกิจดูแลกิจการภายในของกระทรวงการต่างประเทศ ตามที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- **Resident Ambassador** : เอกอัครราชทูตผู้มีถิ่นพำนักในประเทศไทย หมายถึง เอกอัครราชทูตของไทยที่ได้รับการแต่งตั้งให้ประจำต่อประมุขแห่งรัฐผู้รับ แต่ยังคงมีถิ่นพำนักอยู่ในรัฐผู้ส่ง เอกอัครราชทูตผู้มีถิ่นพำนักในประเทศไทยนี้ จะเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในรัฐผู้รับเป็นครั้งคราว

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary Permanent Representative of Thailand to the United Nations

เอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรแห่งประเทศไทยประจำองค์การ
สหประชาชาติ (ณ นครนิวยอร์ก/นครเจนีวา)

AMBDC

ASEAN - Mekong Basin Development Cooperation
ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน - ลุ่มน้ำโขง

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ กับจีน เพื่อพัฒนาลุ่มน้ำโขง

AMCA

ASEAN Ministers Responsible for Culture and Arts

การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนที่กำกับดูแลงานด้านวัฒนธรรมและศิลปะ

เป็นกลไกในการกำกับดูแลและกำหนดนโยบายความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและศิลปะของอาเซียน โดยมุ่งเน้นความเข้าใจอันดีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่ประชาชนอาเซียน โดยมีภารกิจหลัก คือ กำหนดนโยบายแนวทางและกรอบความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและศิลปะในระดับภูมิภาค กำหนดนโยบายแนวทางความร่วมมือด้านวัฒนธรรมกับประเทศคู่เจรจาและแสวงหาแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนกองทุนวัฒนธรรมอาเซียน การประชุม AMCA จะจัดขึ้นทุก 2 ปีเป็นอย่างน้อย หรืออาจมีการประชุมเป็นกรณีพิเศษหากมีเรื่องเร่งด่วนที่ต้องพิจารณา โดยประเทศสมาชิกอาเซียนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ จัดประชุมตามลำดับตัวอักษรชื่อประเทศ ทั้งนี้ โดยจัดการประชุม AMCA สลับปีกับการประชุมรัฐมนตรีสารนิเทศอาเซียนหรือ AMRI (ASEAN Ministers Responsible for Information) ซึ่งมีการประชุมทุก 2 ปีเช่นกัน สำหรับประเทศไทย กระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบและเป็นผู้ประสานงานหลักในกรอบการประชุม AMCA

AMED

Asia - Middle East Dialogue

กรอบความร่วมมือเอเชีย - ตะวันออกกลาง

เป็นความริเริ่มของนายไค้ จ๊ก ตง อดีตนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ เพื่อสร้างความร่วมมือและการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมระหว่างสองภูมิภาค โดยมี

การประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2547 ที่ประเทศสิงคโปร์ ครั้งที่สองเมื่อ พ.ศ. 2551 ที่ประเทศอียิปต์ และครั้งที่สามเมื่อ พ.ศ. 2553 ที่ประเทศไทย

AMEICC

AEM-METI Economic and Industrial Cooperation Committee
คณะกรรมการความร่วมมือทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมระหว่าง
อาเซียนกับญี่ปุ่น

เป็นกรอบการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียนกับกระทรวง
การค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น จัดประชุมครั้งแรก
เมื่อ พ.ศ. 2541

AMEM

ASEAN Ministers on Energy Meeting

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2525
เพื่อกำหนดนโยบายความร่วมมืออาเซียนด้านพลังงานให้ปฏิบัติตามกรอบ
นโยบายและทิศทางที่ได้รับมอบจากผู้นำอาเซียน

amendment

การแก้ไขเพิ่มเติม

amity

สันถวไมตรี

AMM

ASEAN Foreign Ministers' Meeting

ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

เป็นการประชุมของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเพื่อติดตามความคืบหน้าของความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคง และผลักดันความร่วมมือในกรอบต่าง ๆ ของอาเซียน รวมถึงความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับคู่เจรจา

AMMDM

ASEAN Ministerial Meeting on Disaster Management
ที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ

เป็นการประชุมของรัฐมนตรีอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติเพื่อหารือและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการจัดการภัยพิบัติระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี

AMMDP

ASEAN Ministers Meeting on Development Planning
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการวางแผนการพัฒนา

AMME

ASEAN Ministerial Meeting on the Environment
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรี จัดขึ้นเป็นประจำทุก 3 ปี เพื่อหารือ กำหนดนโยบาย และติดตามผลความคืบหน้าของความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียนได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหารือในประเด็นปัญหาที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม อาทิ เรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง สิ่งแวดล้อมศึกษา โดยจะมีการประชุม Informal ASEAN Ministerial Meeting on

the Environment หรือ IAMME ซึ่งเป็นการประชุมรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการก่อนการประชุม AMME

AMMH

ASEAN Ministerial Meeting on Haze

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน

จัดขึ้นตามความจำเป็นและด้วยความเห็นชอบของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอาเซียน ด้านปัญหาหมอกควัน

AMMRDPE (AMRDPE)

ASEAN Ministers Meeting on Rural Development and Poverty Eradication

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน

มีหน้าที่กำหนดกรอบแผนงานความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อขจัดความยากจน โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการส่งเสริมชุมชนในชนบทให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ประเทศสมาชิกอาเซียนจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมทุก 2 ปี

AMMS

ASEAN Ministerial Meeting on Sports

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านกีฬา

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านกีฬาเป็นผลมาจากการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 7 - 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย และครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ณ บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งผู้นำตระหนักถึงการนำกีฬามาเป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในอาเซียนและส่งเสริม

การพัฒนาระดับภูมิภาค สันติภาพและความมั่นคง AMMS จะจัดทุก 2 ปี โดยจัดครั้งแรกเมื่อวันที่ 12-16 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ที่ประเทศอินโดนีเซีย สำหรับประเทศไทย กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบและประสานงานหลัก

AMMST

ASEAN Ministerial Meeting on Science and Technology
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
จัดขึ้นเป็นประจำทุก 3 ปี เพื่อหารือ กำหนดนโยบาย และติดตามผลความคืบหน้าของการดำเนินงานความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และในช่วงกลางระหว่าง 3 ปีดังกล่าวจะมีการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างไม่เป็นทางการด้วย

AMMSWD

ASEAN Ministerial Meeting on Social Welfare and Development
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา
มีประชุมทุก 3 ปี เพื่อติดตามผลงานของการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาในการยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางในสังคม กลุ่มด้อยโอกาส และกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในชนบท โดยมุ่งให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมถึงสตรี เยาวชน และชุมชนท้องถิ่น

AMMTC

ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ
เป็นการประชุมของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรมข้ามชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2540 การประชุมนี้จะจัดขึ้นทุก ๆ 2 ปี เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือ แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และ แลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์อาชญากรรมข้ามชาติ โดยกำหนดให้มีสาขาความร่วมมือในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ 8 สาขา ได้แก่ การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ การลักลอบขนส่ง อาวุธ โจรสลัด การฟอกเงิน อาชญากรรมเศรษฐกิจ และอาชญากรรมไซเบอร์

ammunition

เครื่องกระสุน

AMMW

ASEAN Ministerial Meeting on Women

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสตรี

ประชุมครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2555 และจัดประชุมทุก 3 ปี เพื่อติดตาม ผลงานของคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี การประชุม AMMW เป็นการ ยกระดับความร่วมมืออาเซียนด้านสตรีจากระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสไปสู่ ระดับรัฐมนตรี ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญที่อาเซียนมีต่อสตรีและประเด็น ที่มีผลกระทบต่อสตรี ซึ่งมีความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมโครงการต่าง ๆ เพื่อ ค้ำครองสิทธิสตรี และเพื่อสนับสนุนบทบาทของสตรีในการพัฒนาประเทศ และภูมิภาค

AMMY

ASEAN Ministerial Meeting on Youth

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเยาวชน

แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (VAP) ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อปลูกฝังความเป็นผู้นำและเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิภาค จึงมีการ

จัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านเยาวชนขึ้นทุก 2 ปี เพื่อเป็นเวทีหารือในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายด้านเยาวชนของประเทศสมาชิกอาเซียน สำหรับประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานประสานงานหลักในกรอบ AMMY

AMR

Anti-microbial Resistance

การดื้อยาต้านจุลชีพ

AMRI

ASEAN Ministers Responsible for Information

การประชุมรัฐมนตรีสารสนเทศอาเซียน

เป็นการประชุมวางแผนและกำหนดนโยบายด้านความร่วมมือในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและทักษะความรู้ด้านสารสนเทศ โดยประเทศสมาชิกอาเซียนจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพทุก 2 ปี ทั้งนี้ การประชุม AMRI จัดขึ้นครั้งแรกที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2536 สำหรับประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบและเป็นผู้ประสานงานหลักในกรอบการประชุม AMRI

AMRO

ASEAN+3 Macroeconomic Research Office

สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของอาเซียน+3

AMRO (แอมโร) เปิดดำเนินการเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554 ที่สิงคโปร์ ในภาวะปกติ AMRO มีหน้าที่จัดทำรายงานการประเมินเศรษฐกิจมหภาคของอาเซียน+3 และของประเทศสมาชิกทุกประเทศ ในภาวะวิกฤต AMRO มีหน้าที่วิเคราะห์และตรวจสอบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของ

ประเทศที่ขอรับความช่วยเหลือภายใต้ข้อตกลงพหุภาคีสำหรับความร่วมมือด้านการเงินในมาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation : CMIM) นอกจากนี้ AMRO ยังมีหน้าที่ในการติดตามผลการใช้เงินที่เบิกไป และการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ตามที่ระบุในความตกลงข้อตกลงพหุภาคีสำหรับความร่วมมือด้านการเงินในมาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคีของประเทศสมาชิกที่ขอรับความช่วยเหลือ

AMS

ASEAN Member States

รัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

AMTA

Agency for Coordinating Mekong Tourism Activities

ศูนย์ประสานงานโครงการด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

Andean Community (Comunidad Andina - CAN)

ประชาคมแอนเดียน

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 เพื่อการบูรณาการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่อเมริกาใต้ที่อยู่ในเขตเทือกเขาแอนดิส (อันเดส ในภาษาสเปน) ประกอบด้วยสมาชิก 4 ประเทศ ได้แก่ โบลิเวีย โคลอมเบีย เอกวาดอร์ และเปรู และสมาชิกสมทบ 5 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล ชิลี ปารากวัย และอุรุกวัย โดยมีประเทศผู้สังเกตการณ์ ได้แก่ สเปน

Anti-personnel Landmines

ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

Anti-personnel Mine Ban Convention

อนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

โดยทั่วไปมักเรียกว่า “Mine Ban Convention” หรือ Ottawa Convention

ANZAC Day

Australia New Zealand Army Corps Day

วันที่ระลึกทหารผ่านศึกออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2458 หน่วยปฏิบัติการร่วมของกองทัพกออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ยกพลขึ้นบกบนคาบสมุทรกาลิโปลี (Gallipoli) ช่องแคบดาร์ดาเนล (Dardanelles) ประเทศตุรกี เพื่อเปิดเส้นทางเดินเรือให้กับฝ่ายสัมพันธมิตรไปสู่ทะเลดำในสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้ทหารออสเตรเลียและนิวซีแลนด์เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทั้งสองประเทศจึงถือเอาวันที่ 25 เมษายนของทุกปี เป็นวันที่ระลึกและจัดพิธีไว้อาลัยแก่ทหารผ่านศึกในสมรภูมิตั้งนั้นและทหารผ่านศึกที่เสียชีวิตในสมรภูมิอื่น ๆ ด้วย

ANZUS

Australia - New Zealand - US

สนธิสัญญาป้องกันร่วมกันระหว่างออสเตรเลีย - นิวซีแลนด์ - สหรัฐอเมริกา

โดยตกลงให้มีการช่วยเหลือประเทศสมาชิกเมื่อถูกคุกคามจากประเทศนอกภาคี ปัจจุบัน ANZUS ยังคงสถานะอยู่แต่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ (non-operational) เนื่องจากความสัมพันธ์ทางทหารระหว่าง

สหรัฐอเมริกา กับนิวซีแลนด์ยุติลง โดยนิวซีแลนด์ยังไม่ละทิ้งสนธิสัญญาดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าอาจจะมีการรื้อฟื้นขึ้นอีก

APA

Asian Parliamentary Assembly
รัฐสภาเอเชีย

apartheid

การปกครองประเทศแบบแบ่งแยกผิวพรรณ

เป็นระบบปกครองที่ใช้ในสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งโดยไม่แบ่งแยกผิวพรรณครั้งแรกขึ้นระหว่างวันที่ 26 - 29 เมษายน พ.ศ. 2537 ในระบบการปกครองดังกล่าวประชาชนแอฟริกาใต้ผิวดำถูกจำกัดสิทธิต่าง ๆ เช่น สิทธิทางด้านการเมือง สิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง สิทธิรับสมัครเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกรัฐสภา การมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน บางพื้นที่ การเลือกที่อยู่อาศัย การใช้สถานที่พักผ่อน การรับราชการ การเข้ารับการศึกษา การประกอบอาชีพ และการใช้บริการสาธารณสุขจากรัฐบาล เป็นต้น

APC

Asia - Pacific Inter-Governmental Consultations
on Refugees Displaced Persons and Migrants

กรอบการหารือระหว่างรัฐบาลในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิกกว่าด้วยผู้ลี้ภัย ผู้พลัดถิ่น และผู้โยกย้ายถิ่น

APEC

Asia - Pacific Economic Cooperation
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย - แปซิฟิก

เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2532 มีเป้าหมายในการเปิดการค้าเสรีและการลงทุน ภายใน พ.ศ. 2553 สำหรับสมาชิกพัฒนาแล้ว และ พ.ศ. 2563 สำหรับสมาชิกกำลังพัฒนา ขณะนี้มีสมาชิก 21 เขตเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม แคนาดา ชิลี จีน ฮองกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ จีนไทเป ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม โดยประเทศไทย เป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้ง โดยมีการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจปีละ 1 ครั้ง

APM

Anti-Personnel Mines
ทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

APO

Asian Productivity Organization
องค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย

APPF

Asia - Pacific Parliamentary Forum
การประชุมในกรอบรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

APPU

Asia - Pacific Parliamentarian's Union
สหภาพรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

APPU

Asia Pacific Postal Union
สหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก

APSC

ASEAN Political - Security Community

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

เป็นหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน โดยในแผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2025 มุ่งหวังที่จะสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมที่มีความเป็นหนึ่ง ครอบคลุม และแข็งแกร่ง มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โปร่งใส และมั่นคง มีค่านิยมเรื่องสันติธรรมและทางสายกลาง

APSCO

Asia - Pacific Space Cooperation Organization

องค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก

APT

Asia - Pacific Telecommunity

องค์การโทรคมนาคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก

APT

ASEAN Plus Three (ASEAN+3)

อาเซียนบวกสาม หรือ อาเซียน+3

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ และประเทศคู่เจรจาของอาเซียนในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี อาเซียน+3 เริ่มต้นใน พ.ศ. 2540 ช่วงที่เกิดวิกฤตทางการเงินในภูมิภาคเอเชียตะวันออก และใน พ.ศ. 2548 ผู้นำได้ลงนามใน Kuala Lumpur Declaration on the ASEAN+3 Summit เพื่อกำหนดให้กรอบอาเซียน+3 เป็นกลไกหลักในการนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมเอเชียตะวันออก อันจะนำมาสู่ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของทั้งคนไทยและประชาชนในภูมิภาค ไทยมีบทบาทที่แข็งขันในความร่วมมือนี้มาโดยตลอด เช่น การผลักดันมาตรการริเริ่มเชียงใหม่

(Chiang Mai Initiative) หรือ CMI ซึ่งเป็นมาตรการความร่วมมือเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเงินในภูมิภาคและการผลักดันจัดตั้งองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 เพื่อช่วยเหลือประเทศในภูมิภาคที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ซึ่งต่อมาใน พ.ศ. 2557 ได้พัฒนาเป็นมาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation : CMIM)

APTERR

ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve

องค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3

APTERR หรือ แอปเตอร์ เป็นโครงการต่อยอดมาจากโครงการนำร่องเพื่อระบบการสำรองข้าวฉุกเฉินในเอเชียตะวันออก ที่จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2545 จากความสำเร็จของโครงการนำร่องฯ ประเทศสมาชิกอาเซียน+3 เห็นพ้องให้ยกระดับโครงการนำร่องดังกล่าวให้เป็นกลไกสำรองข้าวฉุกเฉินถาวรภายใต้ชื่อองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 หรือแอปเตอร์ มีสำนักงานเลขานุการตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ ทั้งนี้ ระบบสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 จะช่วยสร้างความมั่นคงด้านอาหาร แก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารและความยากจน รวมทั้งจะช่วยเพิ่มเสถียรภาพด้านราคาสินค้าข้าวในภูมิภาคอีกด้วย

Arab Free Trade Area

เขตการค้าเสรีอาหรับ

ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2541 โดยมีที่ประชุมสุดยอดอาหรับที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ (มิถุนายน 2539) ภายหลังคณะรัฐมนตรีสังคมและเศรษฐกิจแห่งสันนิบาตอาหรับได้พยายามเพิ่มพูนความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าโดยสร้างเขตการค้าเสรีอาหรับ (Greater Arab Free Trade Area: GAFTA) ขึ้นเพื่อขจัดกำแพงภาษี ทั้งนี้ GAFTA เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 มีสมาชิก 17 ประเทศ ประกอบด้วย จอร์แดน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน ซาอุดีอาระเบีย โอมาน กาตาร์ โมร็อกโก ซีเรีย เลบานอน อิรัก อียิปต์ ปาเลสไตน์ คูเวต ตูนิเซีย ลิเบีย ซูดาน และเยเมน

Arab League

ดู The League of Arab States

Arab Spring

การปฏิวัติอาหรับ

การชุมนุมประท้วงเพื่อโค่นล้มรัฐบาลเผด็จการโดยประชาชนในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ ซึ่งเริ่มต้นที่ประเทศตูนิเซีย เมื่อ พ.ศ. 2554 หลังจากนั้นได้แพร่ไปยังประเทศต่าง ๆ อาทิ อียิปต์ ลิเบีย บาห์เรน เยเมน และซีเรีย นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

arbitrary arrest or detention

การจับกุมหรือควบคุมโดยอำเภอใจ

arbitration

การอนุญาโตตุลาการ

ARCBC

ASEAN Regional Centre for Biodiversity Conservation

ศูนย์อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม มีสำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

ARF

ASEAN Regional Forum

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

เป็นกลไกที่อาเซียนจัดตั้งขึ้นเพื่อมีปฏิสัมพันธ์กับประเทศสำคัญนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปัจจุบันมีสมาชิก 26 ประเทศกับ 1 กลุ่มประเทศ ประกอบด้วย สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ประเทศคู่เจรจาของอาเซียน 9 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี รัสเซีย และอินเดีย ผู้สังเกตการณ์พิเศษของอาเซียน (Special Observer) 1 ประเทศ ได้แก่ ปาปัวนิวกินี ประเทศอื่นในภูมิภาค 6 ประเทศ ได้แก่ มองโกเลีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ปากีสถาน ติมอร์-เลสเต บังกลาเทศ และศรีลังกา และอีก 1 กลุ่มประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป การดำเนินงานในกรอบ ARF เพื่อนำไปสู่เสถียรภาพในภูมิภาคมี 3 ลำดับชั้น ได้แก่ (1) มาตรการสร้างความไว้วางใจ (2) การทูตเชิงป้องกัน และ (3) แนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง การประชุม ARF จัดเป็นประจำทุกปีในช่วงต่อเนื่องกับการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (AMM)

ARMAC

ASEAN Regional Mine Action Centre

ศูนย์ทุ่่นระเบิดภูมิภาคอาเซียน

เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายให้อาเซียนปราศจากทุ่นระเบิดและวัตถุระเบิดที่หลงเหลือจากสงคราม รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านมนุษยธรรมอันเกิดจากทุ่นระเบิด

armed conflict

การขัดกันทางอาวุธ

arms control

การควบคุมอาวุธ

หมายถึง การจำกัดชนิดและจำนวนอาวุธไม่ให้มีมากเกินไปจนความจำเป็น

arms reduction

การลดอาวุธ

หมายถึง การลดจำนวนอาวุธที่ครอบครองอยู่

Arrival Ceremony

พิธีการต้อนรับ

ซึ่งมีลำดับขั้นตอน (procedure) แตกต่างกันไปตามระดับของผู้มาเยือน และประเภทของการเยือน

As - Salamu Alaykum

ขอความสันติจงมีแต่ท่าน

คำทักทายของชาวมุสลิมทั่วโลก และสำหรับชาวมุสลิมคนใดที่ได้รับ คำทักทายนี้ มีหน้าที่ต้องตอบรับว่า “วะอะลัยกุมสสะลาม” ซึ่งมีความหมาย เดียวกัน (ผู้ที่มิใช่มุสลิม ไม่จำเป็นต้องใช้คำนี้ในการทักทายกับมุสลิม)

ASA

Air Service Agreement

ความตกลงว่าด้วยบริการเดินอากาศ

ASAT

Anti-Satellite Weapons

เครื่องต่อต้านดาวเทียม

ASC

APEC Study Center

ศูนย์ศึกษาเอเปค

มีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาเอเปคใน 21 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคด้วยการศึกษา การพัฒนาฝีมือแรงงาน และอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรม ตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างสมาชิกเอเปคในภูมิภาค ทั้งนี้ ศูนย์ศึกษาเอเปคได้มีบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศสมาชิก เช่น กิจกรรมการประเมินผลการดำเนินงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการของเอเปค เป็นต้น

ASCC

ASEAN Socio-Cultural Community

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของประชาคมอาเซียนซึ่งเน้นการสร้างประชาคมที่ให้ความสำคัญแก่ประชาชน โดยการสร้างประชาคมที่เอื้ออาทรและรู้จักแบ่งปัน ทำให้สังคมมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน

ASCC Council

ASEAN Socio-Cultural Community Council

คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่การเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และกำกับการดำเนินงานของรัฐมนตรีรายสาขาที่เกี่ยวข้องกับด้านสังคมและวัฒนธรรม การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง ก่อนการประชุมสุดยอดอาเซียน โดยหัวหน้าคณะผู้แทนของไทย ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ASCOPE

ASEAN Council on Petroleum

คณะมนตรีอาเซียนด้านปิโตรเลียม

เป็นกลไกการหารือระหว่างวิสาหกิจแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนที่ประกอบกิจการด้านปิโตรเลียม มีการประชุมปีละ 2-3 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแสวงหาความร่วมมือระหว่างกัน

ASEAN

Association of Southeast Asian Nations

สมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน

ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) หรือ ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ประกอบด้วย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมา และกัมพูชา มีประชากรในภูมิภาครวมกันประมาณ 600 ล้านคน อาเซียนก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การเกษตร อุตสาหกรรม การคมนาคม รวมทั้งยกระดับบรายได้ความเป็นอยู่ของประชาชน (บรูไนฯ เข้าเป็นสมาชิกเมื่อ พ.ศ. 2527 เวียดนาม พ.ศ. 2538 ลาวและเมียนมา พ.ศ. 2540 และกัมพูชา พ.ศ. 2542)

ASEAN - BAC

ASEAN Business Advisory Council

สภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน

คือ ความร่วมมือของภาคเอกชนในการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย หรือ MSMEs (Micro, Small and Medium Enterprises)

ASEAN - CCI

ASEAN Chambers of Commerce and Industry

สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมอาเซียน

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างหอการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน มีการประชุมประจำปี ปีละ 1-2 ครั้ง ในช่วงประมาณเดือนเมษายนและตุลาคม โดยหารือเรื่องความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชนในอาเซียนและความร่วมมือกับภาคเอกชนนอกภูมิภาค

ASEAN Charter

กฎบัตรอาเซียน

เป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อระบุเป้าหมายหลักการในการดำเนินการของอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้สถานะทางกฎหมายหรือนิติฐานะแก่อาเซียน และวางกรอบโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อทำให้อาเซียนเป็นหน่วยงานที่ยึดมั่นมากยิ่งขึ้นต่อกติกาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ประเทศสมาชิกร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาเซียน ทั้งนี้ ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ร่วมลงนามกฎบัตรอาเซียน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551

ASEAN Common Visa

การตรวจลงตราเดียวระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

เป็นข้อริเริ่มของอินโดนีเซีย เมื่อ พ.ศ. 2554 มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนต่างด้าวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนในลักษณะเดียวกับการออก Schengen Visa ของสหภาพยุโรป (EU) การตรวจลงตราดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศรายได้สู่ภูมิภาคและเศรษฐกิจโดยรวม ตลอดจนความเป็นอยู่ของประชาชนอาเซียนพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม คาร์ดินี้อยู่

ในขั้นตอนของการศึกษาความเป็นไปได้และวิธีดำเนินการ (สถานะเดือน
มิถุนายน พ.ศ. 2561)

ASEAN Community

ประชาคมอาเซียน

การรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียนให้ใกล้ชิดและเป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้น เพื่อให้มีความแข็งแกร่งสามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายได้ทุกด้านในโลกปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนทุกด้านในเวทีระหว่างประเทศ ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยอาเซียนได้เข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์แล้ว เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

ASEAN Content

สัดส่วนวัตถุดิบภายในอาเซียน

หมายถึง สินค้าซึ่งมีสัดส่วนของวัตถุดิบที่มีแหล่งกำเนิดจากประเทศสมาชิกอาเซียน อย่างน้อยร้อยละ 40

ASEAN Declaration (Bangkok Declaration)

ปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ปฏิญญากรุงเทพฯ)

เอกสารก่อตั้งสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of Southeast Asian Nations : ASEAN) ซึ่งได้ลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศผู้ก่อตั้ง 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย (ผู้แทนประเทศไทย คือ พันเอก (พิเศษ) ดร. ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น)

ASEAN DGICM

ASEAN Directors-General of Immigration Departments and Heads of Consular Affairs Divisions of the Ministry of Foreign Affairs

การประชุมหารือด้านการตรวจลงตราและการตรวจคนเข้าเมืองของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและกรมการกงสุลของประเทศสมาชิกอาเซียน

มีวัตถุประสงค์เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนทัศนะ ประสบการณ์ และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการตรวจลงตราและการตรวจคนเข้าเมืองในภูมิภาคอาเซียน โดยมีการจัดประชุมทุกปีและประเทศสมาชิกหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพการประชุม

ASEAN Dialogue Partners

คู่เจรจาของอาเซียน

ประกอบด้วย 9 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา และ 2 องค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme : UNDP) โดยคู่เจรจาเหล่านี้ (ยกเว้น UNDP) จะเข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีกับอาเซียนทุกปี

ASEAN - Korea Centre

ศูนย์อาเซียน - เกาหลี

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2552 มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงโซล โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุน กระตุ้นการท่องเที่ยว และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างอาเซียนและเกาหลีใต้

ASEAN Sectoral Dialogue Partners

คู่เจรจาเฉพาะด้านของอาเซียน

ปัจจุบันมีเพียงประเทศเดียว คือ ปากีสถาน ทั้งนี้ คู่เจรจาเฉพาะด้าน มิได้
รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (PMC)

ASEAN SOM

ASEAN Senior Officials' Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน

เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของกระทรวงการต่างประเทศ
มีหน้าที่หารือและกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง
ความมั่นคงและเสนอข้อพิจารณาต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ
อาเซียน

ASEAN Summit

ASEAN Heads of State / Government Meeting

การประชุมสุดยอดอาเซียน

เป็นการประชุมระดับผู้นำรัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพิจารณา
หารือ ให้แนวนโยบาย และตัดสินใจประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการ
บรรลุวัตถุประสงค์ของอาเซียน และเรื่องสำคัญที่เป็นผลประโยชน์ของ
ประเทศสมาชิกอาเซียน ปัจจุบันมีการประชุมสุดยอดอาเซียนปีละ 2 ครั้ง
โดยประเทศสมาชิกอาเซียนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพตามลำดับตัวอักษร
ภาษาอังกฤษของชื่อประเทศ

ASEAN Troika

กลุ่มผู้ประสานงานของอาเซียน

เป็นข้อเสนอของไทยในการประชุมสุดยอดอย่างไม่เป็นทางการ ณ กรุง
มะนิลา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ซึ่งได้รับความเห็นชอบ
จากผู้นำประเทศ / รัฐบาลอาเซียน เป็นกลไกเฉพาะกิจในระดับรัฐมนตรี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนสามารถแก้ไขและร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงทีและใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพ และในเรื่องที่อาเซียนมีความห่วงกังวลร่วมกันว่ามีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค ทั้งนี้ กลุ่มผู้ประสานงานอาเซียนจะปฏิบัติงานโดยยึดหลักการที่สำคัญของอาเซียน คือ หลักฉันทามติ และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน กลุ่มผู้ประสานงานอาเซียนประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำของอาเซียนในปัจจุบัน ประเทศก่อนหน้า และประเทศถัดไป

ASEAN+3

ASEAN - China, Japan and the Republic of Korea Relationship
ความสัมพันธ์อาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี
เป็นกลไกความร่วมมือที่เริ่มมีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2540 ซึ่งผู้นำของอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลีได้พบกันเป็นครั้งแรกที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ โดยใน พ.ศ. 2542 ผู้นำอาเซียน+3 ได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (Joint Statement on East Asia Cooperation) เป็นหลักการพื้นฐานของการเสริมสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (ดู APT เพิ่ม)

ASEAN - WEN

ASEAN Wildlife Enforcement Network
เครือข่ายปราบปรามการค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมาย
ในภูมิภาคอาเซียน
วัตถุประสงค์เพื่อประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ปราบปรามการค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ผิดกฎหมาย สำหรับประเทศไทยมีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเป็นหน่วยประสานงานกลาง (National Focal Point)

ASEAN 2025

ASEAN 2025: Forging Ahead Together

วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน ค.ศ. 2025 และแผนงานประชาคมอาเซียน ค.ศ. 2016 - 2025

เอกสารผลลัพธ์การประชุมสุดยอดอาเซียน ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 โดยเป็นเอกสารทดแทนแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ค.ศ. 2009 - 2015) ทั้งนี้ มีการระบุถึงวิสัยทัศน์หลักของอาเซียน คือ การปรับปรุงประชาคมอาเซียนให้มีการบูรณาการในเชิงลึกมากขึ้น การทำให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการทำให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางของสถาปัตยกรรมในภูมิภาค และมีการกำหนดแผนงานอาเซียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ประกอบด้วย แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ค.ศ. 2025 (ASEAN Political-Security Community Blueprint 2025) แผนงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ค.ศ. 2025 (ASEAN Economic Community Blueprint 2025) และแผนงานประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ค.ศ. 2025 (ASEAN Socio-Cultural Community Blueprint 2025)

ASEC

ASEAN Secretariat

สำนักเลขาธิการอาเซียน

ตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีหน้าที่ประสานงานและให้การสนับสนุนการประชุม และเสนอข้อคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ มีเลขาธิการอาเซียนเป็นหัวหน้าสำนักงาน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี ทั้งนี้ คนไทย 2 คน ที่เคยดำรงตำแหน่งนี้ คือ นายแผน วรณเมธี ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ. 2527 - 2529 และ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ. 2551 - 2555

ASED

ASEAN Education Ministers' Meeting

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการศึกษา

เป็นกลไกสูงสุดของความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกกับอาเซียนในด้านการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2549 ณ ประเทศสิงคโปร์ โดยจัดพร้อมกับการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization - SEAMEO) ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกอาเซียนจะเข้าร่วมการประชุมเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งรับทราบผลการดำเนินงาน รวมถึงอนุมัติโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของสมาชิก ทั้งนี้ สำหรับประเทศไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม ASED

ASEF

Asia - Europe Foundation

เป็นกลไกหนึ่งภายใต้อาเซียน เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ วัฒนธรรม และประชาชนกับประชาชนระหว่างประเทศสมาชิก

ASEM

Asia - Europe Meeting

การประชุมเอเชีย - ยุโรป

ปัจจุบันมีสมาชิก 51 ประเทศ และ 2 กลุ่มประเทศ (สำนักเลขาธิการอาเซียน และสหภาพยุโรป) ประกอบด้วย เอเชีย 21 ประเทศ และยุโรป 30 ประเทศ โดยการประชุมจัดขึ้นทุก 2 ปี การประชุมครั้งแรกมีขึ้นที่กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. 2539

ASEM EMM

ASEM Economic Ministers' Meeting
การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจเอเชีย - ยุโรป

ASEM FMM

ASEM Foreign Ministers' Meeting
การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศเอเชีย - ยุโรป

ASEM STMM

ASEM Science and Technology Ministers' Meeting
การประชุมรัฐมนตรีวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเอเชีย - ยุโรป

ASEP

Asia - Europe Parliamentary Meeting
การประชุมสภาเอเชีย - ยุโรป

ASFRB

ASEAN Food Security Reserve Board
คณะกรรมการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน
เป็นกลไกประสานด้านการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงของภูมิภาค
จัดตั้งขึ้นตามหลักการของปฏิญญาความสมานฉันท์แห่งอาเซียน พ.ศ. 2514

ASGP

Association of Secretaries General of Parliaments
สมาคมเลขาธิการสหภาพรัฐสภา

A Asia - Africa Cooperation

ความร่วมมือระหว่างเอเชียกับแอฟริกา

เป็นความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียกับภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบการประชุมระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาแอฟริกา ณ กรุงโตเกียว (Tokyo International Conference on African Development - TICAD)

ASMC

ASEAN Specialised Meteorological Centre

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาอาเซียน

มีสำนักงานตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2536 ทำหน้าที่เป็นกลไกในการติดตามสภาพภูมิอากาศ และสภาวะหมอกควันที่เกิดจากไฟไหม้ป่าในภูมิภาค

ASOD

ASEAN Senior Officials on Drugs Matter

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนว่าด้วยเรื่องยาเสพติด

เป็นการประชุมประจำปีของหัวหน้าหน่วยงานด้านยาเสพติดของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2519 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารือแนวทางส่งเสริมความร่วมมือด้านการต่อต้านยาเสพติด ทั้งในด้านการมาตรการการป้องกันและการปราบปราม การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ และการวิจัยและการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของประเทศสมาชิกอาเซียนในการแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของภูมิภาค

ASOEN

ASEAN Senior Officials on the Environment

เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยผู้แทนระดับปลัดกระทรวง มีหน้าที่ดูแลความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งประเทศ และองค์กรอื่น ๆ โดยมีการประชุมปีละครั้ง ซึ่งจะรายงานผลต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรี โดยมีกลไกการทำงาน คือ คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม 7 ด้าน ได้แก่ คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง คณะทำงานอาเซียนด้านข้อตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และคณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

Asset recovery

การติดตามเรียกคืนทรัพย์สินที่ได้มาจากกระทำความผิด

Associate State

รัฐสมทบ

ASTIF

ASEAN Science, Technology and Innovation Fund กองทุนอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานของกองทุนวิทยาศาสตร์อาเซียน (ASEAN Science Fund - ASF) ให้มีความครอบคลุมถึงการสนับสนุนแนวคิดทางด้านนวัตกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าและการลงทุน

ASV

ACMECS Single Visa

การตรวจลงตราเดี่ยว (Single Visa) ระหว่างประเทศสมาชิก ACMECS

ก (ไทย กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม) เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวนอกอนุภูมิภาคให้เข้ามาในอนุภูมิภาคมากขึ้น ปัจจุบันไทยและกัมพูชาได้เริ่มนำร่องการตรวจลงตรา ASV เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2555 สำหรับคนชาติจาก 35 ประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในกรอบความตกลง ซึ่งคนชาติดังกล่าวสามารถขอรับการตรวจลงตรา ณ สถานทูต/สถานกงสุลไทยหรือกัมพูชา เพื่อเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั้งสองประเทศ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติ (Pre-clearance) จากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน

ASW

ASEAN Single Window

ระบบการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จุดเดียว ของอาเซียน

ระบบ ASW มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริการด้านศุลกากรแบบเบ็ดเสร็จ ด้วยการเชื่อมโยงระหว่างผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ตัวแทนออกของ และผู้ประกอบการขนส่ง เพื่อให้การตรวจปล่อยสินค้านำเข้า - ส่งออกเป็นไปอย่างรวดเร็วและลดต้นทุนในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อันเป็นการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน หน่วยงานหลักของไทยในการดำเนินการ คือ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

Asylum seeker

ผู้แสวงหาที่พักพิง

ATBC

Australia - Thailand Business Council

สภาธุรกิจไทย - ออสเตรเลีย

เป็นเวทีความร่วมมือด้านธุรกิจระหว่าง 2 ประเทศ

ATF

ASEM Trust Fund

กองทุนอาเซม

เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นในธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการฟื้นฟูและการพัฒนา (World Bank) โดยได้รับการสนับสนุนจากประเทศสมาชิกอาเซม เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศในเอเชียที่ประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

ATFOA

ASEAN Task Force on AIDS

คณะทำงานเฉพาะกิจของอาเซียนด้านโรคเอดส์

ATFSSN

ASEAN Task Force on Social Safety Nets

คณะทำงานเฉพาะกิจของอาเซียนด้านโครงข่ายรองรับทางสังคม

ATIGA

ASEAN Trade in Goods Agreement

ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้าของอาเซียน

เป็นความตกลงที่พัฒนามาจากความตกลงว่าด้วยอัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff Scheme for the ASEAN Free Trade Area : CEPT - AFTA) เพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามเมื่อ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 ATIGA ครอบคลุมทั้งการลดภาษีสินค้า มาตรการที่มีใช้ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการด้านศุลกากร มาตรการสุขอนามัยพืชและสัตว์ กฎระเบียบทางเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า โดยประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ (ไทย บรูไนดารุสซาลาม

มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) ต้องยกเลิกภาษีสินค้าทุกรายการที่ค้าขายระหว่างกันในประเทศสมาชิกอาเซียนภายใน พ.ศ. 2553 ส่วนกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม ต้องเปิดเสรีสินค้าทุกรายการภายใน พ.ศ. 2558 ยกเว้นบางรายการที่ชะลอได้ถึง พ.ศ. 2561

ATM

ASEAN Transport Ministers Meeting

การประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน

จัดขึ้นปีละครั้ง เพื่อหารือและกำหนดแนวทางการร่วมมือด้านการขนส่งในอาเซียน อาทิ เส้นทาง ประเภท/ขนาดรถยนต์ การประกันภัยรถยนต์ ใบอนุญาตขับชีร์รถยนต์ การตรวจทางศุลกากร การขนส่งสินค้าผ่านแดน การขนส่งสินค้าข้ามแดน และการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงอาเซียน

ATT

Arms Trade Treaty

สนธิสัญญาว่าด้วยการค้าอาวุธ

AU

African Union

สหภาพแอฟริกา

สหภาพแอฟริกาซึ่งเป็นการร่วมมือระดับภูมิภาคที่สำคัญของทวีปแอฟริกา ได้ก่อกำเนิดมาจากองค์การเอกภาพแอฟริกา (Organization of African Unity - OAU) เมื่อ พ.ศ. 2545 โดยได้ปรับปรุงกฎบัตรเดิมขององค์การเอกภาพแอฟริกาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพและสามารถแทรกแซงกิจการของประเทศสมาชิกโดยผ่านกองกำลังรักษาสันติภาพ กลไกที่สำคัญของสหภาพแอฟริกาที่เพิ่มขึ้นอีกประการหนึ่งคือ ธนาคารกลาง นอกจากนี้ นโยบายสำคัญที่สหภาพแอฟริกาเน้นคือ การพัฒนาเศรษฐกิจและความ

ร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน และได้ใช้โครงการ The New Partnership for Africa's Development หรือ NEPAD เป็นหลักในการดำเนินการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคแอฟริกา ซึ่งมุ่งเน้นการขจัดความยากจน

audience

การเข้าเฝ้าฯ

ใช้สำหรับการเข้าเฝ้าฯ พระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือพระราชวงศ์
ชั้นสูง

AUMM

ASEAN Foreign Ministers' Meeting with the United Nations Secretary-General and President of the United Nations General Assembly
ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับเลขาธิการสหประชาชาติ
และประธานสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

AUN

ASEAN University Network

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

เป็นความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาระหว่างอาเซียน ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2538 เพื่อส่งเสริมการสร้างพันธมิตรในความ เป็นอาเซียน การเพิ่มคุณภาพการศึกษา ยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาวิชาชีพขั้นสูง ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 30 สถาบันจากทุกประเทศอาเซียน ทั้งนี้ สมาชิกที่มาจาก ประเทศไทย มีจำนวน 5 สถาบัน ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหิดล และ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A

AUN+3

ASEAN+3 University Network

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน+3

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network) หรือ AUN (เอยูเอ็น) ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2538 โดยมีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความเป็นปึกแผ่นของนักวิชาการในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน พัฒนาศักยภาพบุคคลทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ในภูมิภาค ผลิตและส่งผ่านองค์ความรู้และข้อมูลด้านวิชาการ ต่อมา ใน พ.ศ. 2554 ได้มีข้อริเริ่มขยายความร่วมมือไปยังประเทศจีน ญี่ปุ่น และ สาธารณรัฐเกาหลี ภายใต้เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน+3 หรือ AUN+3 เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในภูมิภาค โดยการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ความร่วมมือด้านงานวิจัย ความร่วมมือทางวิชาการเอเชียตะวันออกเฉียง การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาและเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษา เป็นต้น

AusAID

Australia Agency for International Development

หน่วยงานด้านความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของออสเตรเลีย

avulsion

การเปลี่ยนทางเดินของลำน้ำอย่างฉับพลัน

award

คำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ

(ใช้ในแง่การระงับกรณีพิพาท)

B

B

balance of power

ดุลอำนาจ

ความแตกต่างระหว่างอำนาจของประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เป็นอริกัน หรือมีอุดมการณ์แตกต่างกัน ตามทฤษฎีที่ว่า หากประเทศหรือกลุ่มประเทศที่เป็นอริกันมีระดับอำนาจสมดุลกัน แต่ฝ่ายจะหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจนั้น ๆ ในการโจมตีฝ่ายตรงข้ามเนื่องจากการโจมตีจะมีผลกระทบสูงและอาจก่อให้เกิดการตอบโต้ที่รุนแรงได้อย่างเท่าเทียมกัน

Bali Concord II

Declaration of ASEAN Concord II

ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2

เป็นเอกสารซึ่งที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่เกาะบาหลี ได้ลงนามร่วมกัน เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 เพื่อกำหนดจัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายใน พ.ศ. 2563 โดยประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ต่อมาได้มีการตกลงกันให้เลื่อนกำหนดเป็นภายใน พ.ศ. 2558)

Bali Concord III

Bali Declaration on ASEAN Community in a Global Community of Nations

ปฏิญญาบาหลีฉบับที่ 3 (ปฏิญญาบาหลีว่าด้วยประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก)

ผู้นำอาเซียนได้ลงนามปฏิญญาบาหลีว่าด้วยประชาคมอาเซียน

ในประชาคมโลก ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 19 เพื่อส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในเวทีโลกทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรมภายในอาเซียนเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 และระหว่างอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อยกระดับบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก

Bali Process

Regional Ministerial Conference on People Smuggling, Trafficking in Persons and Related Transnational Crime กระบวนการบาหลี่ เกี่ยวกับการลักลอบขนคนเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติในเอเชียและแปซิฟิก

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เกี่ยวกับการลักลอบขนคนเข้าเมือง การค้ามนุษย์ และอาชญากรรมข้ามชาติในเอเชียแปซิฟิก

ballistic missile

ขีปนาวุธ

Bangkok Declaration : Global Dialogue and Dynamic Engagement

ปฏิญญากรุงเทพ : การหารือและการมีส่วนร่วมอย่างมีพลวัตของประชาคมโลก

หนึ่งในสองของเอกสารผลการประชุมอังก์ถัด ครั้งที่ 10 ที่แสดงฉันทามติของประเทศสมาชิกอังก์ถัด 190 ประเทศ เกี่ยวกับผลกระทบของกระแสโลกาภิวัตน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งแสดงเจตนารมณ์ร่วมทางการเมืองของประเทศสมาชิกอังก์ถัดที่จะร่วมมือกันดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่อให้สมาชิกทั้งหมดโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาได้รับประโยชน์จากกระบวนการโลกาภิวัตน์ในด้านการค้า

การเงิน การลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม อีกทั้งเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบของกระบวนการโลกาภิวัตน์ได้

แม้ปฏิญญากรุงเทพฯ จะไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ก็ เป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางการเมือง เป็นสัญญาประชาคมที่ทุกประเทศสมาชิกองค์ถัดมีพันธะที่จะต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายที่ได้ร่วมกันแถลงไว้ในเอกสารดังกล่าว และเอกสารนี้สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการเจรจาหารือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศในเรื่องของการเงิน การค้า การลงทุน และการพัฒนาได้

Bangkok Plan of Action

แผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ (ในการประชุมองค์ถัด)

เป็นเอกสารที่ระบุรายละเอียดของแนวนโยบาย วิธีการและมาตรการในการดำเนินนโยบายด้านการค้า การเงิน การลงทุน และการพัฒนาที่ประเทศสมาชิกองค์ถัดได้ตกลงโดยฉันทามติเมื่อการประชุมองค์ถัดครั้งที่ 10 เพื่อให้ประเทศสมาชิกองค์ถัดและสำนักเลขาธิการองค์ถัดดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่แถลงไว้ในแถลงการณ์กรุงเทพฯ และเป็นเอกสารที่มีผลผูกพันทางการเมืองเช่นเดียวกัน แผนปฏิบัติการกรุงเทพฯ แบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก ดังนี้ (1) การประเมินผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบของโลกาภิวัตน์และการเปิดเสรีต่อการพัฒนา (2) การประมวลพัฒนาการของข้อริเริ่มระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ (3) มาตรการและข้อริเริ่มต่าง ๆ ที่นำมาใช้โดยประชาคมระหว่างประเทศเพื่อให้มั่นใจว่าประเทศกำลังพัฒนารวมตัวเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้ และ (4) บทบาทในอนาคตขององค์ถัด

Bangkok Process

เป็นการประชุมอย่างไม่เป็นทางการในระดับรัฐมนตรีเพื่อแลกเปลี่ยน

ข้อคิดเห็นระหว่างกันโดยตรงไปตรงมาและสร้างสรรค์เกี่ยวกับแนวทางในการสนับสนุนกระบวนการสร้างความปรองดองภายในชาติและการพัฒนาประชาธิปไตยในเมียนมาตาม “Roadmap towards Democracy in Myanmar” เดิมเรียกว่า Forum on International Support for National Reconciliation in Myanmar ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม Bangkok Process ครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ที่กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนพิเศษของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจาก 12 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินเดีย อินโดนีเซีย อิตาลี ญี่ปุ่น เมียนมา สิงคโปร์ และไทย รวมทั้ง นาย Razali Ismail เป็นผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยเมียนมาเข้าร่วม

Bangkok Rules

United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-Custodial Measures for Women Offenders

ข้อกำหนดของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง

BCF

Bureau de Coopération pour le Français

สำนักงานความร่วมมือด้านภาษาฝรั่งเศส

ปัจจุบันมีความร่วมมือระหว่างรัฐบาลฝรั่งเศสกับรัฐบาลไทยเพื่อดำเนินโครงการ BCF โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอุดมศึกษา โดยรัฐบาลฝรั่งเศสให้ความร่วมมือด้านผู้เชี่ยวชาญ ทุนการศึกษา และทุนฝึกอบรม เป็นต้น

BEC

Bilateral Economic Consultation
การหารือทางเศรษฐกิจทวิภาคี

B

Berne Initiative

การหารือด้านการโยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ
ริเริ่มโดยรัฐบาลสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อ พ.ศ. 2544

BFA

Boao Forum for Asia
การประชุมเอเชียโป๋อ่าว

การประชุมเอเชียโป๋อ่าวจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2544 เพื่อเป็นเวทีให้ผู้นำระดับสูงทั้งจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาควิชาการร่วมกันหารือและแสดงวิสัยทัศน์ในประเด็นที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียและของโลก โดยประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งการประชุม

Bi - Polar

มหาอำนาจสองขั้ว / สองค่าย

ในช่วง 40 ปี ของสงครามเย็น ซึ่งเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2490 โลกแบ่งออกเป็นมหาอำนาจสองขั้ว ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต

Bilateral Consultations / Bilateral Consultation

การประชุมหารือทวิภาคี

Bilateral Cooperation

ความร่วมมือแบบทวิภาคี

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาลในรูปแบบโครงการ ทุนผู้เชี่ยวชาญ และวัสดุอุปกรณ์

bilateralism

ระบบทวิภาคี

BIMSTEC

Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation

ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่าง 7 ประเทศ ในบริเวณอ่าวเบงกอล ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย เนปาล เมียนมา ศรีลังกา และไทย โดยเป็นกรอบความร่วมมือเดียวที่เชื่อมระหว่างอนุภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2540 ภายใต้ชื่อ BIST-EC (Bangladesh - India - Sri Lanka - Thailand Economic Cooperation) โดยการริเริ่มและผลักดันของไทยและเปลี่ยนชื่อเป็น BIMST-EC เมื่อเมียนมาเข้าร่วมเป็นสมาชิกในปีเดียวกัน จากนั้นในปลายปี พ.ศ. 2546 เนปาลและภูฏานได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกใหม่ สำหรับชื่อปัจจุบันของ BIMSTEC นั้น ที่ประชุมผู้นำครั้งที่ไทยเป็นเจ้าภาพเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อเพื่อสะท้อนคุณลักษณะของกรอบความร่วมมือแทนตัวของชื่อประเทศสมาชิก

biodiversity

ความหลากหลายทางชีวภาพ

biological weapon

อาวุธชีวภาพ

อาวุธที่ใช้เชื้อโรคและชีวพิษในการทำลายล้าง เป็นอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงประเภทหนึ่ง

BIT

Bilateral Investment Treaty หรือ Agreement for the Promotion and Protection of Investment
ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

B

black tie

ชุดราตรีสีโมสร

เสื้อสูทสีดำ ปกหุ้มตัวนแพรหรือไหมสีดำ หรือเสื้อสูทสีขาว ปกไม่หุ้มตัวนแพร เสื้อเชิ้ตสีขาว ออกติเกิ้ลด์หรือมีระบายลูกไม้ที่สาบอก ผ่าผูกคอ หูกระต่าย (bow-tie) สีดำ กางเกงสีดำมีแถบด้นไหมสีดำ มีผ้าคาดเอวสีดำ ใช้สำหรับงานเลี้ยงอาหารค่ำหรืองานกลางคืนที่จัดขึ้นอย่างเป็นทางการ ทั้งงานของราชการและงานสังคม black tie เรียกชื่ออื่นได้อีก เช่น tuxedo หรือ smoking jacket หรือ dinner jacket

bold measures

มาตรการเข้มข้น

หมายถึง มาตรการพิเศษที่กำหนดโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 เพื่อส่งเสริมการค้าและการเร่งรัดลงทุนจากต่างประเทศในอาเซียนในอันที่จะช่วยประเทศในภูมิภาคฟื้นฟูเศรษฐกิจ จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

BRF

Belt and Road Forum for International Cooperation

เวทีการประชุมหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นการประชุมที่จัดขึ้นตามยุทธศาสตร์ “ซอริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (Belt and Road Initiative) ของประธานาธิบดีจีน โดยจีนได้จัดการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 14 - 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ณ กรุงปักกิ่ง

มีผู้นำจาก 29 ประเทศ และผู้แทนจากกว่า 130 ประเทศ และ 70 องค์กรระหว่างประเทศเข้าร่วม รวมผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งหมดกว่า 1,500 คน

BRI

Belt and Road Initiative

ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง

เป็นยุทธศาสตร์ของนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันการเชื่อมโยงระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ อย่างเป็นปึกกว้างและในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเทศตามแนวเส้นทางสายไหมทางบกและทางทะเลในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแต่เดิมเป็นที่รู้จักในชื่อ One Belt One Road (OBOR)

BRICS

กลุ่มเศรษฐกิจ บริคส์

คือ กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประกอบด้วยสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ บราซิล (Brazil) รัสเซีย (Russia) อินเดีย (India) จีน (China) และแอฟริกาใต้ (South Africa) โดยพัฒนามาจากการประชุมระหว่างผู้นำกลุ่มประเทศ BRIC (บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน) ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2552 ก่อนที่แอฟริกาใต้จะเข้าร่วมเมื่อ พ.ศ. 2553 มีวัตถุประสงค์ในการรวมตัวกันเพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนาขนาดใหญ่ที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว

BSEC

Black Sea Economic Cooperation

กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศริมฝั่งทะเลดำ

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2535 มีสมาชิก 11 ประเทศ ประกอบด้วย รัสเซีย แอลเบเนีย อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน จอร์เจีย บัลแกเรีย กรีซ มอลโดวา ตุรกี ยูเครน และโรมาเนีย

Buakaew

ตราบัวแก้ว

ตราบัวแก้วซึ่งเป็นรูปเทพยดานั่งในดอกบัว ถือดอกบัวข้างขวา ถือวชิระ (สายฟ้า) ข้างซ้าย เป็นตราของกระทรวงการต่างประเทศซึ่งใช้มาตั้งแต่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตราบัวแก้วเป็นตราซึ่งเจ้าพระยาพระคลังใช้ประทับในเอกสารของกรมท่า และที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ เช่น สนธิสัญญาต่าง ๆ ใน พ.ศ. 2418 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แยกราชการด้านการคลังออกจากกรมท่า ตราบัวแก้วจึงเป็นตราประจำตำแหน่งเสนาบดีจตุสดมภ์กรมท่า และต่อมาเมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดระบบราชการใหม่โดยแบ่งเป็น 12 กระทรวง ตราบัวแก้วจึงเป็นตราประจำเสนาบดีว่าการต่างประเทศ และกลายมาเป็นตราของกระทรวงการต่างประเทศ

BWC

ชื่อเรียกโดยทั่วไป คือ Biological Weapons Convention ชื่อทางการคือ Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological (Biological) and Toxin Weapons and on their Destruction บางครั้งใช้ตัวย่อว่า BTWC เพื่อให้ครอบคลุม 'toxin weapons' (1) อนุสัญญาห้ามอาวุธชีวภาพ (ชื่อสั้น ใช้เรียกโดยทั่วไป) และ (2) อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต และสะสมอาวุธแบคทีเรีย (ชีวภาพ) และอาวุธที่ออกซิน และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ (ชื่อเต็ม)

C

C.I.F

Cost, Insurance and Freight

มูลค่าสินค้าที่คำนวณ ณ แหล่งซื้อ

เป็นมูลค่าสินค้าเข้าซึ่งรวมต้นทุนสินค้า ค่าประกันภัย และค่าระวาง ซึ่งคำนวณจากจุดส่งออก ณ ท่าเรือหรือท่าอากาศยาน ไปสู่ท่าเรือหรือท่าอากาศยานของประเทศผู้ซื้อ

CABIS

China - ASEAN Business and Investment Summit

การประชุมสุดยอดด้านธุรกิจและการลงทุนอาเซียน - จีน

เป็นการประชุมระดับสูงสุดระหว่างกลุ่มนักธุรกิจและผู้นำจากประเทศอาเซียนกับจีน โดยจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2547 และมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องทุกปีในประเทศจีน

CACM

Central American Common Market

หรือ Mercado Común Centroamericano (MCCA)

กลุ่มตลาดรวมอเมริกากลาง

ก่อตั้งเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2503 มีสำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่กรุงกัวเตมาลา ประเทศกัวเตมาลา มีสมาชิกประกอบด้วยประเทศในภูมิภาคอเมริกากลาง 5 ประเทศ ได้แก่ กัวเตมาลา ฮอนดูรัส เอลซัลวาดอร์ นิการากัว และคอสตาริกา

CAEXPO

China - ASEAN Expo

งานมหกรรมแสดงสินค้าจีน - อาเซียน

เป็นงานแสดงสินค้าที่ใหญ่ที่สุดระหว่างจีนกับอาเซียน จัดขึ้นที่นครหนานหนิง เมืองเอกของเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงเป็นประจำทุกปี จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2547 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และยกระดับความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียน ในกรอบเขตการค้าเสรีจีน - อาเซียน รวมถึงกระตุ้นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาค

CAP

Common Agricultural Policy

นโยบายร่วมเกษตร

เป็นนโยบายด้านการเกษตรของสหภาพยุโรป

career consular officer

เจ้าพนักงานกงสุลอาชีพ

CARICOM

Caribbean Community and Common Market

ประชาคมตลาดร่วมแคริบเบียน

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2516 โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อสร้างตลาดร่วม เพื่อประสานงานด้านนโยบายต่างประเทศ และ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในสาขาต่าง ๆ อาทิ สาธารณสุข การศึกษา วัฒนธรรม การคมนาคม อุตสาหกรรม และข้อมูลข่าวสารของประเทศในทะเลแคริบเบียน และในอเมริกาใต้ที่ติดกับทะเลแคริบเบียน ประกอบด้วยสมาชิก 14 ประเทศ ได้แก่ แอนติกาและบาร์บูดา บาฮามาส บาร์เบโดส เบลีซ โดมินีกา เกรเนดา กายอานา เฮติ จาเมกา เซนต์คิตส์และเนวิส

เซนต์ลูเชีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ ซูรินาเม ตรินิแดดและโตเบโก และดินแดนของสหราชอาณาจักร คือ มอนต์เซอร์รัต และสมาชิกสมทบ ซึ่งเป็นดินแดนของสหราชอาณาจักร 5 แห่ง ได้แก่ แองกวิลลา เบอร์มิวดา หมู่เกาะบริติชเวอร์จิน หมู่เกาะเคย์แมน หมู่เกาะเติกส์และหมู่เกาะเคคอส

casual

ชุดลำลอง ชุดสุภาพไม่ผูกผ้าผูกคอ (necktie)

CAT

Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment or Punishment

อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่น ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี

CBD

Convention on Biological Diversity

อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

CBMs

Confidence Building Measures

มาตรการสร้างความไว้วางใจ

เป็นมาตรการเพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง และการทหาร เพื่อลดความหวาดระแวง ลดความขัดแย้ง และสร้างความมั่นใจระหว่างสองฝ่ายหรือหลาย ๆ ฝ่าย อันจะเป็นการส่งเสริมการทูตเชิงป้องกัน ทั้งนี้ CBMs เป็นกระบวนการที่สำคัญในกรอบการประชุม ARF

CCCA

Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT Scheme for AFTA

คณะกรรมการประสานงานการดำเนินงานตามพันธกรณีภายใต้ CEPT ของ AFTA

เป็นกรอบการหารือในระดับผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านการคลัง เพื่อติดตามและประสานงานการดำเนินการตามพันธกรณีการลดอัตราภาษีศุลกากรที่เท่ากันของเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งปกติจัดขึ้นประมาณปีละ 3 - 4 ครั้ง

CCI

ASEAN Coordinating Committee on Investment

คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุนของอาเซียน

จัดตั้งขึ้นจากความตกลงพื้นฐานว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (AIA) โดยเป็นการประชุมระหว่างรองหัวหน้าหน่วยงานด้านการส่งเสริมการลงทุนเพื่อดูแลและประสานการดำเนินงานตามความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน

CCM

Convention on Cluster Munitions

อนุสัญญาว่าด้วยระเบิดพวง

มีสาระสำคัญคือ การห้ามใช้ ห้ามสะสม ห้ามผลิต และห้ามโอน รวมทั้งต้องทำลายระเบิดพวงที่มีในคลัง การเก็บกู้และทำลายระเบิดพวงที่ตกค้างอยู่ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากระเบิดพวง โดยมีการยกเว้นระเบิดพวงบางประเภทที่มีความแม่นยำต่อเป้าหมายและมีอัตราความเสียหายต่ำ โดยเปิดให้ลงนามอนุสัญญาฯ ณ กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป อนุสัญญามีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2553

CCPCJ

United Nations Commission on Crime Prevention and Criminal Justice

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา

CCS

ASEAN Coordinating Committee on Services

คณะกรรมการประสานงานด้านบริการของอาเซียน

CCW

Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May Be Deemed to Be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects

อนุสัญญาห้ามอาวุธตามแบบบางชนิดที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บร้ายแรงเกินความจำเป็นหรือก่อให้เกิดผลโดยไม่จำกัดเป้าหมาย

มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธตามแบบบางชนิดที่ก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงด้านมนุษยธรรม โดยสาระสำคัญของการควบคุมอาวุธตามแบบแต่ละชนิดจะถูกกำหนดไว้ในพิธีสารแต่ละฉบับต่างหาก ซึ่งในชั้นนี้ มีพิธีสาร 5 ฉบับ และรัฐต่าง ๆ สามารถเลือกยอมรับพิธีสารต่อทำยอนุสัญญาฯ ฉบับใดก็ได้อย่างน้อยจำนวน 2 ฉบับ

CD

Conference on Disarmament

การประชุมว่าด้วยการลดอาวุธ

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นเวทีเจรจาการลดอาวุธระหว่างประเทศ มีขอบเขตความรับผิดชอบเกี่ยวกับประเด็นด้านการลดอาวุธทุกด้าน และ

มีหน้าที่รายงานต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติทุกปี ปัจจุบันมีสมาชิก 65 ประเทศ (ไทยมิได้เป็นสมาชิก) โดยที่ผ่านมาประสบผลสำเร็จในการเจรจาจัดทำความตกลงระหว่างประเทศด้านการลดอาวุธหลายฉบับที่สำคัญ ได้แก่ สนธิสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี อนุสัญญาห้ามอาวุธชีวภาพ และสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์

CDM

Clean Development Mechanism

กลไกการพัฒนาที่สะอาด

- พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol) ซึ่งเป็นกฎหมายระหว่างประเทศภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ได้กำหนดพันธกรณีในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับกลุ่มประเทศภาคีสมาชิกที่เป็นกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม (เรียกว่า ภาคผนวกที่ 1 หรือ Annex 1 Country) สำหรับกลุ่มที่อยู่นอกภาคผนวกที่ 1 หรือ Non - Annex 1 Country เช่น ประเทศไทย พิธีสารโตเกียวไม่ได้กำหนดให้มีหน้าที่ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในแต่ละปี
- พิธีสารโตเกียวได้กำหนดกลไกเพื่อช่วยให้ประเทศกลุ่มภาคผนวกที่ 1 สามารถบรรลุพันธกรณีได้ 3 กลไก คือ (1) การซื้อขายก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading - ET) (2) การดำเนินการร่วมเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (Joint Implementation - JI) และ (3) กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism - CDM) ซึ่งเป็นกลไกที่เปิดโอกาสให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างประเทศกลุ่มภาคผนวกที่ 1 กับประเทศนอกกลุ่มภาคผนวกที่ 1 โดยให้กลุ่มประเทศภาคผนวกที่ 1 ลงทุนพัฒนาโครงการเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศนอกกลุ่มภาคผนวกที่ 1

CEDAW

Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2522 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2524 ไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2528 และมีผลบังคับใช้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2528 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบและเพื่อความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษในทุกด้าน ขณะนี้มีประเทศต่าง ๆ เป็นภาคีอนุสัญญาฯ แล้ว 189 ประเทศ (สถานะเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560) ไทยมีค่าเฉลี่ยดัชนีความก้าวหน้าในอนุสัญญาฯ ต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญไทย และมีข้อสงวนในข้อ 29 เรื่องการระงับการตีความการระงับข้อพิพาท โดยรับอนุญาโตตุลาการ

CEFTA

Central European Free Trade Agreement

ความตกลงการค้าเสรียุโรปกลาง

จัดทำเมื่อ พ.ศ. 2535 เพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรียุโรปกลาง โดยประเทศสมาชิกได้แก้ไขความตกลงฯ ใน พ.ศ. 2549 เพื่อรับประเทศสมาชิกเพิ่มเติมจากภูมิภาคยุโรปตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิก CEFTA หลายประเทศได้ถอนตัวออกจากความตกลงฯ เมื่อเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ทำให้ปัจจุบัน CEFTA มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 7 ประเทศ ได้แก่ แอลเบเนีย บอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา นอร์ทมาซิโดเนีย มอลโดวา มอนเตเนโกร เซอร์เบีย และคอซอวอ

CELAC

Comunidad de Estados Latinoamericanos y Caribeños
หรือ Community of Latin American and Caribbean States
ประชาคมแห่งรัฐลาตินอเมริกาและแคริบเบียน

CELAC เกิดขึ้นจากการที่ประชุมสุดยอด Rio Group ที่เมืองแคนคูน สหรัฐเม็กซิโก เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีฉันทามติให้มีการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียนสืบแทน Rio Group และ CALC (“Latin American and Caribbean Summit” on Integration and Development) เพื่อเป็นเวทีหารือและแสวงหาความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเมืองระหว่างประเทศในลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (โดยไม่รวมสหรัฐอเมริกาและแคนาดา) และในที่ประชุม CALC Summit ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 2-3 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ที่กรุงการากัส ได้รับรองปฏิญญาการากัสว่าด้วยการจัดตั้ง CELAC ประกอบด้วยสมาชิก คือ ประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียนทั้งหมด 33 ประเทศ ได้แก่ แอนติกาและบาร์บูดา อาร์เจนตินา บาฮามาส บาร์เบโดส เบลีซ โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา คิวบา โดมินิกา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ เกรเนดา กัวเตมาลา กายอานา เฮติ ฮอนดูรัส จาเมกา เม็กซิโก นิการากัว ปานามา ปารากวัย เปรู เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์ลูเชีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ ซูรินาเม ตรินิแดดและโตเบโก อูรุกวัย และเวเนซุเอลา

CEPT

Common Effective Preferential Tariff

อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากัน

เป็นกลไกหลักในการลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกัน ภายใต้กรอบการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนให้อยู่ในระดับร้อยละ 0-5 โดยครอบคลุมสินค้าทุกชนิด

Certificate of Alien

ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคลหรือเอกสารประจำตัวคนต่างด้าว ซึ่งรัฐไทยออกให้แก่คนต่างด้าวที่มีสิทธิ์เข้าเมืองและมีสิทธิ์พำนักในราชอาณาจักร

Certificate of Identity (C.I.)

หนังสือสำคัญประจำตัว

จะออกให้แก่คนไทยในต่างประเทศที่มีความจำเป็นต้องเดินทางกลับประเทศไทยโดยรีบด่วน หากแต่ไม่มีหนังสือเดินทาง เพราะสูญหายหรือปล่อยให้ขาดอายุงาน แต่ยังไม่มีความเหมาะสมที่จะออกหนังสือเดินทางให้ใหม่

Certificate of Residence

ใบสำคัญถิ่นที่อยู่

เอกสารสำหรับคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองให้เป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

CFSP

Common Foreign and Security Policy

นโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง

(ของสหภาพยุโรป)

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลในเรื่องนี้ คือ ผู้แทนระดับสูงด้านนโยบายร่วมต่างประเทศและความมั่นคง (High Representative) หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า Mr. CFSP

CGIF

Credit Guarantee and Investment Facility

หน่วยงานค้ำประกันเครดิตและการลงทุน

ที่ประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียน+3 ครั้งที่ 13 เมื่อ พ.ศ. 2552 ที่ประเทศอินโดนีเซีย ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อทำหน้าที่ค้าประกันเครดิตและการลงทุนให้กับภาคเอกชนในประเทศอาเซียน+3 ที่มีอันดับความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่นำลงทุน สามารถออกตราสารหนี้ในสกุลเงินท้องถิ่นในภูมิภาคอาเซียน+3 ให้มากขึ้น โดยจะช่วยให้ผู้ออกตราสารหนี้สามารถออกตราสารที่มีอายุยาวขึ้น ทำให้การระดมเงินทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการใช้เงิน และยังเป็นการพัฒนาตราสารหนี้ให้มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยพัฒนาตลาดทุนในภูมิภาคโดยรวมด้วย CGIF จัดตั้งแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2553 โดยมีเงินลงทุนตั้งต้นจำนวน 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีขอบเขตการดำเนินงานหลัก คือ การค้าประกันตราสารหนี้ที่ออกโดยนิติบุคคลในประเทศอาเซียน+3 ในสกุลเงินท้องถิ่นของประเทศตนหรือสกุลเงินอื่น ๆ เช่น ดอลลาร์สหรัฐ

chancery

อาคารที่ทำการ

เช่น ที่ทำการสถานทูต สถานกงสุล ซึ่งมีหัวหน้าสำนักงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

Chargé d’Affaires

อุปทูต

เดิมเรียกว่า อุปทูตประจำ ซึ่งในสมัยก่อนเรียกว่า Chargé d’Affaires ad hoc บ้าง Chargé d’Affaires en pied หรือ Chargé d’Affaires avec lettres บ้าง ปัจจุบันเรียกเพียง อุปทูต (Chargé d’Affaires) เท่านั้น รัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับอาจจะตกลงกันให้มีหัวหน้าคณะผู้แทนเพียงระดับอุปทูตก็ได้ (ต่างกับกับตำแหน่งอุปทูตชั่วคราว)

Chargé d’Affaires ad interim

C อุปทูตรักษาการสถานเอกอัครราชทูต หรือ อุปทูตชั่วคราว
ในกรณีที่ตำแหน่งของหัวหน้าคณะผู้แทนว่างลง หรือหัวหน้าคณะผู้แทน
ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ อุปทูตชั่วคราวจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ
หัวหน้าคณะผู้แทนเป็นการชั่วคราวได้ โดยหัวหน้าคณะผู้แทนจะแจ้งนาม
อุปทูตชั่วคราวให้กระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับทราบ หรือหาก
หัวหน้าคณะผู้แทนไม่สามารถแจ้งได้ กระทรวงการต่างประเทศของรัฐ
ผู้ส่งจะแจ้งนามอุปทูตชั่วคราวไปยังกระทรวงการต่างประเทศของรัฐผู้รับ

charter

กฎบัตร หนังสือสัญญาก่อตั้ง
เป็นหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ มีข้อผูกพันแน่นอน เช่น กฎบัตร
สหประชาชาติ

chemical precursor

สารตั้งต้นซึ่งสามารถนำไปใช้ผลิตสารเสพติดหรืออาวุธเคมี

chemical weapon

อาวุธเคมี
อาวุธที่ใช้สารเคมีในการทำลายล้าง เป็นหนึ่งในสามประเภทของอาวุธที่มี
อานุภาพทำลายล้างสูง

CHR

Commission on Human Rights

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

เป็นคณะกรรมการหลัก ซึ่งรับผิดชอบในการเสาะหามาตรการในการ
ส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งตรวจสอบ

และสอดคล้องการดำเนินการด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในประเทศต่าง ๆ ด้วย คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 53 ประเทศ มาจากการเลือกตั้ง ดำรงตำแหน่งวาระละ 3 ปี โดยจะมีการประชุมเป็นประจำทุกปี ประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน ณ นครเจนีวา ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกคณะกรรมการฯ สำหรับวาระ พ.ศ. 2544 - 2546

CICA

Conference on Interaction and Confidence - Building Measures in Asia

การประชุมว่าด้วยการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และมาตรการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชีย

CICA ได้รับการจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535 โดยความริเริ่มของราชบัณฑิตยสถาน และมีสมาชิก 26 ประเทศ (สมาชิกต้องมีดินแดนส่วนใดส่วนหนึ่งในเอเชีย) ได้แก่ อัฟกานิสถาน อาเซอร์ไบจาน บาห์เรน บังกลาเทศ กัมพูชา จีน อียิปต์ อินเดีย อิหร่าน อิรัก อิสราเอล จอร์แดน คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน มองโกเลีย ปากีสถาน ปาเลสไตน์ กาตาร์ สาธารณรัฐเกาหลี รัสเซีย ทาจิกิสถาน ไทย ตุรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ อุซเบกิสถาน และเวียดนาม มีประเทศผู้สังเกตการณ์ 9 ประเทศ อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา ยูเครน สหรัฐอเมริกา เบลารุส ลาว และมีองค์กรสังเกตการณ์ 5 องค์กร ได้แก่ สหประชาชาติ (United Nations - UN) องค์กรเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organization for Security and Co-operation in Europe - OSCE) สันนิบาตอาหรับ (The League of Arab States) สหประชาชาติกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาตุรกี (Parliamentary Assembly of Turkic-Speaking Countries - TURKPA) และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration - IOM)

CIDA

Canadian International Development Agency
องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งแคนาดา

CIS

Commonwealth of Independent States

เครือรัฐเอกราช

กลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราชเกิดจากการรวมตัวกันของบรรดาประเทศเกิดใหม่ภายหลังการล่มสลายของสหภาพโซเวียต (ยกเว้นประเทศกลุ่มทะเลบอลติก 3 ประเทศ ได้แก่ ลิทัวเนีย ลัตเวีย และเอสโตเนีย) ซึ่งได้ร่วมลงนามในปฏิญญา Alma - Ata ก่อตั้งเครือรัฐเอกราชเมื่อ พ.ศ. 2534 ประกอบด้วยสมาชิก 12 ประเทศ ได้แก่ รัสเซีย ยูเครน เบลารุส มอลโดวา คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เติร์กเมนิสถาน คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน อาร์เมเนีย อาเซอร์ไบจาน และจอร์เจีย

CITES

Convention on International Trade in Endangered
Species of Wild Fauna and Flora

อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่า
ที่ใกล้สูญพันธุ์

civil society

ประชาสังคม

หมายถึง สังคมที่ประชาชนในระดับต่าง ๆ มีการรวมตัวกันอย่างแข็งแกร่ง เพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางเลือกสาธารณะที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นและประเทศโดยรวม

Clean Slate

ไม่มีภาวะแข่งขันในการเลือกตั้งเข้ารับตำแหน่ง

climate change

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

CLMV

Cambodia - Laos - Myanmar - Vietnam
กลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม

Cluster munitions

ระเบิดพวง

เป็นลูกระเบิดชนิดที่ปล่อยจากเครื่องบินหรือลูกกระสุนปืนใหญ่ที่ภายในบรรจุลูกระเบิดขนาดเล็ก (Submunition) ไว้จำนวนมาก อาจมีจำนวนถึงหลายร้อยลูก ซึ่งจะระเบิดกลางอากาศและปล่อยลูกระเบิดขนาดเล็กและสะเก็ดระเบิดกระจายเป็นวงกว้าง มีอัตราความคลาดเคลื่อนผิดพลาดจากเป้าหมายสูงและบางครั้งอาจไม่ระเบิดในทันที และตกค้างบนพื้นดิน ซึ่งมีผลทำลายล้างเหมือนกับทุ่นระเบิด

CM

Coordinators Meeting

การประชุมประเทศผู้ประสานงาน (เอเชีย - ยุโรป : ASEM)

CMI

Chiang Mai Initiative

มาตรการริเริ่มเชียงใหม่

แนวคิดที่จะจัดตั้งกลไกความร่วมมือด้านการเงินในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้รับความสนใจอย่างมากตั้งแต่เกิดวิกฤตการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 ในการประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียน+3 หรืออาเซียนบวกจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 3 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2543 ที่ประชุมเห็นชอบในการจัดทำมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ หรือ Chiang Mai Initiative (CMI) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องทางการเงินแก่ประเทศสมาชิกที่ประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และ (2) เพื่อส่งเสริมกลไกการเงินระหว่างประเทศที่มีอยู่แล้ว ทั้งนี้ ความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ ความตกลงทวิภาคีแลกเปลี่ยนเงินตราในประเทศสมาชิกที่มีความตกลงทวิภาคีระหว่างกัน

CMIM

Chiang Mai Initiative Multilateralisation

มาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่พหุภาคี

ใน พ.ศ. 2548 การประชุมรัฐมนตรีคลังอาเซียน+3 ได้เห็นชอบให้มีการปรับปรุงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านการเงินในภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และได้มีมติให้ศึกษาแนวทางการจัดทำข้อตกลงพหุภาคีสำหรับความร่วมมือด้านการเงินในมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ ใน พ.ศ. 2552 ได้มีการจัดทำข้อตกลงพหุภาคีสำหรับความร่วมมือด้านการเงิน ซึ่งเรียกว่า Chiang Mai Initiative Multilateralisation (CMIM) โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีเงินกองทุนตั้งต้น จำนวน 1.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ พัฒนาการทางการเงินดังกล่าวนี้จะช่วยให้ประเทศที่เข้าร่วมมีความมั่นคงทางการเงินมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ต้องประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น

CND

Commission on Narcotic Drugs

คณะกรรมการยาเสพติด

CNRT

Conselho Nacional da Resistência Timorese (National Council of Timorese Resistance)

เป็นองค์กรที่ต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราชของชาวติมอร์ตะวันออกจากอินโดนีเซีย โดยมีนายซานานา กุสเมา (Xanana Gusmao) เป็นผู้นำคนสำคัญ

co-host

เจ้าภาพร่วม (ในกรณีเจ้าภาพมากกว่า 1 คน)

Cobra Gold

การฝึกร่วม/ผสมคอบร้าโกลด์

เป็นการฝึกทางทหารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกองทัพไทยและกองกำลังสหรัฐอเมริกาภาคพื้นแปซิฟิก (USPACOM) ร่วมกันเป็นเจ้าภาพจัดการฝึกในประเทศไทยเป็นประจำทุกปี การฝึกคอบร้าโกลด์พัฒนามาจากการฝึกผสมยกพลขึ้นบกระหว่างกองทัพเรือไทยกับกองทัพเรือสหรัฐอเมริกาและกองกำลังนาวิกโยธินสหรัฐอเมริกา ซึ่งทำการฝึกร่วมกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2499 ต่อมาใน พ.ศ. 2525 ได้รวมการฝึกหลายอย่างเข้าด้วยกันแล้วกำหนดชื่อรหัสการฝึกขึ้นใหม่ว่า “การฝึกร่วม/ผสมคอบร้าโกลด์” ปัจจุบัน มีประเทศที่ร่วมฝึกรวมทั้งร่วมสังเกตการณ์หลายประเทศ และได้ขยายการฝึกครอบคลุมการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การตอบโต้การก่อการร้ายด้วย

COC

Code of Conduct in the South China Sea

แนวปฏิบัติในทะเลจีนใต้

ซีโอซี เป็นข้อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติของประเทศอาเซียนและจีนในทะเลจีนใต้ โดยเป็นเอกสารต่อยอดจากปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของ

ภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea : DOC) โดยมีจุดประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในทะเลจีนใต้ที่เอื้อต่อสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ปัจจุบันอยู่ระหว่างการหารือเพื่อเริ่มต้นการเจรจา

COCI

Committee for Culture and Information

คณะกรรมการด้านวัฒนธรรมและสารนิเทศ

จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2521 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและสารนิเทศ โดยมีจุดประสงค์หลักในการเพิ่มความเข้าใจและความสามัคคีของประชาชนอาเซียน รวมถึงการพัฒนาภูมิภาค กลไกการทำงาน ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการ 2 ฝ่าย ได้แก่ คณะอนุกรรมการที่รับผิดชอบเรื่องวัฒนธรรมและคณะอนุกรรมการที่รับผิดชอบเรื่องสารนิเทศ โดยคณะอนุกรรมการทั้ง 2 ฝ่ายจะวางแผน ดำเนินการ และตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรมและสารนิเทศ ซึ่งจะมีการประชุมปีละครั้ง

Coherent / Policy Coherent

ความสอดคล้อง / ความสอดคล้องเชิงนโยบาย

COMESA

Common Market for Eastern and Southern Africa

ตลาดร่วมแห่งภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาตอนใต้

จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 มีประเทศสมาชิก 19 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดี คอโมโรส สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก จิบูตี อียิปต์ เอรียเรีย เอธิโอเปีย เคนยา มาดากัสการ์ มาลาวี มอริเชียส นามิเบีย รวันดา เซเชลส์ ซูดาน สวาซิแลนด์ แซมเบีย ซิมบับเว และยูกันดา

Commemorative Summit

การประชุมสุดยอดหรือการประชุมระดับผู้นำประเทศ/หัวหน้ารัฐบาล
ในโอกาสครบรอบปีสำคัญ

อาทิ การสถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างกัน

COMMIT

Coordinated Mekong Ministerial Initiative against
Trafficking

การประชุมระดับรัฐมนตรีของประเทศไทยในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
เพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์

common heritage of mankind

มรดกร่วมกันของมนุษยชาติ

compact

ความตกลงระหว่างประเทศ

comprehensive plan of action

แผนปฏิบัติการที่สมบูรณ์แบบ

เป็นแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามลพิษอย่างสมบูรณ์ โดยความร่วมมือ
ระหว่างประเทศต้นเหตุ ประเทศที่ต้องแบกรับภาระ สำนักงานข้าหลวงใหญ่
เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ และประเทศที่ให้ความช่วยเหลือ
แผนปฏิบัติการที่สมบูรณ์แบบนี้เป็นการแก้ไขปัญหาแบบครบวงจร ตั้งแต่
กระบวนการป้องกันปัญหา การให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัย โดยจัดที่พักพิง
ชั่วคราวตามหลักมนุษยธรรม การส่งตัวกลับเมื่อสถานการณ์ในประเทศ
ต้นเหตุกลับคืนสู่สภาพปกติแล้ว และการหาที่พักพิงให้แก่ผู้หนีภัย
ในประเทศที่สาม

concert of nations

ความปรองดองระหว่างชาติ

หลักการและแนวคิดเรื่องความปรองดองระหว่างชาติเกิดขึ้นในยุโรประหว่าง พ.ศ. 2357 - 2358 ซึ่งเรียกว่า Concert of Europe หรือบางครั้งเรียกว่า Concert of Allies โดยการรวมตัวของกลุ่มรัฐพันธมิตรที่ต่อต้านการขยายอำนาจของฝรั่งเศส คือ รัสเซีย ออสเตรีย ปรัสเซีย และอังกฤษ ได้รวมตัวกันเป็นระบบแห่งยุโรป (European System) หรือระบบแห่งมหาอำนาจในยุโรป ซึ่งต่อมาฝรั่งเศสและสเปนได้เข้าร่วมในระบบความปรองดองแห่งยุโรปด้วย นอกจากนี้การเกิดระบบความปรองดองแห่งยุโรปซึ่งมีระบบการประชุมคองเกรสระหว่างชาติมหาอำนาจเป็นกลไกสำคัญนั้น ยังเป็นการแสดงถึง “มหาอำนาจแห่งปฐมลำดับ” (The powers of the first order) และยังถือว่าเป็นครั้งแรกที่มีการเรียกชื่อที่ระบุคำว่ามหาอำนาจ (The first expression of the idea of the Great Powers) อย่างไรก็ตาม ระบบความปรองดองแห่งยุโรปได้ล่มสลายลงใน พ.ศ. 2365

Conciliation

การประนีประนอม

Conference of Ambassadors and Consuls-General of Thailand

การประชุมเอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่ของไทยทั่วโลก

Conference of Honorary Consuls-General of Thailand

การประชุมกงสุลกิตติมศักดิ์ไทย

confiscation and seizure

การยึดและริบทรัพย์สิน

Connectivity

ความเชื่อมโยง

consensus

ฉันทามติ

หมายถึง แนวปฏิบัติในการตัดสินใจที่จะมีมติดำเนินการหรือไม่ดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแม้ทุกฝ่ายจะมีได้เห็นพ้องร่วมกัน แต่ก็ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

constructive engagement

การเกี่ยวพันอย่างสร้างสรรค์

constructive intervention

การแทรกแซงอย่างสร้างสรรค์

consular officer

เจ้าพนักงานกงสุล

Consulate-General

สถานกงสุลใหญ่

ที่ทำการซึ่งมีหัวหน้าสำนักงานเป็นกงสุลใหญ่ และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านหนังสือเดินทาง ด้านการคุ้มครองคนไทย ตลอดจนงานด้านเอกสารนิติกรณ์ต่าง ๆ ในต่างประเทศ ตำแหน่งประจำสถานกงสุลใหญ่ มีดังนี้

- Consul-General	กงสุลใหญ่
- Deputy Consul-General	รองกงสุลใหญ่
- Consul	กงสุล
- Vice-Consul	รองกงสุล
- Chancellor	ผู้ช่วยกงสุล

continental shelf

ไหล่ทวีป

ไหล่ทวีปของรัฐชายฝั่งประกอบด้วย พื้นดินท้องทะเลและดินใต้ผิวดินของบริเวณใต้ทะเล ซึ่งขยายเลยทะเลอาณาเขตของรัฐตลอดส่วนต่อออกไปตามธรรมชาติของดินแดนทางบกของตนจนถึงริมนอกของขอบทวีปหรือจนถึงระยะ 200 ไมล์ทะเลจากเส้นฐานซึ่งใช้วัดความกว้างของทะเลอาณาเขตในกรณีที่ริมนอกของขอบทวีปขยายไปไม่ถึงระยะนั้น

convention

อนุสัญญา

โดยมากแล้ว อนุสัญญามักเป็นหนังสือสัญญาทำกันระหว่างหลายประเทศที่มาประชุมกัน และจัดวางบทบัญญัติเป็นกฎเกณฑ์ของกฎหมายขึ้นอย่างใดก็ตาม อนุสัญญาบางฉบับเป็นการจัดทำขึ้นระหว่าง 2 ประเทศ เช่น อนุสัญญาการเว้นการเก็บภาษีซ้อน

Convention against Transnational Organized Crime

อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

Convention for the Avoidance of Double Taxation with Respect to Taxes on Income

อนุสัญญาเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อนในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้

Convention on Establishment

อนุสัญญาการตั้งถิ่นฐาน

conventional weapon

อาวุธตามแบบ

อาวุธที่ไม่ใช่อาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง

cooperative security

ความมั่นคงโดยการร่วมมือกัน

COPUOS

Committee on the Peaceful Uses of Outer Space

คณะกรรมการว่าด้วยการใช้อวกาศส่วนนอกในทางสันติ

COREPER

Committee of Permanent Representatives

คณะกรรมการในกรอบสหภาพยุโรป

ประกอบด้วยผู้แทนถาวรประจำสหภาพยุโรปของประเทศสมาชิก

COSD

Committee on Social Development

คณะกรรมการอาเซียนด้านการพัฒนาสังคม

COST

ASEAN Committee on Science and Technology

คณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีหน้าที่ดูแลความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรอื่น ๆ มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง โดยแยกเป็นคณะอนุกรรมการ 9 คณะ คือ

(1) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร

- C
- (2) ด้านอุดมศึกษาและธรณีฟิสิกส์
  - (3) ด้านไมโครอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - (4) ด้านวัสดุศาสตร์และเทคโนโลยี
  - (5) ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ
  - (6) ด้านการวิจัยพลังงานนอกแบบ
  - (7) ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล
  - (8) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - (9) ด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์

countermeasures

มาตรการตอบโต้

countertrade

การค้าต่างตอบแทน

เป็นระบบการค้าระหว่างประเทศที่ผู้ขายตกลงแลกเปลี่ยนสินค้าจากผู้ซื้อ
แทนการชำระเงินทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน

courtesy call

การเข้าเยี่ยมคารวะ

เป็นการเข้าพบเพื่อทำความรู้จักกันของบุคคลสำคัญหรือนักการทูต เช่น
การเข้าพบระหว่างนักการทูตด้วยกัน นักการทูตเข้าพบรัฐมนตรี รัฐมนตรี
ของประเทศอื่นเข้าพบนายกรัฐมนตรี ฯลฯ

covenant

กติกาสัญญา (สนธิสัญญาประเภทหนึ่ง)

CPR

Committee of Permanent Representatives to ASEAN

คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนถาวร (ระดับเอกอัครราชทูต) ประจำอาเซียนของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับสำนักเลขาธิการอาเซียนและสนับสนุนการทำงานของคณะมนตรีประชาคมอาเซียน รวมทั้งองค์การระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขาต่าง ๆ

CPS

Colombo Plan Secretariat

สำนักเลขาธิการแผนโคลัมโบ

สำนักเลขาธิการแผนโคลัมโบ ตั้งอยู่ที่กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา โดยมีเลขาธิการแผนโคลัมโบเป็นผู้บริหารงานภายใต้แผนโคลัมโบ ซึ่งเป็นความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

CPTPP

Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership

ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ภาคพื้นแปซิฟิก

เป็นความตกลงที่เกิดขึ้นจากความสำเร็จในการเจรจาระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 11 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ ชิลี เปรู เม็กซิโก ญี่ปุ่น บรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม CTPP เป็นข้อตกลงการค้าเสรีที่ครอบคลุมในเรื่องการค้า การบริการ และการลงทุน เพื่อสร้างมาตรฐานและกฎระเบียบร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก ภายหลังจากที่สหรัฐอเมริกาถอนตัวจากการเจรจา TPP เดิมเมื่อต้นปี พ.ศ. 2560 โดยมีการลงนามความตกลง CPTPP เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2561 ณ กรุงซันโตอาโก ประเทศชิลี มีผลประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2561

CRC

Convention on the Rights of the Child

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ได้รับการรับรองจากสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 โดยอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2533 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็ก (บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี) เพื่อให้ได้รับการศึกษา การดูแล ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบหรือกระทำทารุณกรรม ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่เป็นภาคีอนุสัญญาฯ แล้ว 196 ประเทศ (คงเหลือสหรัฐอเมริกาที่ยังมิได้ให้สัตยาบัน) ประเทศไทย เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กด้วยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 และอนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้กับประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2535 ขณะนี้ไทยยังคงมีข้อสงวน 1 ข้อ คือ ข้อ 22 เรื่องการให้สถานะเป็นผู้ลี้ภัย

credentials, letters of credence

1. อักษรสาส์นตราตั้ง พระราชสาส์นตราตั้ง (การทูต)
หมายถึง หนังสือแต่งตั้งเอกอัครราชทูตจากประมุขของรัฐผู้ส่ง ถึงประมุขของรัฐผู้รับ
2. ตราสารแต่งตั้ง (ผู้แทนในการประชุมระหว่างประเทศ)

CSCAP

Council for Security and Cooperation in the Asia Pacific

ชมรมด้านความมั่นคงและความร่วมมือในเอเชีย - แปซิฟิก

เป็นสถาบันเอกชนก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2536 ณ กรุง กัวลาลัมเปอร์ โดยมีสถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ (Institute of Security and International Studies : ISIS) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสถาบันก่อตั้งร่วมกับสถาบันอื่น ๆ จากประเทศอาเซียนและประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก CSCAP เป็นกลไกที่ไม่ใช่เป็นทางการ เพื่อให้

นักวิชาการ เจ้าหน้าที่รัฐบาลในฐานะส่วนตัว และบุคคลอื่นได้อภิปรายปัญหาทางการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

CSD

Commission on Sustainable Development

คณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการฯ สำหรับวาระ พ.ศ. 2548 - 2550

CSEP

Thailand - Singapore Civil Service Exchange Programme

โครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานข้าราชการพลเรือนไทย - สิงคโปร์

CSI

Container Security Initiative

มาตรการความปลอดภัยของผู้สินค้า

เป็นโครงการที่ริเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2545 (หลังเหตุการณ์ 9/11) โดยสำนักศุลกากรและป้องกันชายแดนสหรัฐอเมริกา (US Bureau of Customs and Border Protection) ภายใต้กระทรวง Department of Homeland Security มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่สินค้าที่ขนส่งเข้าไปยังสหรัฐอเมริกา ด้วยการติดตั้งระบบติดตามตู้บรรทุกสินค้าที่มีความเสี่ยงต่อการก่อการร้ายและมีระบบตรวจสอบตู้บรรทุกสินค้าก่อนออกจากประเทศต้นทางไปสู่สหรัฐอเมริกา

CSR

Corporate Social Responsibility

ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการหรือบริษัท

CSW

Commission on the Status of Women
คณะกรรมการสิทธิสตรีว่าด้วยสถานภาพสตรี

CTBT

Comprehensive Nuclear - Test - Ban Treaty

สนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์

มีจุดมุ่งหมายหลักคือ ห้ามมิให้มีการทดลองอาวุธนิวเคลียร์และระเบิดนิวเคลียร์อื่น ๆ ไม่ว่าในสิ่งแวดล้อมใด (ในอวกาศส่วนนอก อากาศ ใต้น้ำ และใต้ดิน) โดยมีคณะกรรมการเตรียมการสำหรับองค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Preparatory Commission for the Comprehensive Nuclear - Test - Ban Treaty Organization - CTBTO/PrepCom) ทำหน้าที่ดูแลนโยบาย/การดำเนินงาน

CTBTO

Comprehensive Nuclear - Test - Ban Treaty Organization

องค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์

Cultural Attaché

ผู้ช่วยทูตด้านวัฒนธรรม

Cultural Diplomacy

การทูตวัฒนธรรม

หมายถึง กิจกรรมด้านวัฒนธรรมในกรอบกว้าง ทั้งภาษา ความคิด อุดมการณ์ ทักษะคติ ประเพณี วิทยาการความรู้ การกีฬา และวิถีชีวิต ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสร้างความรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยใช้แนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในลักษณะซึ่มลึกเพื่อให้เข้าถึงประชาชน

CWC

Convention on the Prohibition of the Development,
Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons
and on Their Destruction 1993

อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และ
ว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ พ.ศ. 2536

(หรือเรียกสั้น ๆ ว่า อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี)

เป็นข้อตกลงในการลดอาวุธทั่วโลก ประเทศไทยเข้าเป็นรัฐภาคีของ
อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมีเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยไทยไม่มี
อาวุธเคมี และเห็นประโยชน์จากการใช้วิทยาการทางเคมีในด้านต่าง ๆ
เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อให้เป็นไป
ตามพันธกรณี ไทยได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยการห้ามอาวุธ
เคมีขึ้น อยู่ภายใต้การดำเนินงานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวง
อุตสาหกรรม

D

D - 8

กลุ่มความร่วมมือของประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นมุสลิมและ
เป็นสมาชิก OIC

ซึ่งมีประชากรมากที่สุด ประกอบด้วยสมาชิก 8 ประเทศ ได้แก่ บังกลาเทศ
ปากีสถาน อินโดนีเซีย มาเลเซีย อียิปต์ อิหร่าน ตุรกี และไนจีเรีย จัดการ
ประชุมสุดยอดครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ที่นครอิสตันบูล
ประเทศตุรกี

dark suit

ชุดสากลสีเข้ม (สีดำหรือสีน้ำเงินเข้ม)

ใช้ในโอกาสไปร่วมงานทางการ เช่น งานเลี้ยงอย่างเป็นทางการ การเข้า
พบบุคคลสำคัญ การไปร่วมงานสำคัญทางการที่ในบัตร์เจนิมได้มีการระบุ
หรือกำหนดการแต่งกายแบบอื่น

Dawah

การเรียกร้องเชิญชวน (ความหมายตรง)

การเชิญชวนไปสู่การรู้จักพระเจ้าและการทำความดีโดยใช้วิธีการต่าง ๆ
ปัจจุบันการ Dawah ถูกมองว่าเป็นช่องทางหนึ่งในการปลุกปั่นแนวคิด
Islamist ในกลุ่มแบ่งแยกดินแดนหลาย ๆ กลุ่ม

Dean (of the Diplomatic Corps)

คนบดีคณะทูต

เอกอัครราชทูตที่อาวุโสที่สุด (ยื่นสาส์นตราตั้งก่อนผู้อื่น) ในประเทศนั้น
ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหรือผู้แทนคณะทูตานุทูต (ในกรณีที่รัฐผู้รับนับถือ

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก สมณทูตวาติกันจะดำรงตำแหน่งคณบดี
คณะทูต)

de bellatio

รัฐคู่สงคราม

D

debt agreement

หนังสือสัญญารับรองการชดใช้เงินคืน

debt installment agreement

หนังสือสัญญาปรับสภาพหนี้

decision

ข้อตัดสินใจ

declaration

ปณิญา

มีความหมาย 3 อย่าง คือ

- (1) ความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะผูกพัน
- (2) ปณิญาฝ่ายเดียว ซึ่งก่อสิทธิและหน้าที่ให้แก่ประเทศอื่น
- (3) ปณิญาซึ่งรัฐหนึ่งแถลงให้รัฐอื่นทราบความเห็นและเจตนาของตน
ในเรื่องบางเรื่อง

de facto

โดยพฤตินัย

Defence Attaché

ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร

ผู้แทนกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และ กองทัพอากาศ ซึ่งกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งให้มีตำแหน่งประจำสถาน-เอกอัครราชทูต ตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม โดยเป็นข้าราชการ ฝ่ายทหารชั้นสัญญาบัตร ที่มีอัตราตำแหน่งในต่างประเทศ ดังนี้

Military Attaché ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบก

Naval Attaché ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือ

Air Attaché ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารอากาศ

de jure

โดยนิตินัย

delict

ละเมิด

delimitation

การปักปันเขตแดน (ทางบก) / การแบ่งเขต (ทางทะเล)

การกำหนด หรือการอธิบาย หรือการจำกัดขอบเขตดินแดนของประเทศ

DELSA

Disaster Emergency Logistics System for ASEAN

โครงการระบบการส่งกำลังบำรุงหรือระบบโลจิสติกส์ของการปฏิบัติการ ด้านการบรรเทาทุกข์และการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยพิบัติ ของอาเซียน

เป็นโครงการที่อยู่ภายใต้ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติ และการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster

Management and Emergency Response : AADMER) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการตอบโต้กับภัยพิบัติของอาเซียน ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกได้มีมติเลือกให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งของคลังเก็บสิ่งของช่วยเหลือของอาเซียนภายใต้โครงการนี้ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ได้คัดเลือกพื้นที่จังหวัดชัยนาทเป็นสถานที่ตั้งคลังสินค้า

demarcation

การจัดทำหลักเขตแดน

การจัดทำหลักเขตแดน เพื่อแสดงแนวเขตแดนในภูมิประเทศ

demarche

การยื่นหนังสือประท้วง

demilitarisation

การปลดทหาร

denuclearization

การทำให้ปราศจากอาวุธนิวเคลียร์

Department of Homeland Security

กระทรวงความมั่นคงภายใน (ของสหรัฐอเมริกา)

Departure Ceremony

พิธีการส่ง

ซึ่งมีลำดับขั้นตอน (Procedure) แตกต่างกันไปตามระดับของผู้มาเยือนและประเภทของการเยือน

departure report

รายงานก่อนการพ้นหน้าที่ของหัวหน้าสำนักงานทางการทูต

D deposit the instrument of ratification

มอบสัตยาบันสารไว้กับผู้เก็บรักษาหรือประเทศภาคีหนึ่งใดที่ตกลงกัน

depository

ผู้เก็บรักษา (สนธิสัญญา อนุสัญญา หรือตราสารอื่น)

Designated airline

สายการบินที่กำหนด

Diplomacy for the Peoples

การทูตเพื่อประชาชน

หมายถึง การดำเนินนโยบายต่างประเทศหรือกิจกรรมทางการทูตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เช่น โครงการส่งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปช่วยรักษาพยาบาลชาวกัมพูชา

diplomatic agent

ตัวแทนทางการทูต

คือ หัวหน้าของคณะผู้แทน หรือบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทูตของคณะผู้แทน

diplomatic clearance number

หมายเลขการอนุญาตให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งของประเทศหนึ่ง ๆ ผ่านเข้าไปในอาณาเขตของอีกประเทศหนึ่งได้โดยเหตุผลทางการทูต อาทิ อากาศยานเฉพาะกิจ เรือที่ใช้ในการสงคราม

diplomatic corps

คณะทูตานุทูต

หมายถึง กลุ่มเอกอัครราชทูต กงสุล และหัวหน้าองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งภริยาและเจ้าหน้าที่ทางการทูตที่อยู่ในประเทศนั้น ๆ

diplomatic courier

ผู้ถือสารทางทูต

diplomatic identity card

บัตรประจำตัวคณะผู้แทนทางทูต

diplomatic pouch

ถุงเมล์การทูต

diplomatic privileges and immunities

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต

disarmament

การลดอาวุธ

หมายถึง การดำเนินการไม่ให้มีอาวุธในครอบครอง

disaster relief

การบรรเทาภัยพิบัติ

discrimination

การเลือกปฏิบัติ (ใช้ในวงการทูต)

การเลือกปฏิบัติ

disguised extradition

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนแฝง
(หรือการผลักดันออกนอกประเทศ)

displaced persons

ผู้พลัดถิ่น ผู้หนีภัย
หมายถึง บุคคลที่ออกมาจากประเทศของตนเอง มิใช่โดยวิธีการธรรมดา
หรือปกติ อาจเนื่องมาจากภัยสงคราม ภัยทางเศรษฐกิจ เป็นต้น เป็นการ
เข้ามาชั่วคราว ซึ่งจะไม่ได้ภูมิถิ่น

dispute settlement

การระงับข้อพิพาท

DOC

Declaration on the Conduct of the Parties in the South
China Sea

ปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้
ดีโอซี เป็นเอกสารสำคัญ ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนและจีน
เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ณ กรุงพนมเปญ แสดงเจตนารมณ์
ร่วมกันและพันธกรณีทางการเมืองระหว่างอาเซียนกับจีน ในการรักษา
สันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค โดยกำหนดแนวทางการดำเนินความ
สัมพันธ์และกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ ในบริเวณทะเลจีนใต้

Donor Countries / International Organizations

ประเทศ / องค์การระหว่างประเทศผู้ให้

double criminality

ความผิดตามกฎหมายของทั้ง 2 ประเทศ
ใช้ในกรณีส่งผู้ร้ายข้ามแดน

DP.1 (Entry Form for Customs Clearance)

แบบฟอร์มการขอยกเว้นภาษีนำเข้าของผู้มีเอกสิทธิ์ทางการทูต

drafting committee (style committee)

คณะกรรมการยกร่าง

Drug - Free ASEAN

อาเซียนที่ปลอดจากยาเสพติด

เป็นคำประกาศของอาเซียนในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 31 ที่กรุงมะนิลา เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาเสพติดด้วยการตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ภูมิภาคนี้ปลอดจากยาเสพติดใน พ.ศ. 2563 และต่อมาที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 33 ที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2543 ได้ประกาศร่นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เร็วขึ้น 5 ปี จากเดิมใน พ.ศ. 2563 เป็น พ.ศ. 2558

Drug abuse

การใช้จ่ายในทางที่ผิด

การเสพยาเพื่อความบันเทิงที่มีไข่อัตถุประสงค์ทางการแพทย์

DSM

Dispute Settlement Mechanism

กลไกระงับข้อพิพาท

DTA

Double Taxation Agreement

ความตกลงว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อน

เป็นสนธิสัญญาทางภาษีแบบทวิภาคีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาหรือจัดปัญหาการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อนระหว่างประเทศ และป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีระหว่างประเทศ

DUI

Dual-Use Items

สินค้าที่ใช้ได้สองทาง

สินค้าที่มีการซื้อขายทั่วไป แต่สามารถนำไปออกแบบ พัฒนา ใช้ ดัดแปลง เป็นอาวุธที่สามารถก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสิ่งมีชีวิต สิ่งก่อสร้าง และสภาพแวดล้อมในวงกว้างได้ เช่น เส้นใยคาร์บอนไฟเบอร์ ใช้ในการผลิตอุปกรณ์กีฬา ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำไปผลิตชิ้นส่วนขีปนาวุธได้

E

EAC

East African Community

ประชาคมแอฟริกาตะวันออก

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2510 และยุติบทบาทลงใน พ.ศ. 2520 ต่อมาได้มีการ
รื้อฟื้นขึ้นใหม่ใน พ.ศ. 2543 ปัจจุบัน (สถานะเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2562)
มีประเทศสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ เคนยา ยูกันดา แทนซาเนีย รวันดา
บุรุนดี และเซาท์ซูดาน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง
ประเทศสมาชิก และการจัดตั้งตลาดร่วม

EAC

East Asia Community

ประชาคมเอเชียตะวันออก

EACC

East Asia Academic Cooperation Council

คณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการเอเชียตะวันออก

เป็นคณะกรรมการของไทยที่จัดตั้งใน พ.ศ. 2550 โดยกระทรวงการ-
ต่างประเทศ มีจุดประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางของประเทศสำหรับความ
ร่วมมือด้านวิชาการภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 ความร่วมมือกับ
สถาบันศึกษาต่าง ๆ ภายใต้กรอบอาเซียน+3 และเผยแพร่ผลการวิจัยต่อ
ประชาชน โดยมีสมาชิกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน

EA Forum

East Asia Forum

เวทีเอเชียตะวันออก

จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เพื่อเป็นหนึ่งในมาตรการความร่วมมือที่เสนอแนะ โดยกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก (East Asia Vision Group - EVG) และเป็นเวทีสำหรับการหารือ 3 ฝ่าย ระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคเอกชน มีการประชุมเป็นประจำทุกปี

EALAF

East Asia Latin American Forum

เวทีหารือระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกและลาตินอเมริกา

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2542 ประกอบด้วยสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศจากภูมิภาคลาตินอเมริกา 12 ประเทศ ได้แก่ เม็กซิโก ปานามา โคลอมเบีย เอกวาดอร์ เวเนซุเอลา เปรู บราซิล ชิลี อาร์เจนตินา อุรุกวัย ปารากวัย และโบลิเวีย ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น Forum for East Asia - Latin America Cooperation (ดู FEALAC)

e - ASEAN

ASEAN Electronic Commerce Cooperation

ความร่วมมือด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน

e - ASEAN Initiative

ASEAN Initiative on Electronic Commerce Cooperation

ความริเริ่มด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน

เป็นแผนงานหลักในการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน ประกอบด้วย (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโทรคมนาคม (2) การกำหนดนโยบายและกฎหมายที่อำนวยความสะดวก
 สะดวกการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3) การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าบริการ
 และการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการจัดทำกรอบความตกลง
 ว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้าน
 เทคโนโลยีสารสนเทศ และ (5) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 ในภาครัฐ

EAS

East Asia Summit

การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก

EAS (อีเอเอส) เป็นเวทีหารือเชิงยุทธศาสตร์ระดับผู้นำ เดิมเป็นข้อริเริ่ม
 ในกรอบอาเซียน+3 อย่างไรก็ตามอาเซียนมีความเห็นว่าควรเปิดกว้างให้
 ประเทศนอกกลุ่มอาเซียน+3 เข้าร่วมด้วย โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์ 3 ข้อ
 สำหรับการเข้าร่วม ได้แก่ (1) การเป็นคู่เจรจาเต็มตัวของอาเซียน (2) การ
 มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับอาเซียน และ (3) การภาคยานุวัติสนธิสัญญา
 โมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันมีประเทศ
 ที่เข้าร่วมใน EAS จำนวน 18 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ
 ออสเตรเลีย จีน อินเดีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย และ
 สหรัฐอเมริกา

EASG

East Asia Study Group

กลุ่มศึกษาเอเชียตะวันออก

East - West Economic Corridor

การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะฝั่งตะวันออก - ตะวันตก
 เชื่อมโยงเมียนมา - ไทย - สปป.ลาว - เวียดนาม

EATF

e - ASEAN High Level Task Force

คณะทำงานเฉพาะกิจระดับสูงด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
ของอาเซียน

E

EAVG

East Asia Vision Group

กลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก

- จัดตั้งขึ้นตามข้อเสนอของประธานาธิบดีคิม แด จุง แห่งสาธารณรัฐเกาหลี
ในระหว่างการประชุมหัวหน้ารัฐบาลอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐ
เกาหลี ที่กรุงฮานอย เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 เพื่อเป็นเวทีระดม
ความคิดและแสวงหาแนวทางขยายความร่วมมือระหว่างกันในทุกด้านและ
ทุกระดับ เพื่อมุ่งแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจและพัฒนาภูมิภาคนี้อย่างต่อเนื่อง
- กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเสนอชื่อจากอาเซียน+3 ซึ่งมีจุดประสงค์
ในการจัดทำรายงานวิสัยทัศน์ เพื่อนำเสนอรายงานและข้อเสนอแนะ
ต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ได้นำเสนอรายงานฉบับแรกใน พ.ศ. 2544
และได้มีการจัดตั้งกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก กลุ่มที่ 2 (EAVG II)
โดยได้นำเสนอรายงานต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ใน พ.ศ. 2555

EAWG

e - ASEAN Working Group

คณะทำงานด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน

ECB

European Central Bank

ธนาคารกลางยุโรป

มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครแฟรงก์เฟิร์ต สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
ประกอบด้วยผู้ว่าธนาคารกลางของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป มีหน้าที่

ดูแลนโยบายการเงินและการนำเงินสกุลยูโรมาใช้ในระบบยูโร (EURO System)

ECLAC

Economic Commission for Latin America and the Caribbean หรือ Comisión Económica para América Latina y el Caribe (CEPAL)

คณะกรรมการกิจการเศรษฐกิจสำหรับลาตินอเมริกาและแคริบเบียน

Economic Commission for Latin America ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2491 ซึ่งต่อมาใน พ.ศ. 2517 ได้ขยายภารกิจ โดยรวมแคริบเบียนไว้ด้วย และเปลี่ยนชื่อเป็น Economic Commission for Latin America and the Caribbean มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงซันโตอาโก สาธารณรัฐชิลี

ECO

Economic Cooperation Organization

องค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

เป็นองค์กรระหว่างรัฐบาลที่ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2528 เพื่อแทนที่ Regional Cooperation for Development (RCD) ที่ตั้งเมื่อ พ.ศ. 2507 ประกอบด้วยสมาชิก 10 ประเทศจากทวีปเอเชียและภูมิภาคยูเรเชีย (อัฟกานิสถาน อาเซอร์ไบจาน อิหร่าน คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน ปากีสถาน ตุรกี ทาจิกิสถาน เติร์กเมนิสถาน และอุซเบกิสถาน) มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกันโดยเฉพาะการจัดตั้งตลาดร่วมตั้งเช่นในสหภาพยุโรป

ECOFIN

Council of Economic and Finance Ministers

คณะมนตรียุโรปด้านเศรษฐกิจและการคลัง

เป็นองค์กรในสหภาพยุโรป ประกอบด้วยรัฐมนตรีเศรษฐกิจและการคลัง จากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

Economic Corridor

พื้นที่เศรษฐกิจซึ่งจะเน้นการพัฒนาตามแนวโครงข่ายคมนาคม
ทั้งนี้ เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจต่าง ๆ

E

Economic Integration

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

หมายถึง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน ตั้งแต่
2 ประเทศขึ้นไป โดยการยกเลิกการเรียกเก็บภาษีศุลกากรและมาตรการ
อื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้าให้แก่กันและกัน รวมทั้งอาจใช้นโยบาย
ต่าง ๆ ร่วมกัน จำแนกได้หลายรูปแบบ เช่น เขตการค้าเสรี สหภาพศุลกากร
ตลาดร่วม และสหภาพเศรษฐกิจ

ECOSOC

Economic and Social Council

คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ

เป็นองค์กรหลักของสหประชาชาติ ที่ทำหน้าที่ในการศึกษาและรายงาน
เกี่ยวกับเรื่องระหว่างประเทศทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา
อนามัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจัดทำคำแนะนำเสนอต่อสมัชชาสมาชิก
ของสหประชาชาติ ตลอดจนทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้น
ที่จะส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพ
ของมวลมนุษยชน ทั้งนี้ ประกอบด้วยสมาชิกของสหประชาชาติ 54 ประเทศ
เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งสมาชิกคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ
(ECOSOC) วาระ ค.ศ. 2020 - 2022 ในนามกลุ่มประเทศเอเชีย-แปซิฟิก
ร่วมกับจีน เกาหลีใต้ และบังกลาเทศ (ครั้งสุดท้ายเมื่อวาระ ค.ศ. 2005 -
2007)

ECOTECH

Economic and Technical Cooperation
ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการ

ECOWAS

Economic Community of West African States

ประชาคมเศรษฐกิจแห่งรัฐแอฟริกาตะวันตก

จัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2518 มีประเทศสมาชิกรวม 16 ประเทศ คือ เบนิน บูร์กินาฟาโซ เคปเวิร์ด โกตดิวัวร์ แกมเบีย กานา กินี กินีบิสเซา ไลบีเรีย มาลี มอริเตเนีย ไนเจอร์ ไนจีเรีย เซเนกัล เซียร์ราลีโอน และโตโก โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศในทุกด้าน อาทิ การคมนาคม พลังงาน การเกษตร การเงิน

EETPs

Experts and Eminent Persons

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

EEZ

Exclusive Economic Zone

เขตเศรษฐกิจจำเพาะ

คือ บริเวณที่อยู่เลยไปจากและประชิดกับทะเลอาณาเขตสิทธิและเขตอำนาจของรัฐชายฝั่ง และสิทธิเสรีภาพของรัฐอื่นถูกกำหนดโดยบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ. 2525

electronic commerce (e-commerce)

การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (อีคอมเมิร์ซ)

electronic signature (e-signature)

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

embargo

การคว่ำบาตร

embassy

สถานเอกอัครราชทูต

ที่ทำการที่มีหัวหน้าสำนักงานในระดับเอกอัครราชทูตหรืออุปทูต ตำแหน่งต่าง ๆ ประจำสถานเอกอัครราชทูตมีดังนี้

Ambassador	เอกอัครราชทูต
Minister	อัครราชทูต
Minister Counsellor	อัครราชทูตที่ปรึกษา
Counsellor	ที่ปรึกษา
First Secretary	เลขานุการเอก
Second Secretary	เลขานุการโท
Third Secretary	เลขานุการตรี
Attaché	ผู้ช่วยเลขานุการ

นอกจากนี้ บางสถานเอกอัครราชทูตมีข้าราชการจากกระทรวงอื่น ๆ นอกเหนือจากกระทรวงการต่างประเทศไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย เช่น ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหาร ที่ปรึกษาฝ่ายการพาณิชย์ ที่ปรึกษาฝ่ายแรงงาน เป็นต้น

EMDCD

Emerging Markets and Developing Countries Dialogue

การประชุมกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา

เมื่อวันที่ 4-5 กันยายน พ.ศ. 2560 จีนในฐานะประธานกลุ่ม BRICS ประจำปี 2560 ได้ริเริ่มจัดการประชุมระหว่างผู้นำกลุ่มประเทศ BRICS

กับประเทศตลาดเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนา 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย เม็กซิโก อียิปต์ ทาจิกิสถาน และกินี โดยจีนได้เชิญเข้าร่วมการประชุม ในฐานะแขกของประธานกลุ่ม

emergency certificate

เอกสารเดินทางฉุกเฉิน

เอกสารเดินทางที่ออกให้แก่ผู้ลี้ภัยทางการเมือง เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามา ในราชอาณาจักรและทำหนังสือเดินทางสูญหาย รวมถึงเด็กต่างด้าวที่เกิด ในประเทศไทย ซึ่งไม่มีสถานทูต/สถานกงสุลของคนชาตินั้นในประเทศไทย

emerging markets

ตลาดเกิดใหม่

มี 2 ความหมาย ความหมายที่ 1 คือ ตลาดที่อยู่ในช่วงของการ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เริ่มเติบโตขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ส่วนความหมายที่ 2 คือ ตลาดในประเทศกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปได้

employment prohibited

ห้ามทำงาน

คนต่างด้าวที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทอื่นที่ไม่ใช่เพื่อเข้ามาทำงาน เช่น ประเภทเดินทางผ่าน ประเภทนักท่องเที่ยว ซึ่งจะถูกห้ามทำงาน ขณะพำนักในราชอาณาจักร เนื่องจากผิดวัตถุประสงค์การขออนุญาต เข้ามาในราชอาณาจักร

endorsements and amendments

รายการบันทึกและแก้ไขหนังสือเดินทาง

enforced disappearance

การบังคับให้หายสาบสูญ การบังคับบุคคลให้สูญหาย

Enhanced Interaction

E

การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์

เป็นคำที่เสนอโดยนายอาลี อาลาดัส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย ในที่ประชุม AMM ครั้งที่ 31 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งในด้านสารัตถะมีความหมายเช่นเดียวกับนโยบาย Flexible Engagement แต่เป็นคำที่อาเซียนส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะใช้สื่อเจตนาของอาเซียนในการยกระดับความร่วมมือที่เพิ่มพูนและเปิดกว้างระหว่างกัน

enjoy privileges

ใช้เอกสิทธิ์ที่มีอยู่

enter into force

การมีผลใช้บังคับ

entourage

คณะผู้ติดตามทางการของแขกผู้มาเยือน

EP

European Parliament

สภายุโรป

เป็นองค์กรหนึ่งในสหภาพยุโรป สมาชิกสภายุโรปจะเป็นผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งมาจากกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2505

equality of treatment

การปฏิบัติเท่าเทียมกัน การปฏิบัติเท่าเทียมกัน

equitable geographical distribution

การกระจายตัวอย่างเท่าเทียมกันตามเขตภูมิศาสตร์

เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในกรอบสหประชาชาติ หมายถึง การมีส่วนร่วม และการเป็นตัวแทนของประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน

equivalence

ความเท่าเทียมกัน

ERIA

Economic Research Institute for ASEAN and East Asia

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจสำหรับอาเซียนและเอเชียตะวันออก

ERIA (อีเรีย) เป็นสถาบันวิจัยที่จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2550 โดยมีสำนักงานอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย มีจุดประสงค์เพื่อจัดทำวิจัยและการศึกษาที่จะช่วยเร่งรัดการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเอเชียตะวันออก และให้คำแนะนำด้านนโยบายแก่สำนักเลขาธิการอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนในระดับและกรอบต่าง ๆ สนับสนุนการลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างความรู้ลึกของการเป็นประชาคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออก

Eradication of poverty

การขจัดความยากจน

ESCAP

Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก
(แอสแคป)

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2490 ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน (เมื่อแรกก่อตั้งเรียกว่า ECAFE (Economic Commission for Asia and the Far East - คณะกรรมการเศรษฐกิจเพื่อเอเชียและตะวันออกไกล) อีกสองปีต่อมาได้ย้ายสำนักงานเลขาธิการมาตั้งที่กรุงเทพมหานคร (ถนนราชดำเนินนอก) ใน พ.ศ. 2517 เปลี่ยนชื่อเป็น ESCAP เพื่อขยายขอบเขตการพัฒนาไปสู่ด้านสังคม และขยายอาณัติบริเวณทางภูมิศาสตร์ครอบคลุมประเทศที่อยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกและโอเชียเนีย (ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และเกาะอื่น ๆ)

ESCAP เป็นหนึ่งในห้าคณะกรรมการภูมิภาค (regional commissions) ภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council - ECOSOC) แห่งสหประชาชาติ มีสมาชิก 53 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก 49 ประเทศ และประเทศนอกภูมิภาค 4 ประเทศ (ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา) มีสมาชิกสมทบ (associate members) 9 แห่ง (เป็นดินแดนที่ยังมิได้ปกครองตนเอง/มิได้เป็นรัฐอิสระ/มิได้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ) เน้นดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภูมิภาคและประเด็นเกิดใหม่ที่สำคัญต่อภูมิภาค เช่น การขจัดความยากจน วิกฤตเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน การจัดการกับภัยพิบัติ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ ความเท่าเทียมกันทางเพศ และการส่งเสริมบทบาทของสตรี ผ่านการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ ESCAP มีส่วนในการก่อตั้งธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) ถนนสายเอเชีย หรือเครือข่ายทางหลวงแห่งเอเชีย (Asian Highway Network) และคณะกรรมการพัฒนาแม่น้ำโขง (The Mekhong River Commission)

Escrow Account

บัญชีดูแลผลประโยชน์ที่มีคนกลางเป็นผู้ดูแลระหว่างรอการส่งทรัพย์สินคืน

Ethical recruitment

การจ้างงานที่มีคุณธรรม

ethnic conflict

ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์

EU

European Union

สหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปได้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ นับแต่การก่อตั้งประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้า (European Coal and Steel Community) ใน พ.ศ. 2494 ต่อมาใน พ.ศ. 2500 ได้มีการจัดทำสนธิสัญญากรุงโรม (Treaty of Rome) เพื่อก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community : EEC) และประชาคมพลังงานปรมาณู (Euratom) ในช่วงเวลานั้น จึงเรียกชื่อว่า “ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป” (EEC) ต่อมา ได้มีการรวม 3 ประชาคมเข้าด้วยกันและได้มีกฎหมายยุโรปตลาดเดียว (Single European Act) ซึ่งมีผลบังคับใช้ใน พ.ศ. 2530 เพื่อให้ประชาคมเศรษฐกิจยุโรปเข้าสู่ขั้นตอนการเป็นตลาดร่วมและตลาดเดียวที่สมบูรณ์ ใน พ.ศ. 2535 ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงเปลี่ยนมาเรียกชื่อเป็น “ประชาคมยุโรป” (European Communities : EC) ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ต่อมา เมื่อสนธิสัญญามาสทริคท์ (Maastricht Treaty) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายและขั้นตอนให้ประชาคมยุโรปพัฒนาไปสู่การเป็นสหภาพยุโรป จึงได้เปลี่ยนมาเรียกชื่อในทางปฏิบัติ

ว่า “สหภาพยุโรป” (European Union : EU) ตั้งแต่ พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีสมาชิก 28 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม บัลแกเรีย โครเอเชีย ไชปรัส เช็ก เดนมาร์ก เยอรมนี เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวะเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน และสหราชอาณาจักร นอกจากนี้ มีประเทศที่กำลังเจรจาเพื่อเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ได้แก่ แอลเบเนีย มาซิโดเนีย มอนเตเนโกร เซอร์เบีย และตุรกี สหภาพยุโรปเป็นการรวมกลุ่มระดับภูมิภาคที่ใหญ่ที่สุดและก้าวหน้าที่สุดในโลก (Supranational Cooperation) มีบทบาทสำคัญต่อทิศทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมระดับโลก สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

evening dress

ชุดราตรี (สั้นหรือยาว)

หากเป็นงานทางการที่สำคัญมักจะใช้ชุดราตรียาว

EVSL

Early Voluntary Sectoral Liberalization
การเปิดเสรีล่วงหน้ารายสาขาตามความสมัครใจ
(ในกรอบความร่วมมือเอเปค)

ex officio

โดยตำแหน่ง

exactions

ข้อเรียกบังคับ ภาระเรียกบังคับ
ใช้ในเรื่องของการเรียกเก็บภาษี

excess of power

ปฏิบัตินอกเหนืออำนาจ

exchange of notes

หนังสือแลกเปลี่ยน

exemption from taxation

การยกเว้นภาษี

exequatur

อนุมัติบัตร

หมายถึง การอนุมัติจากรัฐผู้รับไม่ว่าจะเป็นในรูปใดก็ตามยอมรับให้หัวหน้าสถานทำการทางกงสุลของรัฐผู้ส่งเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ (อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล พ.ศ. 2506)

exile

เนรเทศ (คำกริยา) การเนรเทศ (คำนาม)

Exploitation

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

Export control

การควบคุมการส่งออก

เป็นมาตรการเพื่อป้องกันการส่งออกสินค้าที่ใช้ได้สองทาง สินค้าอันตราย ยุทธภัณฑ์ ฯลฯ ไม่ให้ตกไปอยู่ในมือของอาชญากรหรือตัวแสดงที่มีใช้รัฐ อาจใช้คำว่า Strategic Trade Control (STC - การควบคุมสินค้าที่มีความสำคัญเชิงยุทธวิธี) ทดแทนกันได้

extraditable offence

ความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

extradition

E

การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

โดยเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศ หรือตามหลักประติบัติต่างตอบแทน

extraterritoriality

สิทธิสภาพนอกอาณาเขต

F

facility agreement

ความตกลงเกี่ยวกับสถานที่ (รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ)

FAO

Food and Agriculture Organization

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ

เป็นทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2488 มีหน้าที่บรรเทาความอดอยากและหิวโหยของประชากรโลกด้วยการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรม การปรับปรุงโภชนาการ และแสวงหาความมั่นคงทางด้านอาหาร ปัจจุบันมีสมาชิก 194 ประเทศ และสหภาพยุโรป สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี

Fast Track

กลุ่มสินค้าที่จะต้องเร่งลดภาษี (ในกรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน)

มี 15 รายการ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ ปุย เยื่อกระดาษ เพอร์นิเจอร์ไม้และหวาย ผลิตภัณฑ์หนัง สิ่งทอ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันพืช เคมีภัณฑ์ เกล็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์เซรามิก และแก้ว และแคโทด (cathode) ที่ทำจากทองแดง

Fatwa

คำวินิจฉัยทางศาสนา

คำตัดสินโดยนักวิชาการผู้ทรงความรู้ (Ulama) เพื่อนำมาใช้ในการชี้ขาดข้อขัดแย้งในสังคม เช่น กษัตริย์อับดุลลอฮ์ของซาอุดีอาระเบียประกาศให้สภาที่ปรึกษาแห่งชาติ (Shoura) มีผู้หญิงรวมอยู่ด้วยจำนวนร้อยละ

20 ภายหลังจากที่คณะ Ulama มีคำวินิจฉัยว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในทางการเมืองนั้น ไม่เป็นการขัดกับหลักกฎหมายชะรีอะห์ เป็นต้น

FCDI

Forum for Comprehensive Development of Indochina

เวทีเพื่อการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบในอินโดจีน

เป็นความริเริ่มโดยกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น ที่จะให้มีเวทีปรึกษาหารือเพื่อช่วยพัฒนาประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม กลไกประกอบด้วยคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะที่ปรึกษาภาคเอกชน โดยเน้นบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาภาคเอกชน ตลอดจนการสร้างความเชื่อมโยงกับกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง (GMS)

FEALAC

Forum for East Asia - Latin America Cooperation หรือ Foro de Cooperación América Latina - Asia del Este (FOCALAE)

เวทีความร่วมมือระหว่างเอเชียตะวันออกกับลาตินอเมริกา

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2542 (เดิมชื่อ EALAF) ประกอบด้วยสมาชิก 36 ประเทศ โดยมีสมาชิกจากฝ่ายเอเชียตะวันออก 16 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน (10 ประเทศ) ออสเตรเลีย จีน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น มองโกเลีย และนิวซีแลนด์ และจากฝ่ายลาตินอเมริกา 20 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา คิวบา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา ฮอนดูรัส เม็กซิโก นิการากัว ปารากวัย ปานามา เปรู ซูรินาเม อูรุกวัย และเวเนซุเอลา มีการประชุมระดับสูงสุดเป็นระดับรัฐมนตรีต่างประเทศทุก ๆ 2 ปี

final perimeter

แนวเขตที่ยอมรับกันในที่สุด

flag of convenience

การใช้ธงเพื่อความสะดวก

FLEGT VPA

Forest Law Enforcement, Governance and Trade
Voluntary Partnership Agreement

การจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจในการบังคับใช้
กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้า

สหภาพยุโรปได้ออกกฎระเบียบการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ (EU Timber Regulation) ตามมาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายป่าไม้ ธรรมชาติ และการค้า (Forest Law Enforcement, Governance and Trade : FLEGT) โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการด้านการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ในสหภาพยุโรปมีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับไม้และผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าเพื่อป้องกันการค้าไม้ที่ผิดกฎหมาย แต่เปิดโอกาสให้ประเทศผู้ส่งออกสามารถเจรจาการจัดทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจ Voluntary Partnership Agreement : VPA) กับสหภาพยุโรปได้ เพื่อให้ประเทศที่ส่งออกสามารถรับรองว่าไม้และผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกเป็นไปตามมาตรฐาน FLEGT ของสหภาพยุโรป ปัจจุบันไทยกำลังอยู่ระหว่างการเจรจา FLEGT - VPA กับสหภาพยุโรป

Flexible Engagement

ความเกี่ยวพันอย่างยืดหยุ่น

เป็นข้อเสนอของ ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย (ในขณะนั้น) ที่เสนอในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting : AMM) ครั้งที่ 31 เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสร้างสรรค์ เปิดกว้างและเป็นกันเองในเรื่องหรือ

ประเด็นต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นผลประโยชน์ร่วมกันหรือที่จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของนานาประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันสืบเนื่องจากการที่อาเซียนมีสมาชิกครบ 10 ประเทศ และอยู่ในภาวะที่เผชิญปัญหาท้าทายต่าง ๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวพันกัน

F

food security

ความมั่นคงทางด้านอาหาร

หมายถึง การที่ประชากรโลกมีอาหารเพียงพอกับความต้องการ (Availability) มีเสถียรภาพ (Stability) และสามารถเข้าถึงได้ (Accessibility) แนวความคิดเรื่องความมั่นคงทางด้านอาหารนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการรับรองปฏิญญากรุงโรมของที่ประชุมสุดยอดอาหารโลก เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะขจัดความหิวโหย และลดปัญหาทุโภชนาการของประชากรโลก โดยตั้งเป้าหมายที่จะลดจำนวนประชากรที่ขาดอาหารให้เหลือครึ่งหนึ่งจากที่มีอยู่ภายใน พ.ศ. 2558

Forced labor

การบังคับใช้แรงงาน

force majeure

เหตุสุดวิสัย

Forward Engagement

การทูตเชิงรุก

ยุทธศาสตร์กรอบใหญ่ในนโยบายต่างประเทศของไทย ที่มีเป้าหมายที่จะขยายกรอบความร่วมมือให้ครอบคลุมทุกมิติความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์กับทุกประเทศทั่วโลก เพื่อสันติภาพที่ยั่งยืนและความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจสำหรับประชาคมโลก

Four Eyes

การหารือสองต่อสอง

การหารือเป็นการส่วนตัวซึ่งไม่มีบุคคลอื่นเข้าร่วมและไม่มีการจดบันทึกหรือบันทึกเสียง โดยเนื้อหาของการหารือนั้นไม่เป็นที่เปิดเผย ในบางกรณีอาจอนุญาตให้มีการบันทึกภาพหรือมีผู้จดบันทึกเข้าร่วมได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวาระและการตกลงระหว่างกัน *(เป็นคำที่ใช้อย่างไม่เป็นทางการ / Informal)*

F

Francophonie

ดู OIF

FPDA

Five Power Defence Arrangement

ความตกลงด้านการป้องกันประเทศระหว่างสมาชิก 5 ประเทศ

ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และสหราชอาณาจักร มีขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2514

FPGH

Foreign Policy and Global Health Initiative

ความริเริ่มด้านนโยบายการต่างประเทศและสุขภาพโลก

ความร่วมมือของประเทศที่ให้ความสำคัญต่อการทูตเพื่อสาธารณสุข จำนวน 7 ประเทศ ได้แก่ นอร์เวย์ ฝรั่งเศส บราซิล อินโดนีเซีย เซเนกัล แอฟริกาใต้ และไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2549 ระหว่างการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly - UNGA) สมัยที่ 61 ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งของนโยบายการต่างประเทศเพื่อให้ตอบสนองต่อกระแสของโลกปัจจุบันที่ประเด็นด้านสาธารณสุขไม่ได้เป็นเพียงประเด็นภายในของประเทศใดประเทศหนึ่งอีกต่อไป ดังนั้น การป้องกันและการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

Free Trade Zones

เขตปลอดภาษี

เป็นอาณาบริเวณที่อยู่ใกล้ท่าเรือหรือท่าอากาศยานที่อนุญาตให้นำเข้าโดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า ทั้งนี้ อาจเป็นการนำเข้าเพื่อส่งไปยังประเทศที่สาม หรือนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าสำหรับส่งออกตามที่กฎหมายกำหนด จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าของประเทศนั้น ๆ ให้สามารถส่งออกไปขายแข่งกับตลาดโลกได้มากขึ้น

F

freedom from fear

สภาพที่ปลอดจากความกลัว

freedom from want

สภาพที่ปลอดจากความขาดแคลน

Friends of Young Ambassador of Virtue

เพื่อนยุวทูตความดี

หมายถึง สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยในต่างประเทศ สถานทูตต่างประเทศในประเทศไทย องค์กรหรือภาคเอกชนทั้งของไทยและของต่างประเทศ ที่ตอบรับเป็นผู้สนับสนุนและสนใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียนที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายของมูลนิธิยุวทูตความดี กระทรวงการต่างประเทศ

FTA

Free Trade Agreement

ความตกลงการค้าเสรี

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจโดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกัน ภายในกลุ่มลงให้เหลือน้อยที่สุดหรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม

FTAA

Free Trade Area of the Americas

เขตการค้าเสรีแห่งอเมริกา

ริเริ่มโดยที่ประชุม Summit of the Americas ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 ซึ่งได้หารือเกี่ยวกับการก่อตั้งเขตการค้าเสรีแห่งอเมริกา ภายใน พ.ศ. 2548 (แต่ยังไม่เกิดขึ้น)

F

full dress uniform with sash and decoration

เครื่องแบบเต็มยศประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด
(ข้าราชการพลเรือน)

full dress uniform with sash and decoration without sword

เครื่องแบบเต็มยศประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด งดคาดกระบี่
(ข้าราชการทหารตำรวจ)

full powers

หนังสือมอบอำนาจเต็ม

functional cooperation

ความร่วมมือเฉพาะด้าน

หมายถึง ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ของอาเซียนที่นอกเหนือจากความร่วมมือ
ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

G

G-7

Group of Seven

กลุ่มประเทศจี 7

ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 7 ประเทศ ก่อตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2518 โดยมีประเทศสมาชิก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น

G-8

Group of Eight

กลุ่มประเทศจี 8

มีที่มาจากกลุ่มประเทศจี 7 เดิม โดยเพิ่มรัสเซียเข้าเป็นสมาชิกตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ต่อมาได้มีกรณีวิกฤตไครเมีย กลุ่มประเทศจี 7 จึงลงมติคว่ำบาตรรัสเซีย และทำให้บทบาทของกลุ่มประเทศจี 8 ยุติตั้งแต่ พ.ศ. 2557

G-20

Group of Twenty Finance Ministers and Central Bank Governors

กลุ่มประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ จี 20

ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2542 เป็นกลุ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้บริหารธนาคารกลางจากประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ 19 ประเทศ และสหภาพยุโรป (อียู) โดยมีขนาดเศรษฐกิจรวมกันเท่ากับร้อยละ 85 ของเศรษฐกิจโลก และมีประชากรรวมกันประมาณ 2 ใน 3 ของโลก

G-77

Group of 77

กลุ่ม 77

กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2507 โดยไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งจำนวน 77 ประเทศ และเป็นประธานกลุ่ม 77 วาระปี พ.ศ. 2559 ปัจจุบันมีสมาชิก 135 ประเทศ (สถานะเดือนกันยายน พ.ศ. 2562)

G

GAM

Gerakan Aceh Merdeka (Free Aceh Movement)

ขบวนการอาเจห์เสรี

เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องเอกราชจากอินโดนีเซีย ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2519 มี นาย Hasan Tiro เป็นหัวหน้า

Ganga - Suvarnabhumi - Mekong Cooperation

ความร่วมมือลุ่มน้ำคงคา - สุวรรณภูมิ - ลุ่มน้ำโขง

ประกอบด้วย ไทย-ลาว-เมียนมา-เวียดนาม-กัมพูชา และอินเดีย เป็นกรอบความร่วมมือที่เสนอในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศประเทศคู่เจรจา ครั้งที่ 33 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยมีการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2543

GBA

Greater Bay Area

เขตเศรษฐกิจอ่าวกว่างตุง - ฮองกง - มาเก๊า

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2558 ครอบคลุม 9 เมืองในมณฑลกว่างตุง ได้แก่ กว่างโจว เซินเจิ้น จูไห่ ฝอซาน หุ้ยโจว ตงกว่าน จงซาน เจียงเหมิน และ จ้าวซิง รวมถึงเขตบริหารพิเศษทั้ง 2 แห่ง คือ ฮองกงและมาเก๊า โดยเป็น

ส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ “ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (Belt and Road Initiative) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเงินทุนใต้ให้มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น และยกระดับขีดความสามารถของเศรษฐกิจภาพรวมของจีนผ่านความร่วมมือเชิงลึกใน GBA และระหว่าง GBA กับต่างประเทศ

GBC

General Border Committee

คณะกรรมการชายแดนทั่วไป

เป็นกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคงชายแดน ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมของไทยและประเทศเพื่อนบ้านเป็นประธานร่วมกัน ทำหน้าที่กำหนดแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการส่งเสริมความร่วมมือ รักษาความสงบเรียบร้อยและเสถียรภาพในพื้นที่บริเวณชายแดน ซึ่งกลไกนี้ไทยมีกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกัน ทั้ง 4 ประเทศ

GCC

Gulf Cooperation Council / Cooperation Council for the Arab States of the Gulf

คณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าวอาหรับ

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2524 มีสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ คูเวต โอมาน และกาตาร์ (สถานะเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562)

GCIM

Global Commission on International Migration

คณะกรรมการว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศ

GCM

Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration
ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย
เป็นระเบียบ และปกติ

GCR

Global Compact on Refugees
ข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย

G

GE

General Exception
รายการยกเว้นทั่วไป
สำหรับสินค้าบางรายการที่ไม่ต้องนำมาอยู่ในรายการลดอัตราภาษี
ศุลกากรของเขตการค้าเสรีอาเซียนตลอดไป ได้แก่ สินค้าที่มีผลต่อความ
มั่นคง ศิลธรรม ชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์และพืช ศิลปะและ
โบราณวัตถุ

gender equality

ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

General Conference

การประชุมสมัยสามัญ

genocide

การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

geoeconomics

ภูมิเศรษฐศาสตร์

องค์ความรู้และการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและเศรษฐกิจสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

geopolitics

ภูมิรัฐศาสตร์

องค์ความรู้และการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์กับการปกครองและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

GHSA

Global Health and Security Agenda

วาระความมั่นคงด้านสุขภาพโลก

เป็นกรอบความร่วมมือด้านสาธารณสุขที่ริเริ่มโดยสหรัฐอเมริกา ซึ่งเน้นการดำเนินการผ่านการแสดงบทบาทของประเทศสมาชิกในฐานะผู้นำ (leading country) หรือผู้ร่วมสนับสนุน (contributing country) ใน 3 สาขา ได้แก่ การป้องกัน (prevent) การตรวจพบ (detect) และการตอบโต้ (respond) ตามความสนใจและความสามารถของประเทศที่เข้าร่วม

GICHD

Geneva International Centre for Humanitarian Demining

ศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการเก็บกู้ทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม
แห่งนครเจนีวา

GICNT

Global Initiative to Combat Nuclear Terrorism

ความริเริ่มระดับโลกเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์

GIZ

German International Cooperation

(Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)

องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน

เป็นองค์กรของรัฐบาลเยอรมันที่ดำเนินงานอยู่ในกว่า 130 ประเทศทั่วโลก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืนในหลากหลายสาขา อาทิ เศรษฐกิจและการจ้างงาน ธรรมชาติ- ภิบาลและประชาธิปไตย การรักษาความปลอดภัย การสร้างสันติภาพ และลดความขัดแย้ง ความปลอดภัยด้านอาหาร สาธารณสุข การศึกษา ขั้นพื้นฐาน การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากร และการปกป้อง สภาพภูมิอากาศ

G

globalisation globalization

โลกาภิวัตน์

GMS

Greater Mekong Subregion

แผนงานความร่วมมือลุ่มน้ำโขง

ประกอบด้วย ไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (มณฑล ยูนนานและกว่างซี) มีธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) เป็นกลไก ประสานความร่วมมือ ริเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2535 โดยมีความร่วมมือ 9 สาขา ได้แก่

(1) คมนาคมขนส่ง	(2) พลังงาน
(3) โทรคมนาคม	(4) สาธารณสุขและทรัพยากรมนุษย์
(5) ท่องเที่ยว	(6) สิ่งแวดล้อม
(7) อำนวยความสะดวกทางการค้า	
(8) การเกษตร	(9) การพัฒนาเมือง

good offices

การช่วยเป็นสื่อกลางให้มีการเจรจากัน

goods in transit

สินค้าที่ส่งผ่านแดน

หมายถึง สินค้าที่มีการส่งจากรัฐหนึ่งผ่านรัฐหนึ่งรัฐใดหรือหลายรัฐไปยังอีกรัฐหนึ่ง โดยมีการขนถ่ายสินค้าที่ต้นทางและปลายทางเท่านั้น ซึ่งเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือด้านการขนส่งของอาเซียน

Goodwill Ambassador

ทูตสันถวไมตรี

Goodwill Representative

ผู้แทนสันถวไมตรี

หมายถึง การแต่งตั้งบุคคลที่มีพื้นฐานความรู้ ความประพฤติ และบุคลิกที่เหมาะสมในการเป็นผู้แทนของประเทศ ให้ไปเยือนต่างประเทศ เพื่ออวยชัยไมตรี หรือผูกมิตรกับอีกประเทศหนึ่ง โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้แทนของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

GSP

Generalized System of Preferences

ระบบการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป

มีที่มาจากการประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ (UNCTAD) เมื่อ พ.ศ. 2510 ภายใต้อัตราสนธิประเทศที่พัฒนาแล้วจะเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาสามารถส่งสินค้าไปขายแข่งขันในประเทศพัฒนา โดยการยกเว้นหรือลดหย่อนอัตราภาษีขาเข้าให้แก่สินค้าที่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษ โดยไม่เรียกร้องผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ

GSTP

Global System of Trade Preferences Among Developing Countries

ระบบสากลว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าในระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน

guard of honour

กองทหารเกียรติยศ

G

guest(s) of honour

แขกเกียรติยศในการจัดเลี้ยง

หมายถึง แขกที่ได้รับการจัดเลี้ยงเพื่อเป็นเกียรติ

H

HABITAT

ดู UNCHS

Hajj

ฮัจญ์

การปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญในศาสนาอิสลาม ซึ่งกระทำที่นครมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด ระหว่างวันที่ 8 - 13 ของเดือนซุลฮิจญะฮ์ตามปฏิทินอาหรับ (ประมาณวันที่ 13 - 18 ตุลาคม ของทุกปี) ถือเป็น 1 ในหลักปฏิบัติ 5 ประการของชาวมุสลิม (ปัจจุบันเขียนเป็นฮัจญ์ก็มี)

HAPUA

Heads of ASEAN Power Utilities / Authorities

การประชุมหัวหน้าองค์กร / หน่วยงานสาธารณูปโภคด้านพลังงาน อาเซียน

Harm reduction

การลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด

แนวทางที่มุ่งช่วยให้ผู้เสพยาเสพติด โดยคำนึงถึงการพัฒนาความสามารถในการควบคุมตนเอง ควบคู่ไปกับการลดการพึ่งพายาเสพติด อย่างค่อยเป็นค่อยไป พร้อมกับมีแนวทางหรือมาตรการที่ช่วยให้ไม่เกิดอันตรายต่อตนเอง และไม่ก่อให้เกิดผลอันไม่พึงประสงค์ด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจที่ตามมาจากการใช้ยาเสพติด

HCoC

Hague Code of Conduct Against Ballistic Missile Proliferation
แนวทางปฏิบัติแห่งเฮกว่าด้วยการต่อต้านการแพร่ขยายของขีปนาวุธ

Head (Leader) of Delegation

หัวหน้าคณะผู้แทนในการเยือนหรือในการประชุมระหว่างประเทศ

Head of Chancery

ผู้ช่วยกำกับดูแลงานด้านบริหารของสำนักงานในต่างประเทศ
เช่น การคลัง งบประมาณ การพัสดุ สถานที่ และบุคลากร (ปัจจุบันเรียก
โดยย่อว่า HOC)

Head of Consular Post

หัวหน้าสถานทำการทางกงสุล

หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหน้าที่ให้กระทำการในฐานะนั้น หัวหน้า
สถานทำการทางกงสุลแบ่งออกเป็น 4 ชั้น คือ (1) กงสุลใหญ่ (2) กงสุล
(3) รองกงสุล (4) ตัวแทนทางกงสุล (อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วย
ความสัมพันธ์ทางกงสุล พ.ศ. 2506)

Head of the Mission

หัวหน้าคณะผู้แทน

หมายถึง หัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชั้น (1) ชั้น
เอกอัครราชทูต หรือเอกอัครสมณทูต (2) ชั้นรัฐทูต อัครราชทูต และ
อัครสมณทูต (3) ชั้นอุปทูต (อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์
ทางทูต พ.ศ. 2504)

Hegemonic Power

มหาอำนาจที่ครอบงำ

เมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลายใน พ.ศ. 2534 สหรัฐอเมริกาได้กลายเป็น “มหาอำนาจเดียว” หรือ “มหาอำนาจที่ครอบงำ”

Hezbollah

พรรคของฮัลลฮฺ (ความหมายตรง)

กลุ่มการเมืองและการทหารของชาวมุสลิมนิกายชีอะห์ที่มีอิทธิพลสูงในเลบานอน ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2525 เพื่อต่อต้านการรุกรานของอิสราเอล โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการปฏิวัติของอิหม่ามโคมัยนีในอิหร่าน เมื่อ พ.ศ. 2522 ชาติตะวันตกบางประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาและอังกฤษประกาศให้เป็นกลุ่มก่อการร้าย

High Commissioner

1. เอกอัครราชทูตของประเทศในเครือจักรภพที่ประจำในสหราชอาณาจักรหรือประเทศในเครือจักรภพด้วยกัน
2. ข้าหลวงใหญ่ ใช้เรียกหัวหน้าสำนักงานบางแห่งในกรอบสหประชาชาติ เช่น United Nations High Commissioner of Refugee (UNHCR) หมายถึง ข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

high contracting parties

อัครภาคีผู้ทำสัญญา

high-hanging fruit

ผลไม้ที่ห้อยสูง

- ผลประโยชน์ที่แม้จะเอื้อมไปหยิบจับได้ยาก และจำเป็นต้องอาศัยการลงทุน/ความพยายามมาก แต่ก็จะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่า

- วิธีนี้เริ่มนิยมใช้เพื่อสะท้อนความพยายามของรัฐในการบรรลุ Sustainable Development Goals (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติชุดใหม่ที่ยากในการบรรลุมากกว่าเป้าหมายชุดเก่า คือ Millennium Development Goals (MDGs) แต่ผลลัพธ์ต่อประชาชนและต่อรัฐมีความยั่งยืนมากกว่า

Hijra (A.H.)

ฮิจเราะห์ศักราช

ปฏิทินจันทรคติที่ใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศอาหรับ เริ่มนับตั้งแต่ นบีมุฮัมมัดอพยพออกจากเมืองมักกะฮ์ไปยังเมืองมะดีนะฮ์

H

HLP

High Level Panel on Threats, Challenges and Change คณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงว่าด้วยภัยคุกคาม ความท้าทาย และการเปลี่ยนแปลง

แต่งตั้งโดยนายโคฟี อันนัน (Kofi Annan) เลขาธิการสหประชาชาติ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 16 คน มีนายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เมื่อ พ.ศ. 2547 - 2548

Honorary Consul

กงสุลกิตติมศักดิ์

ได้แก่ บุคคลในท้องถิ่นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งและมอบหมายให้ดูแล ส่งเสริมผลประโยชน์ของประเทศและคนชาติในพื้นที่ในเขตอาณา และดำเนินการตรวจลงตราหนังสือเดินทางแก่บุคคลที่จะเดินทางเข้าประเทศที่กงสุลกิตติมศักดิ์เป็นผู้แทน การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐผู้รับ และต้องยื่นสัญญาบัตร และได้รับอนุมัติบัตรเช่นเดียวกับผู้แทนฝ่ายกงสุลอาชีพ (career consular officer) ทั้งนี้ กงสุลใหญ่ กิตติมศักดิ์จะได้รับมอบหมายให้ดูแลเขตอาณาที่ครอบคลุมพื้นที่กว้างกว่า

และสำคัญกว่า ในส่วนของประเทศไทย กงสุลกิตติมศักดิ์แตกต่างจากกงสุล
อาซีฟใน 3 ประเด็นหลัก คือ (1) กงสุลกิตติมศักดิ์ส่วนใหญ่เป็นชาวต่าง-
ประเทศที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเป็นผู้นำที่มีความสัมพันธ์
พิเศษกับไทย (2) กงสุลกิตติมศักดิ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดตั้ง
สำนักงาน ได้แก่ สถานกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์หรือสถานกงสุลกิตติมศักดิ์
ทั้งหมด (3) กงสุลกิตติมศักดิ์ได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางกงสุล
น้อยกว่ากงสุลอาซีฟ ในการปฏิบัติงานของกงสุลกิตติมศักดิ์ของไทยจะมี
คู่มือกงสุลกิตติมศักดิ์เป็นระเบียบกฎเกณฑ์และข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงาน

host

เจ้าภาพฝ่ายชาย

host country

ประเทศเจ้าภาพ

host state

รัฐผู้รับ

hostess

เจ้าภาพฝ่ายหญิง

HPA

Hanoi Plan of Action

แผนปฏิบัติการฮานอย

เป็นแผนงานระยะ 6 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2542 - 2547 ซึ่งที่ประชุมสุดยอด
อาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 2 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อ
เดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 ได้ให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นแผนงานฉบับแรก
ของอาเซียนสำหรับการสร้างเสริมความร่วมมือของอาเซียนในด้านต่าง ๆ

ซึ่งจะนำไปสู่วิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. 2563 (ดู ASEAN Community เพิ่มเติม)

HRC

Human Rights Committee

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

เป็นกลไกติดตามผลการอนุวัติกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights : ICCPR)

H

HRC

Human Rights Council

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติเป็นกลไกระหว่างรัฐ จัดตั้งขึ้นตามข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549 โดยมีหน้าที่สอดส่องดูแลการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นทั่วโลก หยุดยั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น สร้างบรรทัดฐานของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งส่งเสริมขีดความสามารถสำหรับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศต่าง ๆ โดยคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 47 ประเทศ ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยแบ่งตามสัดส่วนของแต่ละภูมิภาค ไทยได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนฯ ในวาระปี พ.ศ. 2553 - 2556

HRDWG

Human Resources Development Working Group

คณะทำงานว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

(ในกรอบความร่วมมือเอเปค)

HSL

Highly Sensitive List

รายการอ่อนไหวสูง

หมายถึง รายการสินค้าที่มีความอ่อนไหวสูงของแต่ละประเทศที่จะได้รับผลกระทบอย่างมากจากแผนงานความร่วมมือด้านการค้าเสรี หรือการลงทุนเสรี อาทิ สินค้าข้าวของประเทศที่เสียเปรียบทางการผลิต

HSN

Human Security Network

เครือข่ายความมั่นคงของมนุษย์

human rights

สิทธิมนุษยชน

human security

ความมั่นคงของมนุษย์

หมายถึง การสร้างสภาพที่มั่นคงให้แก่มนุษย์โดยครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านการเมือง (เช่น การปลอดจากภัยสงคราม) ด้านเศรษฐกิจ (เช่น การกินดีอยู่ดี การมีสุขอนามัย) และด้านสังคม (เช่น การมีสิทธิพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด)

Human Security Network

เครือข่ายความมั่นคงของมนุษย์

เป็นการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งมีแนวคิดคล้ายคลึงกัน เกี่ยวกับการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2541 ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 12 ประเทศ ได้แก่ ไทย ชิลี กรีซ ไอร์แลนด์ จอร์แดน มาลี ปานามา นอร์เวย์ ออสเตรเลีย สวิตเซอร์แลนด์ สโลวีเนีย และ คอสตาริกา โดยมีแอฟริกาใต้เป็นประเทศผู้สังเกตการณ์

humanitarian assistance

ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม

Humanitarian Intervention

การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม

เป็นแนวคิดที่นายโคฟี อันนัน (Kofi Annan) เลขาธิการสหประชาชาติ เสนออย่างเป็นทางการครั้งแรกต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ 54 เมื่อ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งจะให้สหประชาชาติสามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนภายในประเทศต่าง ๆ ได้ โดยคำนึงถึงประเด็นเรื่องมนุษยธรรมเป็นหลัก ขณะนี้แนวคิดนี้ยังคงเป็นที่ถกเถียงกัน และยังไม่ยุติ โดยบางประเทศเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่ขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นการละเมิดอธิปไตยของรัฐ บางประเทศเห็นว่าเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อแก้ปัญหาของมนุษยชาติ ส่วนบางประเทศเห็นว่าการแทรกแซงดังกล่าวจะต้องอยู่ใต้กรอบหลักเกณฑ์หรือกรอบกฎหมายบางประการ เช่น กฎบัตรสหประชาชาติ

H

IACA

International Anti - Corruption Academy

สถาบันการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างประเทศ

IAEA

International Atomic Energy Agency

ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2500 เป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการตรวจพิสูจน์นิวเคลียร์ ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ และส่งเสริมการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ

IAI

Initiative for ASEAN Integration

ข้อริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน

วัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap - NDG) ระหว่างประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ (ASEAN 6) กับประเทศสมาชิกใหม่ 4 ประเทศ (กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม - CLMV) และเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศ CLMV เพื่อลดช่องว่างด้านการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินงานในแผนงานฉบับที่ 3 (ค.ศ. 2016 - 2020)

IALA

International Association of Marine Aids to Navigation
and Lighthouse Authorities
สมาคมประภาคารระหว่างประเทศ

IBRD

International Bank for Reconstruction and Development
ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและการพัฒนา
เป็น 1 ใน 5 หน่วยงานหลักภายใต้กลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group) ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2489 เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ การันตี การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการให้บริการคำปรึกษาแก่ประเทศที่มี รายได้ปานกลางและรายได้น้อยที่มีเครดิตที่ดี ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 189 ประเทศ (สถานะเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562) และมีสถานะ เป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดของโลก มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

IBSA

India - Brazil - South Africa
เวทีเจรจาสามฝ่าย ระหว่างอินเดีย บราซิล และแอฟริกาใต้
มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในกรอบใต้ - ใต้ในวงกว้าง เป้าหมายหลักของ IBSA คือ การส่งเสริมและขยายโอกาส ด้านการค้า การลงทุน การพัฒนาสังคม และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกัน

ICAO

International Civil Aviation Organization
องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ
เป็นทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2490 โดยอนุสัญญาว่าด้วยการบินพลเรือนระหว่างประเทศ

(Convention on International Civil Aviation) มีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นหน่วยงานกลางระหว่างประเทศสมาชิก ในการออกกฎ ระเบียบ และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการบินพลเรือน ปัจจุบันมีสมาชิก 193 ประเทศ (สถานะเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา

ICBL

International Campaign to Ban Landmines
องค์กรสากลรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิด

ICBM

Intercontinental Ballistic Missile
ขีปนาวุธข้ามทวีป

ICC

International Criminal Court

ศาลอาญาระหว่างประเทศ

จัดตั้งขึ้นตามธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (Rome Statute of the International Criminal Court) ปัจจุบันมีรัฐภาคีจำนวน 122 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) ส่วนประเทศไทยได้ลงนามธรรมนูญกรุงโรมฯ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2543 แต่ยังมีไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าเป็นภาคีธรรมนูญกรุงโรมฯ ศาลอาญาระหว่างประเทศตั้งอยู่ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีเขตอำนาจพิจารณาตีอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด 4 ประเภท ได้แก่ การทำลายล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ (crimes against humanity) อาชญากรรมสงคราม (war crimes) และอาชญากรรมอันเป็นการรุกราน (crime of aggression)

ICCPR

International Covenant on Civil and Political Rights

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติหลักด้านสิทธิมนุษยชน 1 ใน 2 ฉบับ ซึ่งแปรข้อบทในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ให้มีพันธะผูกพันทางกฎหมายแก่ประเทศภาคี สหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2509 มีผลใช้บังคับเมื่อ พ.ศ. 2519 ไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540

ICESCR

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติหลักด้านสิทธิมนุษยชน 1 ใน 2 ฉบับ ซึ่งแปรข้อบทในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ให้มีพันธะผูกพันทางกฎหมายแก่ประเทศภาคี สหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2509 มีผลใช้บังคับเมื่อ พ.ศ. 2519 ไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2542 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2542

ICFD

International Conference on Financing for Development

การประชุมนานาชาติว่าด้วยการสนับสนุนทางการเงิน

สำหรับการพัฒนา

ICJ

International Court of Justice

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

ตั้งอยู่ที่กรุงเฮก ประเทศเนเธอร์แลนด์

ICRC

International Committee of the Red Cross

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ

ICSANT

International Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism

อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการก่อการร้ายที่ใช้นิวเคลียร์

ICSC

International Civil Service Commission

คณะกรรมการบริการพนักงานพลเรือนระหว่างประเทศ

ICTR

International Criminal Tribunal for Rwanda

ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา

ICTY

International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia

ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย

IDB

Inter-American Development Bank

ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างอเมริกา

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยสมาชิก 48 ประเทศ

IEG

Investment Expert Group

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการลงทุน

เป็นกลไกหนึ่งภายใต้ ASEM

IFAD

International Fund for Agricultural Development

กองทุนระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาเกษตรกรรม

เป็นหนึ่งในทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2520 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มโอกาสให้คนยากจนได้เข้าถึงปัจจัยที่จำเป็นต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การบริการด้านการเงิน ตลาดที่โปร่งใส โอกาสในการต่อยอดธุรกิจ และนโยบายระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ปัจจุบันมีสมาชิก 176 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) และมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี

IFC

International Finance Corporation

บริษัทการเงินระหว่างประเทศ

เป็น 1 ใน 5 หน่วยงานหลักภายใต้กลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group) แต่มีสถานะเป็นองค์กรที่มีการบริหารงานแยกต่างหากจากธนาคารโลก ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2499 เพื่อสนับสนุนภาคเอกชนในประเทศกำลังพัฒนา ให้สามารถเติบโตและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจโลก ปัจจุบันมีสมาชิก 184 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

IFMA

International Federation of Muaythai Amateur
สหพันธ์มวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ

IGC

Intergovernmental Conference
การประชุมระหว่างรัฐบาลของสหภาพยุโรป
เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ เพื่อกำหนดทิศทางและ
โครงสร้างของสหภาพยุโรป ตามสนธิสัญญาหลัก ๆ ที่สหภาพยุโรปมี

IHO

International Hydrographic Organization
องค์การอุทกศาสตร์สากล

IL

Inclusion List
รายการในบัญชี
หมายถึง รายการสินค้าที่อยู่ในแผนความตกลงในแต่ละกรณี อาทิ รายการ
สินค้าในบัญชีลดอัตราภาษีศุลกากรให้เหลือร้อยละ 0-5 ของเขตการค้า
เสรีอาเซียน

ILEA

International Law Enforcement Academy
สถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการให้เป็นไปตาม
กฎหมาย
จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2541 โดยความร่วมมือ
ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา เป็นสถาบันสำหรับจัดการฝึกอบรม

เพื่อเสริมสร้างศักยภาพแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศ อาทิ ยาเสพติด และการก่อการร้าย ให้แก่หลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งให้เข้าสถานที่สำหรับการจัดฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง

ILO

International Labor Organization

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ

มีสถานะเป็นทบวงการชำนัญพิเศษ ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีหน้าที่ส่งเสริมปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงาน โดยการตั้งมาตรฐานในด้านค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน เงื่อนไขการว่าจ้าง และการประกันสังคม

Imam

อิหม่าม

ผู้นำในศาสนาอิสลาม บางครั้งใช้เพื่อยกย่องผู้ทรงความรู้ด้านศาสนาด้วย

IMF

International Monetary Fund

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2488 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงิน อำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดความเจริญเติบโตด้านการค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนเงินตราที่มั่นคงและเป็นระเบียบ กำจัดข้อจำกัดด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ และช่วยเหลือประเทศสมาชิก โดยการจัดหาทรัพยากรด้านการเงินเป็นการชั่วคราว เพื่อแก้ไขปัญหาด้านดุลการชำระเงิน ปัจจุบันมีสมาชิก 189 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา

IMO

International Maritime Organization

องค์การกิจการทางทะเลระหว่างประเทศ

เป็นทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเป็นเวทีระหว่างประเทศสมาชิกในการกำหนดมาตรฐาน และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินเรือและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล รวมทั้งเป็นกลไกในการสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศสมาชิก ปัจจุบันมีสมาชิก 174 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

implement the provisions of a convention

ดำเนินการให้เป็นผลตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญา

IMSO

International Mobile Satellite Organization

องค์การดาวเทียมเคลื่อนที่ระหว่างประเทศ

IMT - GT

Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle

ความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2536 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเร่งรัดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งพื้นที่ในเขตความร่วมมือได้มีการเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อตั้งจนปัจจุบัน พื้นที่ IMT - GT ครอบคลุม 14 จังหวัดภาคใต้ของไทย 8 รัฐบนแผ่นดินใหญ่ของมาเลเซีย และเกาะสุมาตรา รวมทั้งเขตปกครองพิเศษอาเจะห์ของอินโดนีเซีย

inalienable right

สิทธิที่มีอาจทำให้เป็นอื่นได้

INCB

International Narcotics Control Board

คณะกรรมการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ

ตั้งอยู่ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ทำหน้าที่ติดตามความเคลื่อนไหวของสารเสพติดที่ใช้ในด้านการแพทย์ รวมทั้งควบคุมดูแลการค้าสารเคมีระหว่างประเทศ เพื่อกำจัดช่องทางการลักลอบใช้สารดังกล่าว

Inclusive

ครอบคลุมทุกส่วนอย่างทั่วถึง

indigenous people

ชนพื้นเมืองดั้งเดิม

Indo-Pacific region

ภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก

ภูมิภาคที่มีพื้นที่ครอบคลุมมหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแปซิฟิก และประเทศโดยรอบ ซึ่งมีนัยสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ เนื่องจากเป็นเส้นทางการคมนาคมและการค้าที่สำคัญ

infringement

การละเมิด

initial

ลงนามย่อ

หมายถึง การลงลายมือชื่อย่อในร่างสนธิสัญญาเพื่อยืนยันความถูกต้องของร่างสนธิสัญญานั้น

initial term (of a convention)

วาระเริ่มแรก (ของอนุสัญญา)

INSTRAW (UN-INSTRAW)

United Nations International Research and Training
Institute for the Advancement of Women

สถาบันวิจัยและฝึกอบรมระหว่างประเทศเพื่อความก้าวหน้าของสตรี
แห่งสหประชาชาติ

เป็นสถาบันที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินบริจาคโดยสมัครใจจากประเทศ
สมาชิก ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2522 มีเป้าหมายที่จะเร่งรัดและช่วยเหลือให้สตรี
สามารถมีบทบาทอย่างแข็งขันและอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการพัฒนา

instrument of acceptance

ตราสารรับรอง

เป็นหนังสือรับรองว่ายินยอมที่จะผูกพันทางสนธิสัญญา หลังจากลงนาม
ในสนธิสัญญาแล้ว

instrument of ratification

สัตยาบันสาร

เป็นหนังสือรับรองว่ายินยอมที่จะผูกพันทางสนธิสัญญา หลังจากลงนาม
ในสนธิสัญญาแล้ว

Integration

การรวมกลุ่ม การบูรณาการ

Interfaith Dialogue

การสานเสวนาระหว่างศาสนา/ความเชื่อ

INTERFET

International Force in East Timor

กองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออก

จัดตั้งขึ้นตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1264 (1999) เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2542 มีภารกิจหลัก 3 ประการ คือ ฟื้นฟูสันติภาพและเสถียรภาพในติมอร์ตะวันออก ป้องกันและสนับสนุนงานของเจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติ และอำนวยความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม กองกำลังนานาชาติปฏิบัติหน้าที่ในติมอร์ตะวันออกจนถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

Interlink

ความเชื่อมโยงระหว่างกันและกัน

Internally Displaced Persons

ผู้พลัดถิ่นภายในประเทศ

international engagements

ความตกลงระหว่างชาติ คำมั่นสัญญาระหว่างชาติ

international terrorism

การก่อการร้ายสากล

Inter-state transport

การขนส่งระหว่างรัฐ

หมายถึง การขนส่งจากรัฐหนึ่งไปยังอีกรัฐหนึ่ง

intervention

1. การเข้าแทรกแซง

2. การเข้าร่วมอภิปราย การเข้าร่วมกล่าวถ้อยแถลง
(ใช้ในกรณีการประชุมพหุภาคี)

intrusion

การล่วงล้ำ

inviolability

ความละเมิดมิได้

IOC

International Olympic Committee
คณะกรรมการโอลิมปิกสากล

IOM

International Organization for Migration
องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน

IORA

Indian Ocean Rim Association

สมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย

จัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2540 เดิมชื่อว่า “สมาคมความร่วมมือแห่งภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย” (Indian Ocean Rim Association for Regional Co-operation : IOR-ARC) และได้เปลี่ยนชื่อเป็น IORA โดยมติที่ประชุมสภารัฐมนตรี ครั้งที่ 13 เมื่อ พ.ศ. 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า ส่งเสริมการลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการพัฒนาโดยดำเนินการในรูปแบบไตรภาคี ทั้งในระดับรัฐบาล เอกชน และวิชาการ โดยมีสาขาความร่วมมือ 6 สาขา ได้แก่ (1) ความปลอดภัยและความมั่นคงทางทะเล (2) การประมง

(3) การอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุน (4) การจัดการภัยพิบัติ (5) ความร่วมมือด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (6) การท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม โดยมีประเด็นการส่งเสริมพลังสตรีเป็น cross-cutting issue และเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) เป็นประเด็นที่มีความสำคัญลำดับต้น ปัจจุบัน IORA มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 21 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย อินเดีย แอฟริกาใต้ เคนยา สิงคโปร์ โอมาน มอริเชียส อินโดนีเซีย มาดากัสการ์ มาเลเซีย โมซัมบิก ศรีลังกา แทนซาเนีย เยเมน ไทย บังกลาเทศ อิหร่าน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เซเชลส์ โครโมรส และโซมาเลีย มีประเทศคู่เจรจา 7 ประเทศ ได้แก่ อียิปต์ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร จีน ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี

IP

Intellectual Property

ทรัพย์สินทางปัญญา

หมายถึง ผลงานอันเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ซึ่งผู้เป็นเจ้าของสามารถถือครองและ/หรือเก็บเกี่ยวสิทธิประโยชน์ได้ นอกเหนือจากสิ่งห้ามทรัพย์สินและอสังหาริมทรัพย์

- Patent สิทธิบัตร

หมายถึง หนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด

- Copyrights ลิขสิทธิ์

หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ริเริ่มโดยการใส่สติปัญญาความรู้ ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของตนเอง

- Neighboring Rights สิทธิข้างเคียง

เป็นความคุ้มครองที่แตกแขนงมาจากลิขสิทธิ์ เนื่องจากงานที่สร้างขึ้นไม่สามารถถูกจัดเข้าเป็นงานลิขสิทธิ์ได้โดยตรง เพราะผลงานที่เกิดขึ้นนั้นได้มีบุคคลอื่นเข้ามาเป็นสื่อกลาง และก่อให้เกิดผลงานโดยใช้เครื่องมือ

ในทางวิชาชีพสร้างงานขึ้นมา ดังนั้น บุคคลผู้ที่เข้ามาเป็นสื่อกลางเพื่อผลิตงานให้แก่ผู้สร้างงานจึงควรมีสติธิในผลงานนั้นเหมือนกับเจ้าของงานลิขสิทธิ์ด้วย

- Trademarks เครื่องหมายการค้า

หมายถึง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือตราที่ใช้กับสินค้า เพื่อให้ประชาชนทั่วไปแยกแยะได้ว่าสินค้านั้นเป็นของผู้ใด ใครเป็นเจ้าของ และมีความแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งโดยทั่วไปจะเรียกว่า “ยี่ห้อ” สำหรับเครื่องหมายการค้า นั้น จะเป็นภาพ คำพูด หรือตัวอักษรก็ได้

- Service Marks เครื่องหมายบริการ

เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่เนื่องจากสินค้าบริการได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น การให้บริการด้านการเงิน การโทรคมนาคม จึงทำให้ผู้ให้บริการต้องการที่จะใช้เครื่องหมาย เพื่อชี้ให้เห็นถึงการบริการของตนเช่นเดียวกับการใช้เครื่องหมายการค้า

IPAP

Investment Promotion Action Plan

แผนปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน (ระหว่างเอเชีย - ยุโรป)

ได้รับความเห็นชอบในการประชุม ASEM ครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2541

IPU

Inter - Parliamentary Union

สหภาพรัฐสภา

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2432 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีสมาชิกจำนวน 179 ประเทศ และ 12 กลุ่มสมาชิกสมทบ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562)

irreceivability

ความรับไม่ได้

Irregular migration

การโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ

IS

Islamic State

กลุ่มรัฐอิสลาม

มีจุดกำเนิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มหัวรุนแรงชาวจอร์แดนและปาเลสไตน์เมื่อ พ.ศ. 2542 เดิมมีเป้าหมายล้มราชวงศ์จอร์แดน เมื่อสหรัฐอเมริกาทำสงครามยึดครองอิรักใน พ.ศ. 2546 จึงได้ร่วมกับกลุ่ม Al Qaeda ต่อต้านสหรัฐอเมริกาในอิรัก ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น ISIL (Islamic State in Iraq and the Levant) หรือ ISIS (Islamic State in Iraq and Greater Syria) และแยกตัวจาก Al Qaeda ปัจจุบันเป็นขบวนการก่อการร้ายที่มีศักยภาพที่สุด โดยมีเป้าหมายในการจัดตั้งรัฐอิสลาม และใช้กฎหมายชะรีอะห์ในการปกครอง ทั้งนี้ กลุ่มประเทศตะวันตกและประเทศตะวันออกกลางนิยมเรียกกลุ่มดังกล่าวว่า Daesh ซึ่งมาจากชื่อย่อของกลุ่มในภาษาอาหรับ ที่มีสำเนียงการออกเสียงในภาษาอาหรับ สื่อความหมายในทางดูถูกเหยียดหยาม และมีความหมายรวมว่า “ความมืด”

ISDS

Investor - State Dispute Settlement

การระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนและรัฐ

ISESCO

Islamic Education, Scientific and Cultural Organization

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมอิสลาม

เป็นองค์กรชำนาญพิเศษขององค์การความร่วมมืออิสลาม หรือ OIC ที่ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก OIC ก่อตั้งขึ้นจากข้อมติที่ประชุม Islamic Conference

of Foreign Ministers ครั้งที่ 10 ที่ประเทศโมร็อกโก เมื่อ พ.ศ. 2522 ปัจจุบันมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงราบัต ประเทศโมร็อกโก

ISID

Inclusive and Sustainable Industrial Development

การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 9 ว่าด้วยอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

ISO

International Organization for Standardization

องค์การมาตรฐานระหว่างประเทศ

เป็นองค์กรระหว่างประเทศ ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

ITC

International Trade Centre

ศูนย์พาณิชย์กรรมระหว่างประเทศ

เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลขององค์การการค้าโลก เป็นศูนย์กลางของสหประชาชาติสำหรับการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านการส่งเสริมการค้าและการพัฒนาการส่งออก ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2507 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ITSO

International Telecommunications Satellite Organization

องค์การโทรคมนาคมทางดาวเทียมระหว่างประเทศ

ITU

International Telecommunication Union

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ

ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านโทรคมนาคม สนับสนุนการพัฒนาในด้านดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชาติทั้งปวง

IUCN

International Union for Conservation of Nature and Natural Resources

องค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ

IUPAC

International Union of Pure and Applied Chemistry

สหภาพระหว่างประเทศว่าด้วยเคมีบริสุทธิ์และเคมีประยุกต์

IUU Fishing

Illegal, Unreported and Unregulated Fishing

การทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (คำนิยามตาม พ.ร.ก. การประมง)

การประมงผิดกฎหมาย (Illegal Fishing) หมายถึง การทำการประมงโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หรือขัดต่อกฎหมายของรัฐชายฝั่ง และการทำการประมงที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการขององค์การระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง หรือขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

การประมงที่ขาดการรายงาน (Unreported Fishing) หมายถึง การทำการประมงโดยไม่แจ้งหรือรายงาน หรือรายงานไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์

และวิธีการตามกฎหมายของรัฐชายฝั่ง หรือรายงานเท็จ และการทำการประมงในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศ โดยไม่แจ้ง หรือรายงาน หรือรายงานไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการขององค์การระหว่างประเทศนั้น หรือรายงานเท็จ

การประมงที่ขาดการควบคุม (Unregulated Fishing) หมายถึง การทำการประมงในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะใช้เรือใด ๆ ไม่ว่าจะมียุทธชาติหรือไร้สัญชาติ โดยประการที่มิได้ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และบริหารจัดการการประมงที่องค์การระหว่างประเทศดังกล่าวจัดให้มีขึ้น และการทำการประมงในที่จับสัตว์น้ำที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรการการอนุรักษ์และบริหารจัดการการประมง โดยการทำการประมงนั้นไม่สอดคล้องกับพันธะของรัฐในการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรสัตว์น้ำ ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

J

JAGEF

JAPAN - ASEAN General Exchange Fund

กองทุนการแลกเปลี่ยนญี่ปุ่น - อาเซียน

เป็นกองทุนสำหรับการพัฒนาบุคลากรของประเทศสมาชิกใหม่และการพัฒนาสำนักเลขาธิการอาเซียน โดยญี่ปุ่นบริจาคเงินจำนวน 2,542,000 เหรียญสหรัฐ ในปีงบประมาณ 2543 ได้จัดตั้งกองทุน JAGEF ขึ้นมาใหม่ แทนกองทุนความร่วมมือเดิม (JACPP)

JAIF

Japan - ASEAN Integration Fund

กองทุนรวมอาเซียน - ญี่ปุ่น

จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2549 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การสนับสนุนการรวมตัวของอาเซียนเป็นจำนวนเงินประมาณ 70 ล้านเหรียญสหรัฐ โดยมีสาขาความร่วมมือหลัก ได้แก่ การป้องกันใช้หวัดนกและโรคระบาด การต่อต้านการก่อการร้าย การจัดตั้งระบบเตือนภัยพิบัติ การรวมตัวทางเศรษฐกิจและการลดช่องว่างด้านการพัฒนา การแลกเปลี่ยนเยาวชน และการจัดการทุนระเบิดและสรรพาวุธที่ยังไม่ระเบิด โดยล่าสุดใน พ.ศ. 2552 ได้มีการเพิ่มเติมเงินกองทุนอีก 90 เหรียญสหรัฐ เพื่อสนับสนุนความร่วมมือใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ (1) การจัดการด้านภัยพิบัติ (2) ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และ (3) การฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นสำหรับพยาบาลและคนดูแลผู้สูงอายุในญี่ปุ่นที่ได้รับการรับรอง

JC

Joint Commission

คณะกรรมการความร่วมมือ

เป็นกลไกความร่วมมือในระดับทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก JC มีบทบาทในการดูแลและส่งเสริมความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน วัฒนธรรม และสังคม โดยแต่ละฝ่ายจะสลับกันเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุม ซึ่งอาจมีขึ้นปีละครั้งหรือ 2-3 ปีต่อครั้ง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของทั้งสองฝ่าย JC อาจมีกลไกย่อยหรือคณะกรรมการภายใต้ JC เพื่อกำกับดูแลเฉพาะเรื่องหรือมีคณะกรรมการในระดับส่วนภูมิภาค เช่น ไทยกับมาเลเซียมีคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (General Border Committee - GBC) มีบทบาทในการดูแลความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคงบริเวณชายแดน และมีคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนทางบก (Land Boundary Committee - LBC) เพื่อดูแลการจัดทำหลักเขตแดนระหว่างประเทศทั้งสอง นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee - JTC) ระหว่างไทยกับบางประเทศเป็นกลไกเพื่อส่งเสริมการค้าและขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน

JCM

Joint Consultative Meeting

ที่ประชุมร่วมเจ้าหน้าที่อาวุโสสามเสาหลัก

เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสของทั้งสามเสาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย (1) เจ้าหน้าที่อาวุโสประชาคมการเมืองและความมั่นคง (2) เจ้าหน้าที่อาวุโสประชาคมเศรษฐกิจ (3) เจ้าหน้าที่อาวุโสประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยจะประชุมประสานงานเกี่ยวกับประเด็นคาบเกี่ยวของทั้งสามเสา เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council: ACC) เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมสุดยอดอาเซียนต่อไป

JCPOA

Joint Comprehensive Plan of Action

เป็นความตกลงฉบับสมบูรณ์ ว่าด้วยการจำกัดการพัฒนาโครงการนิวเคลียร์ของอิหร่าน แลกกับการผ่อนปรนมาตรการลงโทษของประเทศตะวันตก (กลุ่มประเทศ E3+3 ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี สหราชอาณาจักร จีน รัสเซีย สหรัฐอเมริกา) ซึ่งบรรลุการจัดทำเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

JDA

Joint Development Area

พื้นที่พัฒนาร่วม

หมายถึง พื้นที่พัฒนาร่วมระหว่างไทยกับมาเลเซีย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะแปรปัญหาเขตทับซ้อนในไหล่ทวีป ซึ่งมีพื้นที่ 7,250 ตารางกิโลเมตร ให้เป็นพื้นที่พัฒนาร่วม โดยการแสวงหาและนำเอาทรัพยากรปิโตรเลียมในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้และแบ่งปันผลประโยชน์บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันในลักษณะ 50 : 50 ซึ่งนับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ไขกรณีพิพาทเกี่ยวกับเขตทับซ้อนทางทะเลสำหรับประเทศอื่น ๆ

JDS

Thailand - Malaysia Committee on Joint Development Strategy for Border Areas

คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย - มาเลเซีย

JICA

Japan International Cooperation Agency

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น

เป็นองค์กรอิสระของรัฐบาลญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์ในการให้ความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศที่กำลังพัฒนา ในรูปแบบของโครงการเงินกู้ โครงการเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่า โครงการจัดส่งผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น อาสาสมัครญี่ปุ่น โครงการฝึกอบรม และความช่วยเหลือฉุกเฉินอันเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ

Jihad

การต่อสู้ดิ้นรน (ความหมายตรง)

การใช้ความรู้ ความสามารถและทรัพย์สินที่มีอยู่ในการฟันฝ่าอุปสรรคและความยากลำบากต่าง ๆ เพื่อดำรงรักษาศาสนาอิสลามไว้ **ญิฮาด**มิได้หมายถึงการทำสงครามด้วยอาวุธแต่เพียงด้านเดียว แต่ยังรวมถึงการต่อสู้กับจิตใจของตนเองอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการต่อสู้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

Joint Committee

คณะกรรมการร่วม

Joint Statement

ถ้อยแถลงร่วม

เอกสารที่คู่ภาคีสองฝ่ายหรือมากกว่าตกลงร่วมกันที่จะมีท่าที แนวคิด หรือการดำเนินการร่วมกัน ถ้อยแถลงร่วมเป็นเอกสารที่ประสงค์ให้เป็นที่รับทราบแก่สาธารณะ

Joint Working Group

คณะทำงานร่วม

กลุ่มบุคคลที่ได้รับการมอบหมายจากที่ประชุมสองฝ่ายหรือมากกว่า เพื่อ

พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อนำผลศึกษาหรือข้อเสนอแนะให้กับที่ประชุมพิจารณาต่อไป

JSEP

Joint Strategy for Economic Partnership

ยุทธศาสตร์ร่วมเพื่อความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย - เวียดนาม เป็นแผนแม่บทเพื่อกำกับการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย - เวียดนาม ในทุกมิติ ครอบคลุมด้านการค้า การลงทุน การผลิต การเงิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

JT - CTP

Japan - Thailand Joint Task Force on Counter Trafficking in Persons

คณะกรรมการเฉพาะกิจร่วมไทย - ญี่ปุ่นว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์ จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2549 เพื่อเป็นกลไกในการประสานความร่วมมือต่อต้านการค้ามนุษย์ระหว่างกัน ระหว่างรัฐบาลกับรัฐบาล ครอบคลุมความร่วมมือใน 3 เรื่อง ได้แก่

- (1) การป้องกันการค้ามนุษย์ (prevention)
- (2) การบังคับใช้กฎหมาย (law enforcement)
- (3) การคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ (protection)

JTEPA

Japan - Thailand Economic Partnership Agreement

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ครอบคลุมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของไทยและญี่ปุ่นแบบรอบด้าน

ด้านการค้า ญี่ปุ่นยอมเลิก/ลดภาษีสินค้าเกษตรแก่ไทย 2,000 รายการ ครอบคลุมสินค้าสำคัญ เช่น กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง กุ้งต้ม ผักผลไม้ ทุ่นา-

กระป๋อง ไก่ปรุงสุก โดยมีกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าที่ไม่เป็นอุปสรรคและ ผู้ผลิตไทยทำได้ และในส่วนของสินค้าอุตสาหกรรม ญี่ปุ่นยกเลิกภาษี ให้สินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยทันที ในขณะที่สิ่งที่ฝ่ายญี่ปุ่น ได้หลัก ๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เหล็ก รถยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์

ด้านการลงทุน ญี่ปุ่นเปิดเสรีให้บริษัทไทย/คนไทยเข้าไปลงทุนในเกือบ ทุกสาขา ยกเว้นสาขาที่เกี่ยวกับความมั่นคง ในขณะที่สาขาที่ญี่ปุ่นได้ คือ การเปิดเสรีการลงทุนภาคผลิตรถยนต์ (ถือหุ้นได้น้อยกว่า 50%)

ด้านการค้าบริการ ญี่ปุ่นเปิดเพิ่มจาก WTO ให้ไทย 135 สาขาย่อย และ ญี่ปุ่นได้จากไทยเพิ่มจาก WTO 14 สาขาย่อย

J juridical personality

สภาพนิติบุคคล

jurisdiction

เขตอำนาจ

jurisprudence

นิติธรรม

juristic person, legal person

นิติบุคคล

jus cogens

กฎเกณฑ์ทั่วไปแห่งกฎหมายระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นกฎหมาย เต็ดขาดซึ่งจะละเมิดมิได้

JUSMAGTHAI

Joint US Military Advisory Group Thailand

คณะกรรมการประสานงานการช่วยเหลือและติดต่อทางทหารประจำประเทศไทย

เป็นหน่วยงานดูแลความร่วมมือทางทหารระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ทั้งในด้านการฝึกและการปฏิบัติร่วมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย JUSMAGTHAI รับผิดชอบการฝึกร่วมและผสมประมาณ 40 การฝึกต่อปี และดูแลโครงการ International Military Education and Training (IMET)

jus sanguinis (ภาษาละติน)

กฎหมายที่กำหนดสัญชาติตามหลักสายโลหิต

jus soli (ภาษาละติน)

กฎหมายที่กำหนดสัญชาติตามหลักดินแดน

K

KBE

Knowledge-based Economy

การพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการพัฒนาความรู้

Kizuna Project

โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนภูมิภาคเอเชีย - โอเชียเนียและอเมริกาเหนือ เป็นโครงการของประเทศญี่ปุ่นที่จัดขึ้นใน พ.ศ. 2555 ที่เชิญเยาวชนจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย - โอเชียเนียและอเมริกาเหนือเข้าร่วมโครงการ เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เยี่ยมชมพื้นที่ที่ประสพภัย และการทำงานอาสาสมัครในประเทศญี่ปุ่น และส่งเยาวชนจากพื้นที่ที่ประสพภัยในประเทศญี่ปุ่นไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการฟื้นฟูประเทศญี่ปุ่นให้กับต่างประเทศ

KOICA

Korea International Cooperation Agency

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเกาหลี

รัฐบาลสาธารณรัฐเกาหลีได้มีมติให้จัดตั้งโครงการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2534 โดยให้ความสนับสนุนทางด้านเงินช่วยเหลือและโครงการความร่วมมือทางด้านเทคนิค เพื่อมุ่งหวังที่จะมีส่วนช่วยในการผลักดันให้แต่ละประเทศมีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นจากการเอาชนะความยากจน

L

LDCs graduation

Least Developed Countries graduation
การพ้นจากการเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

League of Arab States หรือ Arab League

สันนิบาตอาหรับ

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2488 มีเป้าหมายทางการเมืองเป็นเป้าหมายหลัก คือ สร้างเอกภาพ รักษาและส่งเสริมผลประโยชน์อาหรับ รวมทั้งเป็นกลไกประสานนโยบายเพื่อความร่วมมือและไกล่เกลี่ยความขัดแย้งระหว่างสมาชิก และระหว่างสมาชิกกับประเทศที่สาม มีสมาชิก 22 ประเทศ ได้แก่ อียิปต์ อิรัก จอร์แดน เลบานอน ซาอุดีอาระเบีย ซีเรีย เยเมน ลิเบีย ซูดาน โมร็อกโก ตูนิเซีย คูเวต แอลจีเรีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ บาห์เรน กาตาร์ โอมาน มอริเตเนีย โซมาเลีย องค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์ จิบูตี โคโมโรส และมีประเทศผู้สังเกตการณ์ คือ เอรีเทรีย

legal age

บรรลุนิติภาวะ

legalisation (legalization)

นิติกรรม

การรับรองนิติกรรม คือ การที่เจ้าพนักงานตามกฎหมายลงลายมือชื่อและตราประทับในตำแหน่งหน้าที่ รับรองความถูกต้องของคำแปลเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารสำคัญที่ทางราชการออกให้ นิติกรรมที่จัดทำขึ้นโดยเอกชน เพื่อให้ได้รับการยอมรับและสามารถนำไปใช้ได้ในการระหว่างประเทศ

lèse majesté

การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

ตามกฎหมายไทยเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 บัญญัติไว้ว่า ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้าย พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

letter of certification

หนังสือรับรอง

letter of commission

สัญญาบัตรตราตั้งของหัวหน้าสถานทำการทางกงสุลซึ่งรัฐผู้ส่ง มีถึงรัฐผู้รับ

letter of consent

หนังสือแสดงความยินยอม

letter of credence

สาส์นตราตั้ง
หนังสือแต่งตั้งเอกอัครราชทูตจากประมุขรัฐผู้ส่งถึงประมุขของรัฐผู้รับ
(การสะกดคำเป็นการใช้เฉพาะราชการของกระทรวงการต่างประเทศ)

letter of recall

สาส์นถอน
หนังสือแจ้งการถอดถอนเอกอัครราชทูตคนก่อนจากประมุขรัฐผู้ส่ง ถึงประมุขของรัฐผู้รับ

liaison officer

เจ้าหน้าที่ประสานงาน (ปัจจุบันนิยมเรียกย่อว่า LO)

liberalisation (liberalization)

การเปิดเสรี

liberalism

เสรีนิยม

ปรัชญาทางการเมืองที่ให้ความสำคัญกับเสรีภาพ โดยในทางเศรษฐกิจ ปรัชญาเสรีนิยมให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจอย่างเสรีโดยภาคเอกชน ภาครัฐมีส่วนเข้าไปควบคุมน้อยที่สุด ส่วนในทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จะให้ความสำคัญกับเรื่องประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน และความร่วมมือระหว่างประเทศ

light weapons

อาวุธเบา

อาวุธที่สามารถใช้งานได้โดยบุคคล 2 หรือ 3 คนร่วมกัน แม้ว่าอาวุธบางชนิดอาจสามารถถือและใช้งานได้ด้วยบุคคลเพียงคนเดียว อาทิ ปืนกลหนัก

lone wolf

สุนัขป่าโดดเดี่ยว

รูปแบบการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นจากผู้กระทำการคนเดียว ตั้งแต่กระบวนการวางแผน จัดหาอุปกรณ์หรืออาวุธ และการโจมตีเป้าหมาย โดยไม่มีการสั่งการจากขบวนการใดโดยตรง ทั้งนี้ บุคคลดังกล่าวอาจได้รับแรงบันดาลใจจากบุคคลและกลุ่มองค์กรอื่น ๆ

long evening dress with sash and decoration

ชุดราตรียาวประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

Look West Policy

นโยบายมองตะวันตก (ของไทย)

เป็นแนวความคิดที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยสอดคล้องกับความเป็นจริงของยุคหลังสงครามเย็น ประเทศเป้าหมาย ได้แก่ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา

loss of nationality

การเสียสัญชาติ

lounge suit

ชุดสากลสีอ่อน

ใช้ในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพบปะสังสรรค์ งานเลี้ยงที่ไม่เป็นทางการ

M

mainstream

ทำให้อยู่ในกระแสหลัก

mandate

อาณัติ

mandated territories

อาณาเขตในอาณัติ

mandatory provision

บทบัญญัติบังคับ

mandatory state

รัฐผู้ใช้อาณัติ

MAP

Madagascar Action Plan

แผนปฏิบัติการมาดากัสการ์

เป็นแผนพัฒนาประเทศมาดากัสการ์ที่เป็นรูปธรรมฉบับแรก นับตั้งแต่มาดากัสการ์ได้รับเอกราชจากฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2503 รัฐบาลมาดากัสการ์ได้รับงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ (ประมาณ 9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) มาจากแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เป้าหมายหลักของ MAP ได้แก่ การพัฒนาระบบคมนาคม การพัฒนาชนบท การปรับปรุงระบบสาธารณสุข และการส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

marginalisation (marginalization)

การถูกเบียดตกขอบ

สภาวการณ์ด้านเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาและเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถเก็บเกี่ยวประโยชน์จากเศรษฐกิจโลกที่มีบูรณาการ (integration) เพิ่มขึ้น สภาวการณ์ดังกล่าวมักถูกมองว่าเกิดขึ้นควบคู่ไปกับโลกาภิวัตน์และประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุดมีโอกาสเสี่ยงที่จะตกอยู่ในสภาวการณ์นี้ เนื่องจากประสบความสำเร็จยากลำบากในการปฏิบัติตามพันธกรณีการเปิดเสรีทางการค้า กอปรกับราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ประเทศเหล่านี้พึ่งพาตกต่ำลง

maritime casualties

ความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยพิบัติทางทะเล

Maritime Silk Road

เส้นทางสายไหมทางทะเล

เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่สำคัญของจีนในการขยายผลประโยชน์ระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ตามแนวเส้นทางทางทะเล โดยมีแนวคิดมาจากการเดินเรือเพื่อกระชับสัมพันธ์ไมตรีระหว่างจีนกับนานาประเทศตามเส้นทางสายไหมในยุคโบราณ

mediation

การไกล่เกลี่ย

MDGs

Millennium Development Goals

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ

เป้าหมายการพัฒนาที่มีการตกลงร่วมกัน เป็นผลจากการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษของผู้นำจาก 189 ประเทศ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2543

ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก มีการให้คำรับรอง ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติ ประกอบด้วย เป้าหมาย 8 ข้อ และกำหนดเวลา บรรลุสัมฤทธิ์ผลภายใน พ.ศ. 2558 ซึ่งต่อมาได้มีการต่อยอดเป็นเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ระหว่าง พ.ศ. 2558 - 2573

meeting in camera

การประชุมภายในเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้อง

megatrend

แนวโน้มที่สำคัญ

วิวัฒนาการหรือสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงในระดับโลกหรือระดับ ภูมิภาคที่อาจไม่แสดงผลให้เห็นอย่างประจักษ์ในระยะสั้น แต่ในระยะยาว จะส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวาง มีนัยสำคัญ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ อาทิ สภาวะสังคมสูงวัย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

M

member of the administrative and technical staff

บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการ

คือ บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของคณะผู้แทนซึ่งทำงานเกี่ยวกับฝ่ายธุรการ และฝ่ายวิชาการของคณะผู้แทน

member of the diplomatic staff

บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทูต

คือ บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของคณะผู้แทนซึ่งมีตำแหน่งทางทูต

member of the mission

บุคคลในคณะผู้แทน

คือ หัวหน้าคณะผู้แทนและบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของคณะผู้แทน

member of the service staff

บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการ

คือ บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของคณะผู้แทนในฝ่ายบริการรับใช้ของคณะผู้แทน

member of the staff of the mission

บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของคณะผู้แทน

คือ บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายทูต คณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการ และคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการของคณะผู้แทน

memorandum

บันทึก

MEPP

Middle East Peace Process

กระบวนการสันติภาพในตะวันออกกลาง

ความพยายามของฝ่ายต่าง ๆ ทั้งประเทศในภูมิภาคมหาอำนาจและองค์การระหว่างประเทศที่ต้องการให้เกิดสันติภาพระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ซึ่งขัดแย้งกันมาตั้งแต่ พ.ศ. 2491 เมื่อชาวยิวเข้าไปก่อตั้งรัฐอิสราเอลในดินแดนของชาวปาเลสไตน์

MERCOSUR

Southern Common Market ในภาษาอังกฤษ หรือ Mercado Común del Sur ในภาษาสเปน หรือ Mercado Común do Sul (MERCOSUL) ในภาษาโปรตุเกส

ตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2534 ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 4 ประเทศ ได้แก่ บราซิล อาร์เจนตินา พารากวัย และอุรุกวัย โดย

เวเนซุเอลาถูกระงับสมาชิกภาพใน MERCOSUR เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ในขณะที่ซูรินาเมและกายอานาอยู่ระหว่างการให้สัตยาบัน เพื่อเข้าเป็นสมาชิก มีสมาชิกสมทบ 5 ประเทศ ได้แก่ ชิลี เปรู โคลอมเบีย โบลิเวีย และเอกวาดอร์ และมีประเทศผู้สังเกตการณ์ 2 ประเทศ ได้แก่ นิวซีแลนด์ และเม็กซิโก

MFA

Ministry of Foreign Affairs

กระทรวงการต่างประเทศ

อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ เช่น Department of State ของสหรัฐอเมริกา (Secretary of State รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ) Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT) ของประเทศออสเตรเลีย Ministry of Foreign Affairs and Trade (MFAT) ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น

M

MFA's Press Release

ข่าวสารนิเทศของกระทรวงการต่างประเทศ

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของกระทรวงการต่างประเทศที่สื่อมวลชน ควรรับทราบและเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

MFN

Most - Favoured - Nation Principle

หลักการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

Most - Favoured - Nation Treatment

การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง

MGC

Mekong - Ganga Cooperation

กรอบความร่วมมือลุ่มแม่น้ำโขง - คงคา

ริเริ่มขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2543 ที่กรุงเทพฯ มีสมาชิก 6 ประเทศ คือ กัมพูชา อินเดีย ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับประเทศในลุ่มน้ำคองคาในด้านการท่องเที่ยว การศึกษา วัฒนธรรม คมนาคมขนส่ง สาธารณสุข การเกษตร และการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเป็นกรอบความร่วมมือที่ผลักดันโดยอินเดีย ซึ่งต้องการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมรวมทั้งเชื่อมโยงอินเดียบกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ตามนโยบาย Look East ของอินเดีย โดยเฉพาะการเล่นบทบาทการเป็นผู้ให้แก่กลุ่มประเทศ CLMV (กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม) และไทยในฐานะ development partner

MI

Mekong Institute

สถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง

เป็นองค์การระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Organisation - IGO) ก่อตั้งโดยประเทศสมาชิก GMS ได้แก่ กัมพูชา จีน (มณฑลยูนนานและกว่างซี) สปป.ลาว เมียนมา ไทย และเวียดนาม มีบทบาทด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และโครงการด้านการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในกรอบความร่วมมือ GMS และการสร้างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เน้นประเด็นสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาการเกษตร การอำนวยความสะดวก การค้าและการลงทุน และความเชื่อมโยงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี นอกจากนี้ ปัจจุบัน MI ยังทำหน้าที่เป็นผู้บริหารงบประมาณกองทุนภายใต้กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับสาธารณรัฐเกาหลี

middle power

มหาอำนาจระดับกลาง

ประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมหาอำนาจหลัก (superpower) แต่สามารถมีบทบาทและอิทธิพลระหว่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง

militia

พลเรือนติดอาวุธ

Millennium Summit

การประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษ

การประชุมสุดยอดของประมุขของรัฐและหัวหน้ารัฐบาลที่จัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก ระหว่างวันที่ 6-8 กันยายน พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) เพื่อให้ผู้นำประเทศต่าง ๆ เสนอข้อคิดเห็นต่อการกำหนดทิศทางการทำงานของสหประชาชาติในศตวรรษที่ 21 ให้สามารถเผชิญต่อความเปลี่ยนแปลงและสิ่งท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งที่ประชุมยืนยันพันธกรณีร่วมกันที่จะเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่สหประชาชาติในการดำเนินการเรื่องสำคัญของมนุษยชาติ ดังระบุไว้ในปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration)

M

Mine Ban Convention

อนุสัญญาห้ามทุ่นระเบิดสังหารบุคคล

หรืออนุสัญญาว่าด้วยการห้ามใช้ สะสม ผลิตและโอน และการทำลายทุ่นระเบิดสังหารบุคคล (Convention on the Prohibition of Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti - Personnel Mines and on Their Destruction) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2542 โดยแคนาดาได้เป็นเจ้าภาพจัดพิธีลงนามอนุสัญญาฯ ที่กรุงออตตาวา เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2540 ดังนั้น บางครั้งก็เรียกอนุสัญญาฯ นี้ ว่า อนุสัญญาออตตาวา (The Ottawa Convention)

Minister-in-Attendance

รัฐมนตรีเกียรติยศ

ที่จัดให้ประจำบุคคลสำคัญระดับหัวหน้ารัฐบาลขึ้นไปที่มาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล

Migrant Health

สุขภาพของผู้โยกย้ายถิ่นฐาน

Ministry of Foreign Affairs's Spokesman (MFA's Spokesman)

โฆษกกระทรวงการต่างประเทศ

อธิบดีกรมสารนิเทศทำหน้าที่โดยตำแหน่ง

Mitigation

การบรรเทาผลกระทบ

MLC

Mekong - Lancang Cooperation

ความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง

MLC พัฒนามาจากข้อริเริ่มของประเทศไทยใน พ.ศ. 2555 ที่จะจัดการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำล้านช้าง - แม่น้ำโขง โดยนายกรัฐมนตรีจีนกล่าวสนับสนุนข้อเสนอของไทยในการประชุมผู้นำอาเซียน - จีน ครั้งที่ 17 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2557 และจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2558 มีสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม (CLMV) ไทย และจีน (ครอบคลุมจีนทั้งประเทศ) โดยแนวทางการร่วมมือของ MLC เน้น 3 เสาหลัก ได้แก่ (1) ด้านการเมืองและความมั่นคง (2) ด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ (3) ด้านสังคม วัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนระดับประชาชน โดยกำหนดสาขาที่จะให้ความสำคัญ

ลำดับต้นและให้จัดตั้งคณะทำงานรายสาขาดังกล่าว ได้แก่ (1) ด้านการลดความยากจน (2) ความร่วมมือทรัพยากรน้ำ (3) ด้านการเกษตร (4) ความร่วมมือเศรษฐกิจข้ามพรมแดน (5) ความเชื่อมโยง และ (6) ความร่วมมือด้านการพัฒนาศักยภาพในการผลิต

MNLF

Moro National Liberation Front
แนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติโมโร (ในประเทศฟิลิปปินส์)

MNNA

Major Non-NATO Ally
พันธมิตรหลักนอกสนธิสัญญานาโต
ประเทศนอกกลุ่ม NATO ที่เป็นพันธมิตรทางทหารกับสหรัฐอเมริกา
มี 15 ประเทศ รวมถึงประเทศไทยด้วย

M

model agreement

ความตกลงแม่แบบ

model law

กฎหมายแม่แบบ

moratorium

ประกาศพัก/ระงับชั่วคราว

morning coat

ชุดพิธีการกลางวัน
ที่มีลักษณะเป็นเสื้อสูทและกางเกงสีดำหรือเทา ด้านหลังชายเสื้อยาวถึงเข่า และปกเสื้อแบบปลายแหลม เสื้อเชิ้ตสีขาว ผ่าผูกคอ (necktie) สีเทาเงิน

สีขาหรือลายดำ - ขาว มีเสื่อกู้กัตัวในสีดำหรือเทา มีหมวกและถุงมือ ใช้สำหรับงานที่เป็นพิธีทางการสำคัญ เช่น การเข้าเฝ้าฯ ถวายสาส์น พิธีสมรสในตอนเที่ยงหรือบ่าย พิธีศพ

MOU

Memorandum of Understanding
บันทึกความเข้าใจ

MPAC

Master Plan on ASEAN Connectivity
แผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน
ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17 เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทยเวียดนาม ได้ให้การรับรองแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนเพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกัน โดยความเชื่อมโยงดังกล่าวจะเน้นภายในอาเซียนในเบื้องต้น และจะเป็นพื้นฐานการเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอื่น ๆ ต่อไป ปัจจุบัน อาเซียนอยู่ระหว่างการดำเนินการตาม MPAC 2025 โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ 5 ด้าน ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน นวัตกรรมดิจิทัล โลจิสติกส์ไร้รอยต่อ ความเป็นเลิศด้านกฎระเบียบ และการเคลื่อนย้ายประชาชน

MRA

Mutual Recognition Arrangement
ข้อตกลงเพื่อการยอมรับร่วม

MRC

Mekong River Commission
คณะกรรมการธิการแม่น้ำโขง

ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2538 โดยมีสมาชิก 4 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เวียดนาม และไทย และมีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน (Mekong Agreement) ซึ่งผลักัดัน (1) ความร่วมมือในทุกด้านของการพัฒนาที่ยั่งยืน การใช้การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำโขง ซึ่งรวมถึง แต่ไม่จำกัดเฉพาะการชลประทาน ไฟฟ้าพลังน้ำ การเดินเรือ การป้องกัน น้ำท่วม การล่องซุง สันหนากการ และการท่องเที่ยว (2) การคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ สัตว์น้ำ และความสมดุลทางระบบนิเวศ ของลุ่มแม่น้ำโขง (3) ความร่วมมือบนพื้นฐานของความเสมอภาคแห่ง อำนาจอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน (Sovereign Equality and Territorial Integrity) ในการใช้และการคุ้มครองทรัพยากรน้ำของ ลุ่มแม่น้ำโขง (4) เพื่อการใช้น้ำในลุ่มแม่น้ำโขงอย่างสมเหตุสมผลและ เป็นธรรม (Reasonable and Equitable) (5) ความร่วมมือในการรักษา ปริมาณการไหลของแม่น้ำโขงสายประธาน (6) การป้องกัน ลด และหยุดยั้ง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปริมาณและคุณภาพน้ำ สภาพระบบ นิเวศทางน้ำ และความสมดุลของระบบนิเวศในแม่น้ำโขง (7) เสรีภาพ ในการเดินเรือ (Freedom of Navigation)

M

MSC

Ministerial Steering Committee on Transboundary Haze Pollution

คณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม 5 ประเทศ เรื่องมลพิษจาก หมอกควันข้ามแดน

5 ประเทศดังกล่าว ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย มีหน้าที่หลักในการวางนโยบายและติดตามการแก้ไขปัญหาไฟป่า และหมอกควันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนตอนล่าง

MSC Mekong

Sub - Regional Ministerial Steering Committee on
Transboundary Haze Pollution in the Mekong
Sub - Region

คณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม 5 ประเทศอนุภูมิภาค
ลุ่มแม่น้ำโขง เรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน

5 ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา
เวียดนาม และไทย มีหน้าที่หลักในการวางนโยบาย และติดตามการแก้ไข
ปัญหาไฟป่าและหมอกควันในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

MTCP

Malaysian Technical Cooperation Programme

โครงการความร่วมมือทางวิชาการมาเลเซีย

รัฐบาลมาเลเซียได้ให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านทุนแก่รัฐบาลไทย
ภายใต้ MTCP ในลักษณะหลักสูตรฝึกอบรมประจำปีและทุนการศึกษา
ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในทุกสาขาวิชา โดยรัฐบาลมาเลเซีย
จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมทั้งค่าเดินทางไป - กลับระหว่างประเทศ

Muaythai

กีฬามวยไทย

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2559 คณะกรรมการโอลิมปิกสากล
(International Olympic Committee : IOC) ได้มีมติรับสหพันธ์
มวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ (International Federation of Muaythai
Amateur : IFMA) เข้าเป็นสมาชิกของ Association of IOC Recognised
International Sports Federation : ARISF ทำให้ปัจจุบัน IFMA
มีสิทธิ์ยื่นความจำนงต่อ IOC ให้พิจารณาจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย
เป็นกีฬาเพิ่มเติมในรายการประเภทกีฬาในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

อนึ่ง ในสารบบประเภทกีฬาของ IOC ได้กำหนดการเรียกชื่อกีฬามวยไทย เป็นภาษาอังกฤษว่า “Muaythai”

Multidisciplinary team

ทีมสหวิชาชีพ

multilateralism

ระบบพหุภาคี

Multi-Polar

มหาอำนาจหลายขั้ว

Multi-stakeholder engagement

ความร่วมมือของทุกภาคส่วน

M

Muslim Brotherhood

กลุ่มภราดรภาพมุสลิม

กลุ่มการเมืองอิสราเอลซึ่งก่อตั้งขึ้นในอียิปต์เมื่อ พ.ศ. 2471 และได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ ในตะวันออกกลางและแอฟริกาเหนือ มีเป้าหมายเพื่อนำเอาระบอบการปกครองแบบอิสลามกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ผ่านการดำเนินนโยบายทางสังคมและการเมือง

Muslim World League (Rabithah)

สันนิบาตมุสลิมโลก

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2505 โดยรัฐบาลซาอุดีอาระเบียเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน อิสลามที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือและเผยแพร่นิกายอิสลาม และปกป้องสิทธิประโยชน์ของชาวมุสลิมทั่วโลก

mutual consent

ยินยอมร่วมกัน

mutual legal assistance in criminal matters

ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา

N

N.O.C

No Objection Certificate

เป็นเอกสารรับรองว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทย กระทรวงการต่างประเทศ ไทยไม่มีข้อขัดข้องสำหรับบุคคลที่จะนำเอกสารนี้ไปใช้ เพื่อสมัครเข้าศึกษา ในสถาบันการศึกษาของต่างประเทศตามคำร้องขอของรัฐบาลปากีสถาน หรือใช้ในการขอเปลี่ยนแปลงสถานะวีซ่าจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศ หนึ่งตามที่ต่างประเทศนั้น ๆ เป็นคนกำหนด กรณีนักศึกษาไทยไปศึกษา ที่สหรัฐอเมริกาโดยวีซ่านักเรียน แต่ภายหลังประสงค์จะขอเปลี่ยนวีซ่า เป็นวีซ่าทำงานตามกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองของสหรัฐอเมริกา

NAASP

New Asian - African Strategic Partnership**ความร่วมมือทางยุทธศาสตร์ใหม่ระหว่างเอเชียกับแอฟริกา**

เกิดขึ้นเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) ระหว่างการประชุม สูดยอตเอเชีย - แอฟริกา (Asian - African Summit) ที่ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อเป็นเวทีเจรจาในการส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างสองภูมิภาคโดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความร่วมมือ เอเชีย - แอฟริกา เพื่อสนองเจตนารมณ์บันดุง (Bandung Spirit) หลังการประชุมแห่งประวัติศาสตร์เอเชีย - แอฟริกา (Asian - Africa Conference) เมื่อ พ.ศ. 2498 (ค.ศ. 1955)

NAFTA

North American Free Trade Area**เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ**

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2537 ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก

national

คนชาติ

NAM

Non-Aligned Movement

กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2504 เป็นการรวมกลุ่มของประเทศที่ต้องการแสดงออกถึงการต่อต้านมหาอำนาจทุกฝ่าย (สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต) มีสมาชิก 120 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) ไทยเป็นสมาชิกตั้งแต่ พ.ศ. 2536

national dress

ชุดประจำชาติ

N national dress with sash and decoration

ชุดประจำชาติ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

nationalism

ชาตินิยม

แนวคิดที่ใช้ผลประโยชน์ของชาติตนเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่สุดในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ

nationalization

หลักการโอนเป็นของชาติโดยรัฐ

national reconciliation

การปรองดองแห่งชาติ

หมายถึง กระบวนการสร้างสันติภาพ และเอกภาพภายในชาติ โดยให้กลุ่มต่าง ๆ ที่ขัดแย้งกันได้มีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว

national treatment

การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

native subject

คนในบังคับพื้นเมือง

NATO

North Atlantic Treaty Organisation

องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2492 NATO (นาโต้) เป็นองค์การความร่วมมือทางการทหาร มีประเทศสมาชิก 19 ประเทศ คือ เบลเยียม แคนาดา สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ อังการี ไอร์แลนด์ อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส สเปน ตุรกี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา

natural person

บุคคลธรรมดา

naturalization

การแปลงสัญชาติ

NEAT

Network of East Asian Think Tanks

เครือข่ายคลังสมองเอเชียตะวันออก

เป็นองค์การที่รวมเครือข่ายคลังสมอง (Think Tank) ต่าง ๆ ในอาเซียน+3 โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมเครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อทำการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน+3 ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2546 ตามข้อเสนอของ East Asia Vision

NEDA

Neighbouring Countries Economic Development Cooperation Agency (Public Organization)
สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ.

negative vote

ลงคะแนนเสียงคัดค้าน

N negotiating conference

การประชุมเจรจา

Nelson Mandela Rules

ข้อกำหนดแมนเดลา
ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังฉบับปรับปรุง

(The Revised United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners)

เป็นข้อกำหนดฯ ที่ได้รับการลงมติเห็นชอบอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์จากสมัชชาแห่งสหประชาชาติในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2558 ซึ่งปรับปรุงจากข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติ ว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง พ.ศ. 2498

ข้อกำหนดแมนเดลาได้วางมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการเรือนจำที่ดี รวมทั้งวางมาตรฐานให้มีการเคารพสิทธิของผู้ต้องขัง โดยตั้งชื่อข้อกำหนดให้เป็นเกียรติแก่ นายเนลสัน แมนเดลา อดีตประธานาธิบดีของประเทศแอฟริกาใต้ ซึ่งใช้ชีวิตในเรือนจำถึง 27 ปี ระหว่างการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียม

เรือนจำพิเศษชนบรีถูกเลือกให้เป็นเรือนจำนำร่องแห่งแรกที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดเต็มรูปแบบ

NEPAD

The New Partnership for Africa's Development

หุ้นส่วนใหม่เพื่อการพัฒนาแอฟริกา

เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแอฟริกา มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศแอฟริกา การขจัดความยากจนและการขจัดความเสียเปรียบของประเทศแอฟริกาในยุคโลกาภิวัตน์ NEPAD พัฒนามาจากการประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่มประเทศ G8 ที่ญี่ปุ่นเมื่อ พ.ศ. 2542 ซึ่งในการประชุมนี้ ประธานาธิบดีแอฟริกาใต้ ประธานาธิบดีไนจีเรีย และประธานาธิบดีแอลจีเรียได้เสนอต่อที่ประชุม ขอให้กลุ่มประเทศเหนือและประเทศใต้ร่วมกันแก้ปัญหาที่ทั้งสองกลุ่มประเทศเผชิญอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเน้นการพัฒนาประเทศที่ยากจน เช่น ประเทศในภูมิภาคแอฟริกา ต่อมาบรรดาผู้นำของกลุ่มประเทศแอฟริกาได้ร่วมกันกำหนดแผนพัฒนาแอฟริกาสำหรับใช้ขอรับการสนับสนุนจากประเทศพัฒนาแล้วในเวทีการประชุมระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เรียกว่า New Africa Initiative (NAI) ที่ประชุมองค์การเอกภาพแอฟริกา หรือ OAU (ซึ่งต่อมากลายเป็น African Union - AU) ได้เห็นชอบต่อแผน NAI ดังกล่าวในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544 ผู้นำของประเทศแอฟริกาได้นำเสนอ NAI ต่อที่ประชุมสุดยอดผู้นำกลุ่มประเทศ G8 เมื่อ พ.ศ. 2544 และได้รับการปรับปรุงแก้ไขจนเป็น NEPAD ในปัจจุบัน

netizen

พลเมืองเครือข่าย

ปัจเจกบุคคลที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมของกลุ่มสังคมในโลกออนไลน์ อาทิ การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น รวมถึงการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งหากสามารถรวมตัวกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ก็สามารถทำกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในภาพกว้างได้

NFP

The Netherlands Fellowship Programmes

แผนงานด้านทุนของเนเธอร์แลนด์

รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ได้ให้ความร่วมมือด้านทุนการศึกษาและฝึกอบรมในระดับหลังปริญญาตรีแก่ผู้สนใจในประเทศกำลังพัฒนา โดยมีหลักสูตรต่าง ๆ ดังรายละเอียดใน www.nuffic.nl โดยผู้สมัครจะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและต้องทำงานแล้วไม่น้อยกว่า 2-3 ปี เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานและเพื่อนำสิ่งที่ได้จากการฝึกอบรมมาพัฒนางานของตน NFP เน้นการให้ทุนฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้มากกว่าให้ทุนการศึกษา

NGOs

Non-governmental Organizations

องค์กรเอกชน

เป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานพัฒนาสังคม โดยเน้นการพัฒนาคนและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่จดทะเบียนก็ได้ และในกรณีที่ไม่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล จะต้องมีการจัดองค์กรเป็นคณะบุคคลขึ้นมาดูแลรับผิดชอบในการดำเนินกิจการอย่างมีระเบียบแบบแผนตามสมควร ดำเนินงานโดยอิสระ มีกิจกรรมต่อเนื่องและไม่แสวงหาผลประโยชน์หรือคำกำไร องค์กรเอกชน แบ่งเป็น

2 ประเภท ได้แก่ องค์กรเอกชนท้องถิ่น (Local NGOs) องค์กรเอกชนต่างประเทศ (INGOs)

NHAP

National Haze Action Plan
แผนปฏิบัติการแห่งชาติด้านปัญหาหมอกควัน
(ในกรอบความร่วมมืออาเซียน)

NMD

National Missile Defence
โครงการต่อต้านขีปนาวุธพิสัยกลางและไกล
เป็นโครงการพัฒนาขีปนาวุธต่อต้านขีปนาวุธพิสัยกลางและไกลเพื่อป้องกันขีปนาวุธจากภายนอกประเทศของสหรัฐอเมริกา NMD จัดตั้งภายในประเทศ ส่วน Theatre Missile Defence (TMD) เป็นระบบขีปนาวุธในยุทธบริเวณนอกประเทศ อาทิ พื้นที่ที่สหรัฐอเมริกามีฐานทัพอยู่

non discrimination

การไม่เลือกปฏิบัติ การไม่เลือกประติบัติ (ใช้ในวงการกฎหมายระหว่างประเทศ)

non-State actor

ตัวแสดงที่มีไชรัฐ
บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีได้กระทำการภายใต้อุดมการณ์ทางการเมืองของรัฐ อาทิ กลุ่ม/ผู้ก่อการร้าย

non-traditional security issues

ประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่

NPT

Treaty on the Non - Proliferation of Nuclear Weapons
สนธิสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์

NT

National Treatment Principle
หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

NTO's Meeting

National Tourism Organizations' Meeting
การประชุมหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยว
(ของอาเซียน)

nuclear non-proliferation

การไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์
การไม่ส่งมอบอาวุธและเทคโนโลยีนิวเคลียร์แก่ประเทศที่ไม่มีอาวุธ
นิวเคลียร์ และการไม่รับหรือแสวงหาอาวุธหรือเทคโนโลยีนิวเคลียร์จาก
ประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์

nuclear safeguards

การพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์
การควบคุมไม่ให้มีการนำเอาพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติไปใช้เป็นอาวุธ

nuclear waste management

การจัดการกากนิวเคลียร์
การดูแลควบคุมเก็บรักษาของเสียจากการใช้เชื้อเพลิงนิวเคลียร์ในทางสันติ

nuclear weapons

อาวุธนิวเคลียร์

อาวุธที่ใช้กัมมันตภาพรังสีจากปฏิกิริยาฟิชชันในการทำลายล้าง

nuclear - weapons - free zone

เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์

Nuffic

The Netherlands Organization for International
Cooperation in Higher Education

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการอุดมศึกษา
แห่งเนเธอร์แลนด์

เป็นองค์กรผู้บริหารการจัดการแผนการดำเนินงานด้านทุนการศึกษาของ
เนเธอร์แลนด์ (NFP)

null and void

เป็นโมฆะ

NZAID

New Zealand's International Aid & Development Agencies
หน่วยงานความช่วยเหลือด้านการพัฒนาของนิวซีแลนด์

เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่แทน NZODA (New Zealand's Official
Development Assistance Program) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2545
โดยเป็นหน่วยงานดำเนินนโยบายและปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านการ
พัฒนา ลักษณะการดำเนินงานเป็นอิสระ แต่ยังขึ้นตรงต่อกระทรวงการ-
ต่างประเทศและการคานิวซีแลนด์ มีวัตถุประสงค์ในการให้ความช่วยเหลือ
แก่ประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา โดยมีเป้าหมายหลัก เพื่อขจัด
ความยากจน การพัฒนาการศึกษาขั้นมูลฐาน และเน้นการให้ความ
ช่วยเหลือแก่ประเทศในภูมิภาคแปซิฟิกเป็นลำดับแรก

OAS

Organization of American States

องค์การรัฐอเมริกัน

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2491 โดยมีสำนักงานเลขาธิการ (General Secretariat) ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา เป็นองค์กรความร่วมมือในทวีปอเมริกา ปัจจุบันเน้นความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดและการฉ้อราษฎร์บังหลวง OAS มีสมาชิก 34 ประเทศ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกก่อตั้ง 20 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา เฮติ ฮอนดูรัส เม็กซิโก นิการากัว ปานามา ปารากวัย เปรู สหรัฐอเมริกา อุรุกวัย และเวเนซุเอลา และสมาชิกที่เข้าร่วมภายหลัง 14 ประเทศ ได้แก่ แอนติกาและบาร์บูดา เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ จาเมกา บาร์เบโดส เกรเนดา ซูรินาเม โดมินิกา เซนต์ลูเชีย บาฮามาส เซนต์คิตส์และเนวิส แคนาดา เบลีซ กายอานา และตรินิแดดและโตเบโก ทั้งนี้ คิวบาเคยเป็นสมาชิก แต่ถูกระงับสมาชิกภาพเมื่อ พ.ศ. 2505 และเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2560 เวเนซุเอลาได้แจ้งบอกเลิก Charter of the OAS และประกาศถอนตัวออกจากการเป็นสมาชิกภาพ แต่ยังไม่ส่งผลในทันที OAS มีประเทศผู้สังเกตการณ์ถาวร 69 ประเทศ โดยไทยเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ถาวรของ OAS เมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2541

OAU

Organization of African Unity

องค์การเอกภาพแอฟริกา

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 ที่กรุงแอดดิสอาบาบา ประเทศเอธิโอเปีย มีสมาชิก 53 ประเทศ ต่อมาใน พ.ศ. 2545 OAU ได้ยกเลิกไป โดยพัฒนาเป็น สหภาพแอฟริกา (African Union - AU) ปัจจุบันมีสมาชิก 55 ประเทศ

objection

การคัดค้าน

obligation

พันธกรณี

OBOR

One Belt One Road Initiative

หนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง

observance of rights

การเคารพสิทธิ

ODA

Official Development Assistance

ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ

เป็นความช่วยเหลือของภาครัฐบาลที่ประเทศพัฒนาแล้วให้กับประเทศกำลังพัฒนา เพื่อการปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจ มาตรฐานความเป็นอยู่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสถาบันต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา ประกอบด้วยความช่วยเหลือ 3 ด้านหลัก คือ ความช่วยเหลือให้เปล่า ความร่วมมือทางวิชาการ และเงินกู้

OECD

Organisation for Economic Co-operation and Development

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา

จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาที่ลงนามในกรุงปารีส เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2503 และมีผลบังคับใช้วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2504 ปัจจุบัน (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562) มีสมาชิก 36 ประเทศ (ส่วนใหญ่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว) OECD เป็นเวทีหารือระหว่างรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจและสังคม และมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในหมู่ประเทศสมาชิก สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

OECS

Organization of Eastern Caribbean States

องค์การรัฐแคริบเบียนตะวันออก

ก่อตั้งเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2524 ประกอบด้วย แอนติกาและบาร์บูดา โดมินิกา เกรเนดา มอนต์เซอร์รัต เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์ลูเชีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ โดยมีแองกวิลลา หมู่เกาะบริติชเวอร์จิน มาร์ตีนี และกวาเดอลูปเป็นสมาชิกสมทบ

OIC

Organization of Islamic Cooperation

องค์การความร่วมมืออิสลาม

เป็นองค์การระหว่างรัฐที่ใหญ่ที่สุดของกลุ่มประเทศมุสลิม เดิมใช้ชื่อว่า องค์การการประชุมอิสลาม (Organisation of the Islamic Conference) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2514 ปัจจุบันมีสมาชิก 57 ประเทศ (รวมปาเลสไตน์) ประเทศไทยเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2541

OIF

Organisation Internationale de la Francophonie

องค์การระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส

- ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2513 ที่กรุงนีอาเม (Niamey) ประเทศไนเจอร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรม และวิชาการ ตลอดจนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส ปัจจุบัน OIF เป็นเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีความแตกต่างทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และระดับการพัฒนา แต่มีความประสงค์ร่วมกันที่จะใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสื่อสารเพื่อความร่วมมือระหว่างกัน

- คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2548 เห็นชอบให้ประเทศไทยสมัครเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์ใน OIF และในการประชุมสุดยอดระดับประมุขแห่งรัฐและหัวหน้ารัฐบาลขององค์การระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ณ นครควิเบก ประเทศแคนาดา ได้มีมติเป็นเอกฉันท์รับประเทศไทยเป็นผู้สังเกตการณ์ขององค์การฯ ปัจจุบัน OIF มีสมาชิก 61 ประเทศ/รัฐท้องถิ่น และผู้สังเกตการณ์ 27 ประเทศ (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562)

Oil - for - Food

โครงการน้ำมันเพื่ออาหาร

เป็นโครงการภายใต้ข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 986 (พ.ศ. 2538) ซึ่งอนุญาตให้อิรักนำรายได้จากการขายน้ำมันดิบไปซื้อสินค้าทางด้านมนุษยธรรม เพื่อแจกจ่ายแก่ประชาชนอิรัก

omni - directional foreign policy

นโยบายต่างประเทศรอบทิศทาง

เป็นนโยบายต่างประเทศของไทยในช่วง พ.ศ. 2523 - 2533

One ASEAN, One Response

Declaration on One ASEAN, One Response : ASEAN
Responding to Disaster as One in the Region and
Outside Region

ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยความเป็นหนึ่งเดียวในการตอบโต้ภัยพิบัติ
ทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค

ได้มีการลงนามในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์ในการบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกรอบอาเซียนในการตอบโต้ภัยพิบัติร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในและนอกภูมิภาค ผ่านการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ (AHA Centre)

OOSA

Office for Outer Space Affairs
สำนักงานว่าด้วยกิจการอวกาศส่วนนอก

OPCW

Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons
องค์การห้ามอาวุธเคมี

order at sea

การจัดระเบียบทางทะเล

เช่น ความร่วมมือระหว่างกองทัพเรือไทย - เวียดนามในการลดความขัดแย้งในทะเลระหว่างกัน อาทิ การล่องลำน้ำและลักลอบทำประมง โดยมีมาตรการสำคัญ คือ การลาดตระเวนร่วมในพื้นที่ประชิดกันทางทะเลระหว่างกองทัพเรือทั้งสองฝ่ายเป็นประจำ

order of precedence

ลำดับอาวุโส

เป็นลำดับที่ใช้ในการจัดที่นั่งหรือแถวคณะทูตานุทูต โดยดูจากวันเดือนปี ที่เอกอัครราชทูตเข้ารับหน้าที่หรือยื่นสาส์นตราตั้ง แล้วแต่ข้อกำหนดของแต่ละประเทศ

order of events

ลำดับงาน/เหตุการณ์

organized criminal group

กลุ่มองค์กรอาชญากรรม

OSCE

Organisation for Security and Cooperation in Europe
องค์การเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป

เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความมั่นคงในลักษณะรอบด้าน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยดำเนินนโยบายการทูตเชิงป้องกัน (preventive diplomacy) มีประเทศสมาชิกจำนวน 57 ประเทศ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2517 ประเทศไทยได้สมัครเข้าเป็นหุ้นส่วนทางความร่วมมือของ OSCE เมื่อ พ.ศ. 2543

outer space

อวกาศส่วนนอก

ownership

ความเป็นเจ้าของ

P

PA / PNA

Palestinian National Authority

องค์กรฝ่ายบริหารขององค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์

(The Palestine Liberation Organization : PLO)

ตั้งขึ้นเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2536 จากข้อตกลงกรุงออสโล (Oslo Accords)

อันเป็นผลมาจากการเจรจาระหว่าง PLO กับรัฐบาลอิสราเอล

Pacific Alliance (Alianza del Pacífico)

กลุ่มพันธมิตรแปซิฟิก

ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2554 ที่กรุงลิมา ประเทศเปรู โดยเป็นความร่วมมือของเปรู มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการบูรณาการด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศสมาชิก มีสมาชิกประกอบด้วย ชิลี โคลอมเบีย เม็กซิโก และเปรู ซึ่งเป็นประเทศในลาตินอเมริกาที่มีแนวคิดทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยแบบเสรีนิยม (Neoliberal) และมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับที่ใกล้เคียงกัน มีประเทศผู้สังเกตการณ์ 59 ประเทศ ซึ่งไทยได้เข้าเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์เมื่อ พ.ศ. 2558 โดยคอสตาริกาและปานามาเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ที่มีสถานะเป็นผู้สมัครที่จะเข้าเป็นสมาชิกในอนาคต (observer candidate) และสิงคโปร์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแคนาดา อยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อปรับสถานะเป็นรัฐสมทบ (associate state)

pacific settlement of disputes

การระงับข้อพิพาทด้วยสันติวิธี

เป็นแนวทางปฏิบัติที่ระบุในกฎบัตรสหประชาชาติ (หมวดที่ 6 ข้อ 33 - 38)

pact

กติกาสัญญา

pacta sunt servanda

หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา

เป็นหลักที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเคารพในสัญญา (ภาษาละตินใช้ในวงการกฎหมายระหว่างประเทศ)

pariah state

รัฐที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมนานาชาติ

อาทิ มีรัฐบาลที่ถูกนานาชาติคว่ำบาตร

partnership

หุ้นส่วนความร่วมมือ

Partnership Cooperation

ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน

(1) เป้าหมายการพัฒนาที่มีการตกลงร่วมกัน เป็นผลมาจากการประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติของผู้นำจาก 189 ประเทศ เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก มีการให้คำรับรองปฏิญญาแห่งสหประชาชาติ ประกอบด้วยเป้าหมาย 8 ข้อ และกำหนดเวลาบรรลุสัมฤทธิ์ผลภายใน พ.ศ. 2558

(2) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศที่เน้นความเป็นหุ้นส่วน ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมมี 2 ลักษณะ คือ ความร่วมมือระหว่างแหล่งคู่ร่วมมือกับไทย ซึ่งมีความตกลงในการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกัน โดยเป็นความร่วมมือแบบหุ้นส่วนทวิภาคีและ/หรือความร่วมมือแบบหุ้นส่วนพหุภาคี อีกลักษณะหนึ่ง คือ ความร่วมมือหุ้นส่วนแบบใต้ - ใต้ (South - South Cooperation) ที่ประเทศกำลังพัฒนาร่วมกันออกค่าใช้จ่าย

PBC

Peacebuilding Commission

คณะกรรมการเสริมสร้างสันติภาพ

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2548 เพื่อให้คำปรึกษาเรื่องการเสริมสร้างสันติภาพ ในกรอบสหประชาชาติแก่ประเทศที่เพิ่งผ่านพ้นความขัดแย้ง รวมทั้งเป็นตัวกลางในการเชื่อมต่อระหว่างกระบวนการสร้างสันติภาพ (peace enforcement) การรักษาสันติภาพ (peacekeeping) และการเสริมสร้างสันติภาพ (peacebuilding)

peacebuilding

การเสริมสร้างสันติภาพ

เป็นการสร้างและพัฒนาเงื่อนไขเพื่อให้เกิดสันติภาพที่ถาวร รวมถึงการสร้างสถาบันและโครงสร้างพื้นฐานของชาติที่ถูกทำลายโดยสงครามกลางเมืองหรือการสู้รบขึ้นมาใหม่

Peace Corps Thailand

Peace Corps of the United States / Thailand

หน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย

รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ร่วมลงนามในข้อตกลง (Country Agreement) เกี่ยวกับความร่วมมือด้านอาสาสมัครอเมริกัน เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 โดยหน่วยสันติภาพสหรัฐอเมริกา (Peace Corps) ได้เริ่มส่งอาสาสมัครกลุ่มแรกเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2505 เพื่อช่วยปฏิบัติงานให้แก่หน่วยราชการของไทยในสาขาการศึกษาภาษาอังกฤษ การพัฒนาชนบท และการสร้างเยาวชนเพื่อการพัฒนา

peace enforcement

การบังคับให้เกิดสันติภาพ

เป็นมาตรการใช้กำลังบังคับผู้ที่กำลังดำเนินการที่เป็นการละเมิดสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศให้ยุติการกระทำดังกล่าว

peacekeeping

การรักษาสันติภาพ

หมายถึง การส่งคณะเจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือนในนามของสหประชาชาติเข้าไปในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งโดยความยินยอมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่ดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิงหรือความตกลงสันติภาพ หรือกระบวนการแก้ไขปัญหาโดยวิถีทางการเมือง

peacemaking

การทำให้เกิดสันติภาพ

เป็นการดำเนินการทางการทูตโดยมักใช้วิธีไกล่เกลี่ยและเจรจาเพื่อยุติความขัดแย้งโดยสันติวิธี

peace operations

ปฏิบัติการสันติภาพ

การดำเนินการด้านสันติภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการสร้างสันติภาพ (peacemaking) การรักษาสันติภาพ (peacekeeping) และการเสริมสร้างสันติภาพ (peacebuilding)

People - centered

ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

permanent resident in the receiving state

บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในรัฐผู้รับ

permit of stay

การอนุญาต/ใบอนุญาตให้พำนักอยู่ในราชอาณาจักร/ประเทศ

person in distress

คนตกทุกข์ได้ยาก

person under protection

บุคคลซึ่งอยู่ในอารักขา

persona non grata

บุคคลไม่พึงปรารถนา

เช่น กรณีนี้การทูตทำผิดกฎหมายหรือข้อบังคับทางศาสนาในประเทศที่พำนักอยู่ จนทางรัฐบาลของประเทศนั้นไม่อาจยอมรับได้และต้องให้เดินทางกลับออกนอกประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม นักการทูตอาจถูกรัฐบาลของรัฐผู้รับให้ออกนอกประเทศเป็น persona non grata ด้วยเหตุผลของการดำเนินการโต้ตอบทางการเมืองระหว่างรัฐผู้รับและรัฐผู้ส่งก็เป็นได้ โดยที่นักการทูตผู้นั้นมิได้กระทำความผิดกฎหมายของรัฐผู้รับหรือกระทำความผิดทางศาสนาของรัฐผู้รับแต่อย่างใด

P

persons of concern

บุคคลในความห่วงใย

หมายถึง ผู้หนีภัยจากการประทัดประหารที่มิได้มีสถานะเป็นผู้ลี้ภัย หรือผู้พลัดถิ่น สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) จะดูแลช่วยเหลือโดยมีสถานะพิเศษตามที่ได้ตกลงกับประเทศผู้รับ

PIF

Pacific Islands Forum

PIF เป็นองค์กรระดับภูมิภาคของประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2514 (ในชื่อ South Pacific Forum ต่อมาเปลี่ยนเป็น Pacific Islands Forum ใน พ.ศ. 2543) เพื่อขยายความร่วมมือด้านการเมือง เศรษฐกิจ การพัฒนาที่ยั่งยืน ธรรมาภิบาล และความมั่นคง ปัจจุบันมี

สมาชิก 18 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ นาอูรู หมู่เกาะคุก ตองกา ฟิจิ ซามัว หมู่เกาะโซโลมอน หมู่เกาะมาร์แชลล์ ปาปัวนิวกินี วานูอาตู ปาเลา ไมโครนีเชีย คิริบาส นีอูเอ ตูวาลู เฟรนช์โปลินีเชีย และนิวแคลิโดเนีย มีประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partner) จำนวน 17 ประเทศ และ 1 กลุ่มเศรษฐกิจ ประกอบด้วย แคนาดา จีน ฝรั่งเศส เยอรมนี อินเดีย อินโดนีเชีย อิตาลี สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา สเปน ไทย ตุรกี และสหภาพยุโรป นอกจากนี้ ยังมีประเทศผู้สังเกตการณ์ (Observer Status) อีกจำนวนหนึ่ง สำนักเลขาธิการ PIF ตั้งอยู่ที่กรุงซัว ประเทศฟิจิ

PLC

Palestinian Legislative Council

องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของ Palestinian Authority (PA)

มีจำนวนที่นั่งในสภา 132 ที่นั่ง

pledging

การให้คำมั่น

plenary meeting

การประชุมเต็มคณะ

PLO

The Palestine Liberation Organization

องค์การปลดปล่อยปาเลสไตน์

องค์การทางการเมืองและการทหารของปาเลสไตน์ที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2507 เพื่อเป็นตัวแทนของชาวปาเลสไตน์ในการต่อกรการยึดครองของอิสราเอล ได้รับสถานะ Observer Entity จากสหประชาชาติเมื่อ พ.ศ. 2517

PMC

ASEAN Post Ministerial Conferences

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของ
คู่เจรจา

เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรี
ต่างประเทศของคู่เจรจา ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น จีน
สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหภาพยุโรป
ซึ่งมักจะจัดขึ้นต่อเนื่องกับการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศประจำปี

PNC

Palestinian National Council

สภาแห่งชาติปาเลสไตน์

องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติของ Palestinian Liberation Organisation (PLO)
มีอำนาจในการเลือก Executive Committee ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารของ
PLO

P

point of order

ประท้วง หรือขัดจังหวะในระหว่างการประชุม หรือระหว่างการกล่าว
ถ้อยแถลงในเรื่องผิดข้อบังคับการประชุม

Political Consultations / Political Consultation

การประชุมหรือทางการเมือง

Political Islam

อิสลามการเมือง

แนวคิดที่มีได้แยกการเมืองออกจากศาสนา ต้องการออกแบบสังคม
การเมืองให้สอดคล้องกับแนวทางของศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นแรงผลักดัน

สำคัญต่อปรากฏการณ์ Arab Spring โดยแนวคิดอิสลามการเมืองนั้น ประกอบขึ้นจากหลายแนวคิด อาทิ Islamic Fundamentalism แนวคิด Pan Islam แนวคิด Ummah และแนวคิด Jihad

political offence

ความผิดทางการเมือง

positive - sum game

เกมที่มีผลรวมเป็นบวก

สถานการณ์ที่ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกันได้ ซึ่งฝ่ายแรกสามารถ แบ่งปันผลประโยชน์บางส่วนเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ได้

power of attorney

หนังสือมอบอำนาจ

PPRD

Pan - Pearl River Delta

เขตเศรษฐกิจสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำจูเจียง

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2547 ครอบคลุมบริเวณทางตอนใต้ของจีน หรือบริเวณ ที่ลุ่มแม่น้ำจูเจียงไหลผ่าน ประกอบด้วย 9 มณฑล ได้แก่ ผู้เจี้ยน เจียงซี หูหนาน กวางตุ้ง กว่างซี ไท่หนาน เสฉวน กุ้ยโจว ยูนนาน และเขตบริหาร พิเศษทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ ฮองกงและมาเก๊า โดยรัฐบาลจีนได้เลือกพื้นที่ ดังกล่าวเป็นพื้นที่นำร่องในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจแบบตลาด (Market Economy) ปัจจุบัน PPRD เป็นพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจลำดับต้นของจีน มีขนาด GDP คิดเป็น 1 ใน 3 ของทั้งประเทศ

predicate offence

ความผิดมูลฐาน

preferential rights

บุริมสิทธิ

premises of the mission

สถานที่ของคณะผู้แทน

คือ อาคารหรือส่วนของอาคารและที่ดินซึ่งอาคารตั้งอยู่ ซึ่งใช้เพื่อความมุ่งประสงค์ของคณะผู้แทนโดยไม่คำนึงถึงกรรมสิทธิ์ รวมถึงที่อยู่ของหัวหน้าคณะผู้แทนด้วย

prerogatives

อำนาจพิเศษ อภิสิทธิ์

prescriptive power

อำนาจในการออกกฎหมาย

presentation of the letter of credence

การยื่นสาส์นตราตั้ง

เป็นการกำหนดให้เอกอัครราชทูตยื่นสาส์นตราตั้งต่อประมุขของประเทศที่เข้าไปพำนักอยู่ ซึ่งรูปแบบพิธีการก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

Press Attaché

ผู้ช่วยทูตด้านสารนิเทศ

มีหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารและประสานงานกับสื่อมวลชน

preventive action

มาตรการป้องกัน

proactive foreign policy

นโยบายต่างประเทศเชิงรุก

เป็นนโยบายต่างประเทศของไทยในช่วงยุคหลังสงครามเย็นที่การแข่งขันและความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศได้เกือบหมดสิ้นไป โดยประเทศไทยได้เน้นบทบาทนำทางการทูต และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ของประชาคมระหว่างประเทศมากขึ้น

proceeds of crime

ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

Proportionality of sentencing

หลักการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับความผิด

Protégé / protected person

คนในอารักขา

protected state / protectorate

รัฐในอารักขา

protocol

1. พิธีการทูต

หมายถึง หลักปฏิบัติ หรือมารยาททางการทูต (etiquette) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมานานาประเทศจนกลายเป็นรูปแบบที่ใช้กันในงานพิธีการหรือรัฐพิธีต่าง ๆ รวมถึงเรื่องเอกสิทธิ์ ความคุ้มกัน ลำดับอาวุโส ฯลฯ ทั้งนี้ บุคคลซึ่งเป็นหัวหน้ารับผิดชอบด้านพิธีการทูต เรียกว่า Chief of Protocol

สำหรับประเทศไทยคือ อธิบดีกรมพิธีการทูต ส่วนเจ้าหน้าที่พิธีการทูต เรียกว่า protocol officer

2. พิธีสาร

เป็นความตกลงระหว่างประเทศอย่างหนึ่ง โดยมากเป็นพิธีสารต่อทำยสนธิสัญญาหรืออนุสัญญา หรือพิธีสารแก้ไขเพิ่มเติมสนธิสัญญาหรืออนุสัญญานั้น

PSI

Proliferation Security Initiative

ความริเริ่มเพื่อความมั่นคงจากการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

ความร่วมมือเพื่อป้องกันและสกัดกั้นการขนส่งอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ระบบเครื่องส่ง และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางบก ทะเล และอากาศ

Public Diplomacy

การทูตสาธารณะ

หมายถึง การดำเนินการทางการทูตแบบหนึ่งเพื่อโน้มน้าวชักจูงให้สาธารณชนและกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในต่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจของรัฐให้มีความชื่นชมและเข้าใจถึงแนวทางการดำเนินนโยบายต่างประเทศของประเทศใดประเทศหนึ่ง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชนให้มีความใกล้ชิดแน่นแฟ้น และประสบผลสำเร็จอย่างแนบเนียน โดยจะมีความแตกต่างจากการดำเนินการทางการทูตแบบดั้งเดิม ที่เน้นการสื่อสารระหว่างรัฐต่อรัฐ (Government to Government) แต่การทูตสาธารณะจะเน้นวิธีการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน (Government to People) ภาคเอกชน ประชาสังคม หรือสื่อมวลชน ในต่างประเทศหรือระหว่างประชาชนด้วยกันเอง อนึ่ง การทูตวัฒนธรรม

(Cultural Diplomacy) ที่ใช้วัฒนธรรมเป็นสื่อเชื่อมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนนั้น ถือเป็นเครื่องมือหนึ่งของการดำเนินการทางการทูตสาธารณะ

public order

ความสงบเรียบร้อย

punishable offence

การกระทำผิดที่มีโทษตามกฎหมาย

Quadrangle Economic Cooperation

กรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

ประกอบด้วย ไทย เมียนมา สปป.ลาว และจีน (มณฑลยูนนาน)

quorum

องค์ประชุม

R

R.S.V.P.

เป็นคำย่อมาจากภาษาฝรั่งเศสที่ว่า Répondez s'il vous plaît ซึ่งระบุในบัตรเชิญเข้าร่วมงานต่าง ๆ แปลว่า โปรดตอบให้ผู้เชิญทราบด้วยว่า ผู้ได้รับเชิญจะไปร่วมงานหรือไม่

racial discrimination

การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ

rapporteur

ผู้เสนอรายงานการประชุม

ratification

การให้สัตยาบันเพื่อผูกพันตามความตกลงระหว่างประเทศ

RCEP

Regional Comprehensive Economic Partnership

ความตกลงพันธมิตรทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 15-18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ณ เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้รับรองเอกสารกรอบอาเซียนสำหรับความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค เพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดย RCEP (อาร์เซ็ป) เป็นความตกลงการค้าเสรีระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ ที่มี FTA กับอาเซียนแล้ว ได้แก่ จีน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ครอบคลุมทุกมิติการค้า (สินค้า

บริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางเทคนิค) และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ เช่น นโยบายการแข่งขัน ทรัพย์สินทางปัญญา การระงับข้อพิพาท เพื่อให้การรวมตัวกันทางภูมิภาค มีประสิทธิภาพและมีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้น การเจรจา RCEP เริ่มต้นใน พ.ศ. 2556 ล่าสุด ผู้นำประเทศสมาชิกทั้ง 16 ประเทศได้ร่วมกัน ออกแถลงการณ์ ประกาศความสำเร็จการเจรจา RCEP เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ที่กรุงเทพฯ ว่า “สมาชิก RCEP 15 ประเทศ สามารถปิดการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP ทั้ง 20 บท และการเจรจา เปิดตลาดในส่วนที่สำคัญทุกประเด็นได้แล้ว และมอบให้คณะเจรจาไปเริ่ม ขัดเกลาลดอัตราค่าทางกฎหมาย เพื่อลงนามความตกลง RCEP ในปี 2563 โดยในส่วนของอินเดียยังมีประเด็นคงค้างที่จะต้องเจรจาต่อ ซึ่งสมาชิก RCEP จะทำงานร่วมกันเพื่อหาข้อยุติในประเด็นคงค้างของอินเดียต่อไป”

receivables

สิทธิเรียกร้องทางการเงิน

recidivism

การกระทำผิดซ้ำ

R Reciprocal Support Arrangement

การแลกเปลี่ยนเสียงสนับสนุนระหว่างกัน

reciprocity

หลักถ้อยทีถ้อยปฏิบัติหรือการประติบัติต่างตอบแทน

recognition

การรับรอง

recommendation

ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ

reconciliation

การปรองดองและลดความเป็นศัตรูต่อกัน

recovery of nationality

การกลับคืนสัญชาติ

reformasi

การปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ
(ศัพท์ภาษาอินโดนีเซีย - มาเลเซีย)

refugee

ผู้ลี้ภัย

หมายถึง บุคคลที่พึงได้รับสิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย พ.ศ. 2494 อาทิ สิทธิในการได้รับความคุ้มครอง การได้รับการพิจารณาให้ไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สาม การทำงานและการได้รับการศึกษา

Regional Code of Conduct in the South China Sea

R

แนวทางปฏิบัติระดับภูมิภาคในทะเลจีนใต้

เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันของประเทศในบริเวณทะเลจีนใต้ที่จะรักษาสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค

regionalism

ภูมิภาคนิยม

เป็นการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคบนพื้นฐานของการตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาและความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกัน

ในด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการระดมพลังในการปกป้องและเสริมสร้างความก้าวหน้าและสันติภาพความมั่นคงของแต่ละประเทศและของภูมิภาคโดยส่วนรวม

- open regionalism ภูมิภาคนิยมแบบเปิด เป็นกระบวนการรวมตัวและร่วมมือกันในภูมิภาคเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าซึ่งกันและกัน โดยไม่มีการกีดกันประเทศภายนอก
- closed regionalism ภูมิภาคนิยมแบบปิด เป็นกระบวนการรวมตัวและร่วมมือกันในภูมิภาคเพื่อลดอุปสรรคทางการค้าซึ่งกันและกัน โดยมีการกีดกันประเทศภายนอก

register a treaty

ลงทะเบียนสนธิสัญญา

register of experts / eminent persons

ทะเบียนผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ

Regrets Only

เป็นคำที่ระบุในบัตรเชิญเข้าร่วมงานต่าง ๆ ซึ่งหากผู้ได้รับเชิญจะไม่ไปร่วม จะต้องตอบให้ผู้เชิญทราบ หากสามารถไปร่วมได้ ไม่ต้องตอบกลับ

R

remain open to all states for signature and acceptance

เปิดให้รัฐทั้งปวงลงนามและให้การยอมรับ

renunciation of area

การสละพื้นที่

renunciation of nationality

การสละสัญชาติ

reprisal

การตอบโต้การกระทำของรัฐอื่นซึ่งเป็นความผิดในทางกฎหมายระหว่างประเทศ กล่าวคือเป็นการตอบโต้การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

requested perimeter

แนวเขตที่มีการร้องขอ

reservations

ข้อสงวน

resilience

ความสามารถในการรับมือ ปรับตัว และฟื้นตัวได้

resolution

ข้อมติ

resource mobilization

การระดมทรัพยากร

respondent state

รัฐที่ถูกฟ้อง

retain nationality

คงสัญชาติ

retortion

การตอบโต้การกระทำของรัฐอื่นซึ่งมิได้เป็นความผิดในทางกฎหมายระหว่างประเทศ แต่มีลักษณะที่ไม่เป็นมิตร

retreat

การประชุมหารืออย่างเป็นทางการ

มีทั้งในระดับหัวหน้ารัฐบาล ระดับรัฐมนตรี และระดับปลัดกระทรวง โดยส่วนใหญ่จะเป็นการหารือเป็นการเฉพาะระหว่างหัวหน้าคณะผู้แทน โดยไม่มีเจ้าหน้าที่ติดตามและไม่มีระเบียบวาระที่แน่นอน แต่จะเปิดกว้าง ให้มีการหารือได้ในทุก ๆ ประเด็น

retroactivity

การมีผลย้อนหลังของกฎหมาย

reunification

การรวมประเทศ

หลังจากประเทศถูกแบ่งแยกออกเป็นสองประเทศ

right of reply

สิทธิโต้ตอบ

right to development

สิทธิในการพัฒนา

Rio Group

กลุ่มริโอ

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2529 ตามปฏิญญาแห่งนครริโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล เพื่อเป็นเวทีการหารือทางการเมืองและแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก และต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2554 กลุ่ม Rio Group และ CALC (“Latin American and Caribbean Summit” on Integration and Development) ได้รวมกลุ่มกันเป็นประชาคมแห่งรัฐลาตินอเมริกาและ

แคริบเบียน (CELAC) ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 24 ประเทศ และ 1 องค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา เบลีซ โบลิเวีย บราซิล ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา คิวบา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอกวาดอร์ เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา กายอานา เฮติ ฮอนดูรัส จาเมกา เม็กซิโก นิการากัว ปานามา ปารากวัย เปรู ซูรินาเม อูรุกวัย เวเนซุเอลา และ CARICOM (Caribbean Community)

ROC

Regional Operate Center

ศูนย์ปฏิบัติการร่วม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ROC (อาร์โอซี) เป็นโครงการนำร่อง ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ.ร. และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2549 เพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างเอกอัครราชทูตในประเทศเพื่อนบ้านกับผู้ว่าราชการจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการทำงานระหว่างเอกอัครราชทูตกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งให้บริการข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและงานวิจัยในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนนโยบายต่างประเทศ

R

rule of speciality / speciality

หลักเกณฑ์ว่าด้วยการพิจารณาความผิดเฉพาะเรื่อง

หลักเกณฑ์ไม่ให้ลงโทษผู้ร้ายข้ามแดนในความผิดอื่น นอกเหนือจากความผิดที่ขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน

rule of origin

กฎแหล่งกำเนิดสินค้า

เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาว่า สินค้ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศใด เนื่องจากการผลิตอาจมิได้ผลิตจากวัตถุดิบภายในประเทศเท่านั้น แต่มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากนอกประเทศมาใช้ในการผลิต

rules of procedure

ข้อบังคับการประชุม

R2P

Responsibility to Protect

หลักการความรับผิดชอบในการคุ้มครอง

เป็นหลักการที่ได้รับการรับรองในการประชุมระดับผู้นำ เพื่อทบทวนผลของปฏิญญาสหประชาชาติ (High Level Panel Meeting - HLPMP) เมื่อวันที่ 14 - 16 กันยายน พ.ศ. 2548 ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ที่เกี่ยวข้องกับการแทรกแซงทางมนุษยธรรม (humanitarian interference / intervention of humanity) เพื่อคุ้มครองประชาชนจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การฆ่าล้างชนชาติ อาชญากรรมสงคราม และอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ โดยจะถือเป็นความรับผิดชอบและที่จะต้องดำเนินการร่วมกันโดยประชาคมระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม หลักการเรื่องนี้มีนัยเกี่ยวข้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ อธิปไตยของรัฐ ความอ่อนไหวทางการเมือง และความชอบธรรมในการปฏิบัติ จึงยังไม่มีนิยามแนวความคิด R2P รวมถึงขอบเขตของ R2P ที่ชัดเจน

S

SAARC

South Asian Association for Regional Cooperation

สมาคมความร่วมมือแห่งภูมิภาคเอเชียใต้

จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2528 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างกัน โดยมีสมาชิกประกอบด้วยประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ 8 ประเทศ ได้แก่ อินเดีย ปากีสถาน เนปาล ศรีลังกา ภูฏาน บังกลาเทศ มัลดีฟส์ และอัฟกานิสถาน และมีประเทศผู้สังเกตการณ์ คือ จีน ญี่ปุ่น อิหร่าน สาธารณรัฐเกาหลี สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย มอริเชียส เมียนมา และสหภาพยุโรป

SACU

Southern African Customs Union

สหภาพศุลกากรแอฟริกาใต้

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2453 ปัจจุบันประกอบด้วยสมาชิก 5 ประเทศ คือ บอตสวานา เลโซโท นามิเบีย แอฟริกาใต้ และเอสวาตินี (สวาซิแลนด์)

SADC

Southern African Development Community

ประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาตอนใต้

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2535 ประกอบด้วย 14 ประเทศ คือ แองโกลา บอตสวานา เลโซโท มาลาวี มอริเชียส โมซัมบิก นามิเบีย แอฟริกาใต้ เอสวาตินี (สวาซิแลนด์) แทนซาเนีย แซมเบีย ซิมบับเว สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก และเซเชลส์

SAFTA

South Asian Free Trade Area

เขตการค้าเสรีในเอเชียใต้ (ภายใต้ SAARC)

เป็นไปตามมติของที่ประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 10 ที่กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา เมื่อ พ.ศ. 2541

SAGQ

South Asian Growth Quadrangle

โครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจแห่งเอเชียใต้

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างบังกลาเทศ เนปาล อินเดีย และภูฏาน เพื่อปรับปรุงมาตรการความเป็นอยู่ของประชาชนในภูมิภาคเอเชียใต้ ให้ดีขึ้น

SALW

small arms and light weapons

อาวุธเล็กและอาวุธเบา

อาวุธเล็ก (small arms) อาวุธที่ออกแบบเพื่อการใช้งานได้โดยบุคคลเดียว เช่น ปืนพก ปืนยาว ปืนสั้น อาวุธเบา (light weapons) คือ อาวุธที่ใช้งานโดยบุคคล 2 - 3 คนช่วยกัน เช่น ปืนกลหนัก ปืนต่อต้านอากาศยาน แบบพกพาได้ เครื่องปล่อยระบบขีปนาวุธและจรวดต่อต้านยานเกราะ แบบพกพาได้

sanction

มาตรการลงโทษ

หมายถึง มาตรการลงโทษที่คณะมนตรีความมั่นคงใช้ต่อประเทศสมาชิก ที่มีการกระทำที่ละเมิดกฎบัตรสหประชาชาติ รวมทั้งเป็นภัยต่อสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศโดยการจำกัด หรือห้ามประเทศสมาชิก อื่น ๆ ติดต่อบนด้านต่าง ๆ (เช่น ด้านการค้า การคมนาคมขนส่ง) อย่าง

เป็นทางการกับประเทศนั้น ๆ เพื่อบีบบังคับให้มีการปฏิบัติตามข้อมติของ คณะมนตรีความมั่นคง มาตรการห้ามการติดต่อเหล่านี้ บางครั้งเรียกว่า ปิดล้อม (embargo) เช่น ปิดล้อมด้านอาวุธ ปิดล้อมด้านการค้า เป็นต้น

SAPTA

SAARC Preferential Trading Agreement

ความตกลงพิเศษทางการค้าในภูมิภาคเอเชียใต้

เป็นไปตามมติของที่ประชุมสุดยอดของ SAARC ครั้งที่ 8 ที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย เมื่อ พ.ศ. 2538

Schengen States

กลุ่มประเทศทั้งในและนอกสหภาพยุโรปบางประเทศที่ยอมรับกันให้ ประชาชนของแต่ละประเทศเดินทางไปมาถึงกันและเข้าเมืองได้โดยไม่มี การตรวจลงตราหรือมีการควบคุมใด ๆ ระหว่างกัน และสำหรับประชาชน จากประเทศที่สาม หากได้รับอนุญาตให้เดินทางไปประเทศหนึ่งประเทศใด ในกลุ่มประเทศนี้แล้ว สามารถเดินทางต่อไปประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ได้ โดยไม่มีการควบคุม ปัจจุบันมีสมาชิก 26 ประเทศ ประกอบด้วย เบลเยียม เดนมาร์ก เยอรมนี กรีซ สเปน ฝรั่งเศส อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย โปรตุเกส ฟินแลนด์ สวีเดน นอร์เวย์ ไอร์แลนด์ เอสโตเนีย ฮังการี ลัตเวีย ลิทัวเนีย มอลตา โปแลนด์ สโลวีเนีย สโลวาเกีย สาธารณรัฐ- เช็ก สวิตเซอร์แลนด์ และลิกเตนสไตน์ นอกจากนี้ มีประเทศที่อยู่ระหว่าง เติร์กเมนิสถานเข้าร่วมได้แก่ ไซปรัส โรมาเนีย บัลแกเรีย และโครเอเชีย (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562)

SCO

Shanghai Cooperation Organization

พัฒนามาจากเวทีการประชุม Shanghai Five ซึ่งจีนเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2539 เดิมมีสมาชิก 5 ประเทศ ได้แก่ จีน รัสเซีย คาซัคสถาน

คีร์กีซสถาน และทาจิกิสถาน ต่อมาเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544 อุซเบกิสถาน ได้เข้าเป็นสมาชิกด้วย จึงมีการเปลี่ยนชื่อกลไกความร่วมมือนี้เป็น Shanghai Cooperation Organization เดิมมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจและแก้ไขข้อพิพาทเกี่ยวกับพรมแดนของประเทศสมาชิก และต่อมาได้ขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม การศึกษา พลังงาน การคมนาคม

screening system

ระบบคัดกรอง

SDGs

Sustainable Development Goals

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของโลกภายหลัง พ.ศ. 2558 ซึ่งที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558 ได้รับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้ประเทศต่าง ๆ นำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใน พ.ศ. 2573 ประกอบด้วย 17 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 1 : ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ 2 : ขจัดความหิวโหย เป้าหมายที่ 3 : การมีสุขภาพและความ เป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ 4 : การศึกษาที่เท่าเทียม เป้าหมายที่ 5 : ความเท่าเทียมทางเพศ เป้าหมายที่ 6 : การจัดการน้ำและสุขาภิบาล เป้าหมายที่ 7 : พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ เป้าหมายที่ 8 : การจ้างงาน ที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ 9 : อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน เป้าหมายที่ 10 : ลดความเหลื่อมล้ำ เป้าหมายที่ 11 : เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 :

แผนการบริโภคน้ำและการผลิตที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13 : การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ 14 : การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล เป้าหมายที่ 15 : การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก เป้าหมายที่ 16 : สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก และเป้าหมายที่ 17 : ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

SEAFILD

Southeast Asia Fund for Institutional and Legal Development กองทุนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อการพัฒนาสถาบันและกฎหมายไทยและแคนาดาได้จัดทำร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างกัน เพื่อจัดตั้งสำนักงานกองทุนฯ ในประเทศไทย

SEAMEO

Southeast Asian Ministers of Education Organization
องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

SEAMEO (ซีมีโอ) ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2508 ภายใต้ความตกลงร่วมกันระหว่างรัฐบาลของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม สำนักงานเลขาธิการ SEAMEO ตั้งอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันมีประเทศสมาชิก 11 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย กัมพูชา บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม เมียนมา และติมอร์-เลสเต มีสมาชิกสมทบอีก 8 ประเทศ คือ ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ แคนาดา เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ และสเปน (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562)

SEANWFZ Treaty

Southeast Asia Nuclear Weapon - Free Zone Treaty

สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นสนธิสัญญาของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ซึ่งลงนามที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2538 และมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2540 โดยมีใจความสำคัญ คือ ไม่ให้รัฐภาคี พัฒนา ผลิต ครอบครอง หรือทดสอบอาวุธนิวเคลียร์ภายในอาณาเขต เศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป เพื่อป้องกันการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

seating plan

แผนผังที่นั่ง (ในโต๊ะอาหาร)

SEATO

Southeast Asia Treaty Organization

องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

- (สปอ. หรือซีโต้) ก่อตั้งขึ้นตามสนธิสัญญามะนิลา หรือที่รู้จักกันอีกชื่อหนึ่งว่า “กติกามะนิลา” (Manila Pact) ซึ่งการลงนามมีขึ้นในวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2497 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2498 ในช่วงสงครามเย็น โดยมี 8 ประเทศเข้าร่วม คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ไทย และฟิลิปปินส์

- โดยมีวัตถุประสงค์ คือ บรรดาประเทศสมาชิกต่างแสดงความปรารถนาที่จะประสานความพยายามของตนที่จะป้องกันร่วมกัน เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง โดยเฉพาะข้อ 4 ของสนธิสัญญาเป็นข้อสำคัญที่สุด คือ แต่ละประเทศภาคีสัญญาตกลงเห็นพ้องกันว่า หากดินแดนของประเทศใดถูกรุกรานจากการโจมตีด้วยกำลังอาวุธ ประเทศภาคีทั้งหมดที่เหลือจะถือว่าเป็นอันตรายร่วมกัน และจะปฏิบัติการเพื่อเผชิญหน้ากับอันตรายร่วมกัน หรือถ้าหากพื้นที่ภายในเขตครอบคลุมนของสนธิสัญญาถูกคุกคามด้วยประการใดๆ ประเทศภาคีทั้งหมดจะปรึกษากันในทันทีเพื่อตกลงในมาตรการเพื่อการป้องกันร่วมกัน

- สำนักงานใหญ่ขององค์การเคยตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร มี นายพจน์ สารสิน จากประเทศไทย ดำรงตำแหน่งเลขาธิการทั่วไป ซึ่งเป็นตำแหน่งผู้นำอย่างเป็นทางการขององค์การ ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 - 2507 (ปัจจุบันนี้ บริเวณที่เคยเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ขององค์การ SEATO ที่ถนนศรีอยุธยา ได้กลายเป็นที่ตั้งของกระทรวงการต่างประเทศ)
- ซีโต้ยู่บเล็กอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2520 เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก สหรัฐอเมริกาถอนกำลังทหารออกจากเวียดนามใต้ และรัฐบาลที่อเมริกาสนับสนุน ประสบความสำเร็จทั้งในเวียดนาม ลาว และกัมพูชา ทำให้องค์การซีโต้หมดความจำเป็นในฐานะเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาในภูมิภาคนี้

SEC

SOM Steering Committee on ECOTECH

คณะกรรมการด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ
ของเอเปค

second, support a proposal

รับรอง, สนับสนุนข้อเสนอ

security community

ประชาคมความมั่นคง

เป็นการรวมตัวกันของบรรดาประเทศในภูมิภาคเพื่อศึกษาและเสริมสร้างความมั่นคงของภูมิภาค โดยเน้นการส่งเสริมความร่วมมือบนพื้นฐานของแนวความคิดของความมั่นคงร่วมกัน

self-determination

การกำหนดใจตนเอง

หมายถึง สิทธิและเสรีภาพในการที่จะให้ชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในประเทศใดประเทศหนึ่งตัดสินใจหรือกำหนดสถานะด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน โดยเลือกที่จะอยู่อย่างเดิมหรือแยกตัวออกไป โดยที่สิทธิในการกำหนดใจตนเองเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองในกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 1 วรรค 2 และข้อ 55 โดยไม่ปรากฏนิยาม ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 1514 (ค.ศ. 1960) และข้อมติสมัชชาสหประชาชาติที่ 2625 (ค.ศ. 1970) ระบุรายละเอียดเพิ่มเติมของการใช้สิทธิในการกำหนดใจตนเอง ทั้งนี้ ข้อมติที่ 2625 ยังระบุด้วยว่าไม่ถือเป็นการสนับสนุนการแบ่งแยกดินแดนจากรัฐอธิปไตย

self-governing country

ประเทศที่ปกครองตนเอง

SEMIS

Subregional Environmental Monitoring Information System
ศูนย์ข้อมูลติดตามด้านสิ่งแวดล้อมในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

SEOM

Senior Economic Officials Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน

คือการประชุมของผู้แทนหน่วยงานด้านเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียนระดับอธิบดี (ของประเทศไทย ได้แก่ อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์) จัดขึ้นปีละ 3 ครั้ง (หรืออาจมีสมัยพิเศษหากเห็นเหมาะสม) เพื่อหารือทบทวน และพิจารณากำหนดแนวทางการร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน

SEP

Sufficiency Economy Philosophy หรือ Philosophy of Sufficiency Economy

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นกระบวนการคิดที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแนวคิดตั้งแต่ พ.ศ. 2517 และเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) นำไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป ดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

SEP for SDGs Partnership

Sufficiency Economy Philosophy for Sustainable Development Goals Partnership

การส่งเสริมหุ้นส่วนในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- เป็นนโยบายของรัฐบาลในการสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) การสร้างความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนนี้มุ่งตอบสนองวาระเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ของโลกด้วยการเผยแพร่ประสบการณ์และตัวอย่างความสำเร็จในการพัฒนาของไทยที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติหลายสิบปีทั้งในภาคเกษตร ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา การพัฒนาชุมชน เป็นต้น ให้นานาประเทศรับรู้ เข้าใจ และพิจารณาเป็นทางเลือกหนึ่งในการบรรลุ SDGs ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยเมื่อปี พ.ศ. 2559 กลุ่ม 77 ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจากประเทศกำลังพัฒนา 134 ประเทศ และจีนยอมรับว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่สามารถบรรลุเป้าหมาย SDGs ได้

- ประเทศไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศขับเคลื่อนนโยบาย SEP for SDGs Partnership ด้วยการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้กรอบทวิภาคี อาทิ การให้ทุนฝึกอบรม ทุนศึกษา ทุนดูงานในหัวข้อเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประเทศไทย การดำเนินโครงการในประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งมีความร่วมมือภายใต้กรอบไตรภาคีกับประเทศพัฒนาแล้วและองค์การระหว่างประเทศ ภายใต้สหประชาชาติ อาทิ เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี เพื่อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในประเทศที่สาม

session (meeting)

สำหรับการประชุม หมายถึง สมัยประชุม หรือช่วงการประชุม

Sexual and Reproductive Health

สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

Shanghai Five

ดู SCO

Shari'ah Law

กฎหมายชะรีอะห์

กฎหมายอิสลามที่มีรากฐานมาจากคัมภีร์อัลกุรอาน แบบอย่างคำสอนของนบีมุฮัมมัด และความเห็นพ้องต้องกันของบรรดาผู้ทรงความรู้ในเรื่องศาสนาบัญญัติอิสลาม

Shi'a

นิกายชีอะฮ์

นิกายที่มีชาวมุสลิมนับถือมากเป็นอันดับที่ 2 ของศาสนาอิสลาม มีจุดเริ่มต้นจากมุสลิมกลุ่มหนึ่งที่สนับสนุนอะลี ลูกพี่ลูกน้องและลูกเขยของนบีมุฮัมมัดให้เป็นประมุข (เคาะลีฟะห์) ของประชาคมมุสลิมที่นับถือนิกายชีอะฮ์อาศัยอยู่ในอิหร่านและอิรักเป็นส่วนใหญ่

shirt and tie

ชุดเสื้อเชิ้ต ผูกเน็คไท

short dress

ชุดกลางวันสำหรับสุภาพสตรี

Shuttle Diplomacy

การทูตแบบกระสวย

หมายถึง การเดินทางไปเจรจาทางการทูตเพื่อคลี่คลายปัญหาหรือกรณีพิพาท โดยผู้ไกล่เกลี่ยจะต้องเดินทางกลับไป-กลับมาระหว่างประเทศหรือคู่กรณีที่มีความขัดแย้งกัน เช่น การแก้ปัญหาในตะวันออกกลาง

SICA

Sistema de la Integración Centroamericana

หรือ Central American Integration System

ระบบการรวมกลุ่มในอเมริกากลาง

ก่อตั้งเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2534 เพื่อกระตุ้นกระบวนการบูรณาการกลุ่มประเทศในภูมิภาคอเมริกากลาง ประกอบด้วยสมาชิก 8 ประเทศจากอเมริกากลางและแคริบเบียน ได้แก่ เบลีซ คอสตาริกา สาธารณรัฐโดมินิกัน เอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา ฮอนดูรัส นิการากัว และปานามา มีประเทศผู้สังเกตการณ์ 32 ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ 1 แห่ง (สถานะเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562)

Sida

Swedish International Development Cooperation Agency

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งสวีเดน

Sister Cities

บ้านพี่เมืองน้อง

หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศหรือเมืองในประเทศที่ต่างกัน ในการที่จะสถาปนาเมืองในประเทศของแต่ละฝ่ายให้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันเป็นพิเศษ เช่น นครเชียงใหม่เป็นบ้านพี่เมืองน้องกับนครเซี่ยงไฮ้ หรือ กรุงเทพมหานครเป็นบ้านพี่เมืองน้องกับนครลอสแอนเจลิส

sit-down dinner

งานเลี้ยงอาหารค่ำที่มีการจัดแผนผังที่นั่ง

SL

Sensitive List

รายการอ่อนไหว

รายการสินค้าหรือสาขาการลงทุนที่มีความอ่อนไหวของแต่ละประเทศที่จะได้รับผลกระทบจากแผนงานความร่วมมือด้านการค้าเสรีหรือการลงทุนเสรี

SLOM

Senior Labour Officials Meeting

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแรงงานอาเซียน

เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านแรงงานเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบความร่วมมือด้านแรงงานในอาเซียน โดยมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี

SME

Small and Medium - Sized Enterprises

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

S

SOCA

Senior Officials Committee for the ASEAN Socio - Cultural Community

เจ้าหน้าที่อาวุโสสำหรับคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

คือ ผู้แทนหน่วยงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียนระดับปลัดกระทรวง (ของประเทศไทย ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนา

สังคมและความมั่นคงของมนุษย์) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสสำหรับ คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี (ปีละ 2 ครั้ง) เพื่อหารือ ทบทวน และพิจารณากำหนดแนวทางความร่วมมือ ด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน

Social Safety Nets

โครงข่ายรองรับทางสังคม

หมายถึง มาตรการในการให้ความช่วยเหลือทางสังคมแก่ประชาชน เพื่อบรรเทาภาวะวิกฤตต่าง ๆ อาทิ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน และการส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ด้วยการดำเนินนโยบายระยะสั้น ในการสร้างงาน การให้การฝึกอบรมวิชาชีพใหม่ และอื่น ๆ อันจะนำไปสู่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องในระยะยาวและการพัฒนาสังคม อย่างรอบด้านในภาพรวม

soft power

อำนาจละมุน อำนาจนุ่มนวล

อำนาจที่ทำให้ประเทศอื่น ๆ ยินดีปฏิบัติตามความต้องการของประเทศตน โดยไม่จำเป็นต้องบังคับหรือมีข้อแลกเปลี่ยน เป็นการใช้อำนาจ เชิงดึงดูด เพื่อนำไปสู่การยอมรับอย่างเต็มใจ ซึ่งแตกต่างไปจากการใช้อิทธิพลหรือการใช้กำลังในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็น hard power อย่างไรก็ตาม การนำทรัพยากรอำนาจละมุนไปใช้ให้มีประสิทธิผลเป็นความท้าทายของประเทศต่าง ๆ ตัวอย่างทรัพยากรอำนาจละมุน เช่น บทบาทการมีส่วนร่วม ในประชาคมระหว่างประเทศ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การกีฬา อุตสาหกรรมบันเทิงไทย ค่านิยมทางการเมือง และสถาบันทางสังคม

SOM

Senior Officials' Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสระดับปลัดกระทรวง

SOM - AMAF

Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers on
Agriculture and Forestry

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและ
ป่าไม้

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสที่กำกับดูแลด้านการเกษตรและป่าไม้
จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อกำหนดนโยบายและติดตามความร่วมมือด้าน
เกษตรและป่าไม้ของอาเซียน เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุมรัฐมนตรี
อาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้

SOMCA

Senior Officials Meeting for Culture and Arts

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านวัฒนธรรมและศิลปะอาเซียน

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านวัฒนธรรมและศิลปะ จัดขึ้นเป็น
ประจำทุกปี เพื่อหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบ
ความร่วมมือด้านวัฒนธรรมและศิลปะในอาเซียน

SOM - DP

Senior Officials Meeting on Development Planning

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการวางแผนการพัฒนาอาเซียน

SOM - ED

Senior Officials Meeting on Education

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน

เป็นเวทีหารือความคืบหน้าและร่วมมือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการ
ศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพและความเท่าเทียม
ในการได้รับโอกาสทางการศึกษา โดยจะจัดขึ้นทุก 2 ปี

SOM - I

Senior Officials Meeting on Investment
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการลงทุน

SOME

Senior Officials Meeting on Energy
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านพลังงาน
การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านพลังงาน เพื่อเตรียมการสำหรับ
การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน

SOMHD

Senior Officials Meeting on Health Development
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการพัฒนาสาธารณสุข
เป็นเวทีหารือความคืบหน้าการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้านสาธารณสุข
เพื่อนำข้อเสนอเชิงนโยบายเข้าสู่เวทีการประชุมระดับรัฐมนตรี โดยจะ
จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

SOMRDPE

Senior Officials Meeting on Rural Development and
Poverty Eradication
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและ
การขจัดความยากจน
เป็นกลไกในการวางแผน ประสานงาน ติดตามผล และดำเนินงานตาม
นโยบายที่ได้รับจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรี โดยประเทศสมาชิกอาเซียน
จะหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมปีละครั้ง

SOMRI

Senior Officials Meeting Responsible for Information

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสารนิเทศอาเซียน

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสารนิเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบความร่วมมือด้านสารนิเทศในอาเซียน โดยมีการจัดประชุมเป็นประจำทุกปี

SOMS

Senior Officials Meeting on Sports

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านกีฬา

การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบความร่วมมือด้านกีฬา โดยมีการจัดประชุมทุกปี

SOMSWD

Senior Officials Meeting on Social Welfare and Development

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา

มีการประชุมทุกปี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเปราะบางในสังคม กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในชนบท โดยมุ่งให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมถึงสตรี เยาวชน และชุมชนท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการกระชับความร่วมมือในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา และคนพิการที่ตกเป็นเหยื่อของความเสียหายทางสังคม

SOMTC

Senior Officials Meeting on Transnational Crime

ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ

การประชุมระดับหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อหารือและกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน

และเสนอข้อพิจารณาต่อที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ (AMMTC)

SOMTI

Senior Officials Meeting on Trade and Investment
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการค้าและการลงทุนของเอเชีย-ยุโรป เป็นกลไกหนึ่งภายใต้ ASEM (อาเซม) สำหรับความสัมพันธ์ด้านการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก เริ่มเมื่อ พ.ศ. 2539

SOMY

Senior Officials Meeting on Youth
การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเยาวชน การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเกี่ยวกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในกรอบความร่วมมือด้านเยาวชน โดยมีการจัดประชุมทุกปี

South - South Cooperation

ความร่วมมือใต้ - ใต้ หรือ ความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการที่ประเทศกำลังพัฒนา/ด้อยพัฒนาให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายหลังจากที่ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการที่ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา/ด้อยพัฒนามีแนวโน้มลดลงและมีการนำเงื่อนไขอื่น ๆ มาผูกกับการให้ความช่วยเหลือมากขึ้น อาทิ ประเด็นสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา/ด้อยพัฒนานี้ จะเป็นทั้งในลักษณะของการให้ของประเทศใดประเทศหนึ่งแต่ฝ่ายเดียว เช่น ทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรม ทุนดูงาน ผู้เชี่ยวชาญ วัสดุอุปกรณ์ (อาทิ การให้ความร่วมมือด้านทุนฝึกอบรมระยะสั้นในสาขาการเกษตรของไทย แก่ประเทศในแอฟริกา) และในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความร่วมมือระหว่างกัน

South - South and Triangular Cooperation

ความร่วมมือใต้ - ใต้และไตรภาคี

sovereignty

อธิปไตย อำนาจอธิปไตย

SPAE

Strategic Plan of Action on Environment

แผนปฏิบัติการกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อม

เป็นแนวทางในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน

SPDC

State Peace and Development Council

สภาเพื่อสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ

เป็นองค์กรปกครองสูงสุดของพม่า เดิมมีชื่อว่า สภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ (SLORC - State Law and Order Restoration Council) อันเป็นกลุ่มทหารพม่าที่เข้ายึดอำนาจการปกครองในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2531 ภายหลังจากที่ประชาชนชาวพม่าได้ออกมาเดินขบวนประท้วงรัฐบาลภายใต้การนำของพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า การเข้ายึดอำนาจรัฐในครั้งนั้นเป็นไปอย่างนองเลือดและคณะทหารดังกล่าวได้ให้สัญญาว่าจะจัดให้มีการเลือกตั้ง แต่ภายหลังจากการเลือกตั้งในวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 SLORC กลับปฏิเสธที่จะมอบอำนาจการปกครองให้แก่พรรค National League for Democracy (NLD) และเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2540 SLORC ก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น SPDC (*พม่าเปลี่ยนชื่อประเทศ เป็นเมียนมา พ.ศ. 2552*)

Special and Differential Treatment (S and D)

การปฏิบัติแบบพิเศษและแตกต่าง

ในความตกลงต่าง ๆ ของ WTO จะมีข้อบทเกี่ยวกับการให้การปฏิบัติเป็น พิเศษและแตกต่างแก่สมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ข้อบทดังกล่าว อาจแบ่งกว้าง ๆ ได้เป็น 3 ลักษณะ คือ (1) ข้อบทที่กำหนดให้ประเทศ พัฒนาแล้วต้องดำเนินมาตรการเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้า แก่ประเทศเหล่านี้ (2) ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติตามพันธกรณีในความ ตกลงต่าง ๆ อาทิ ระยะเวลาปรับตัวที่นานกว่าหรือระดับการเปิดตลาด ที่น้อยกว่าประเทศพัฒนาแล้ว (3) การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะแก่ประเทศเหล่านี้

Specialised Agency

ทบวงการชำนัญพิเศษ (ในกรอบสหประชาชาติ)

เป็นองค์การปฏิบัติงานเฉพาะสาขา ได้รับการจัดตั้งโดยความตกลงระหว่าง ประเทศ และมีความสัมพันธ์กับสหประชาชาติตามความตกลงพิเศษ เช่น องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

Special Envoy

ผู้แทนพิเศษที่ได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายในกรณีต่าง ๆ

SPF

South Pacific Forum

เวทีหารือของกลุ่มประเทศในภูมิภาคแปซิฟิกใต้

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2514 ประเทศสมาชิกประกอบด้วย ออสเตรเลีย หมู่เกาะคุก ไมโครนีเชีย คิริบาส หมู่เกาะมาร์แชลล์ นาอูรู นิวซีแลนด์ นีอูเอ ปาปัวนิวกินี หมู่เกาะโซโลมอน ตูวาลู ซามัวตะวันตก วานูอาตู ตองกา และฟีจี

sponsoring state parties

รัฐภาคีผู้อุปถัมภ์

SPS

Sanitary and Phytosanitary

สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

เป็นมาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชสำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค ในขณะที่เดียวกันมาตรการดังกล่าวจะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

standing arrangement

แนวปฏิบัติที่วางไว้

State Banquet

งานเลี้ยงอาหารค่ำที่ประมุขของรัฐผู้รับจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นเกียรติแก่ประมุขของรัฐผู้มาเยือน

สำหรับงานเลี้ยงอาหารค่ำซึ่งประมุขของรัฐผู้มาเยือนอย่างเป็นทางการ จัดขึ้นเพื่อเป็นการตอบแทนแก่ประมุขของรัฐผู้รับ เรียกว่า Return Banquet

Statelessness / Stateless person

ความไร้รัฐ / คนไร้รัฐ

State of Palestine

รัฐปาเลสไตน์

ชื่ออย่างเป็นทางการของปาเลสไตน์ มีขึ้นหลังจาก PLO ประกาศความเป็นรัฐฝ่ายเดียว (Self-Declaration) เมื่อ พ.ศ. 2531

State of residence

รัฐถิ่นที่อยู่

STOM

ASEAN Senior Transport Officials Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียน

มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความคืบหน้า การดำเนินโครงการความร่วมมือต่าง ๆ ตามที่ได้มอบหมายให้คณะทำงาน อาเซียนด้านการขนส่งสาขาต่าง ๆ ได้แก่ คณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการ อำนวยความสะดวกในการขนส่ง คณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการขนส่ง ทางอากาศ คณะทำงานอาเซียนว่าด้วยการขนส่งทางน้ำ และคณะทำงาน อาเซียนว่าด้วยการขนส่งทางบก ดำเนินการ การควบคุม ชี้แนะแนวทาง และกำกับการดำเนินงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่ (ASEAN Transport Ministers Meeting : ATM) กำหนดไว้ รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงาน ต่าง ๆ ให้ที่ประชุม ATM ทราบเป็นประจำทุกปี

strategic partnership

หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์

เป็นลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม อย่างยิ่งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค มีนโยบายและแนวคิดทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหารไปในแนวทางเดียวกัน

Subcommittee on Neighbouring Countries Economic Development Cooperation

คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศ-เพื่อนบ้าน

- มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ให้จัดตั้ง

คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพบ.) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้มีคำสั่งที่ 4 / 2547 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 จัดตั้ง อพบ. แล้ว โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชนเป็นอนุกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศเป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

- อพบ. มีหน้าที่พิจารณากลับกรองเสนอแนะนโยบายแผนงานและโครงการตามแผนงานการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงาน ACMECS ด้วย ทั้งนี้ ในส่วนของ ACMECS มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับหน่วยงานภายในของไทยให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และกระทรวงการต่างประเทศทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับประเทศสมาชิก ACMECS

subject

คนในบังคับ

submit a draft resolution

เสนอร่างข้อมติ

subordinate

ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

succession of states

การสืบทอดของรัฐ

suite of honour

คณะผู้ติดตามเกียรติยศ

- สำหรับการเยือนอย่างเป็นทางการระดับประมุขของรัฐ จะประกอบด้วยข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ประมุขของรัฐจัดให้มาประจำประมุขของรัฐผู้มาเยือน
- สำหรับการเยือนอย่างเป็นทางการระดับหัวหน้ารัฐบาล จะประกอบด้วยรัฐมนตรีเกียรติยศ เอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศผู้มาเยือน อธิบดีกรมพิธีการทูต พร้อมทั้งนายทหารเกียรติยศ ในกรณีที่ผู้มาเยือนมีคู่สมรส ก็จะมีเพิ่มคู่สมรสของคณะผู้ติดตามเกียรติยศ และนายตำรวจหญิงประจำตลอดการเยือน

Summit of the Americas

การประชุมสุดยอดแห่งอเมริกา

เป็นเวทีที่ผู้นำจากประเทศต่าง ๆ ของซีกโลกตะวันตก (อเมริกาเหนือ อเมริกากลาง อเมริกาใต้ และแคริบเบียน) ทั้งหมด 35 ประเทศพบหารือเกี่ยวกับนโยบาย/ประเด็นสำคัญที่กระทบต่อภูมิภาค โดยการประชุมครั้งที่ 1 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 9 - 11 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ที่เมืองไมอามี สหรัฐอเมริกา ปัจจุบันจัดขึ้นทุก 3 ปี

S

Sunni

นิกายซุนนี

นิกายที่มีชาวมุสลิมนับถือเป็นจำนวนมากที่สุดของศาสนาอิสลาม เป็นนิกายที่ปฏิบัติตามแบบอย่างคำสอนของนบีมุฮัมมัด อย่างเคร่งครัด

superpower

อภิมหาอำนาจ

suspension

การระงับการใช้บังคับ

sustainability

ความยั่งยืน

sustainable development

การพัฒนาที่ยั่งยืน

หมายถึง การพัฒนาใด ๆ ที่ไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ได้รับผลกระทบเสียหายและเกิดการเสื่อมโทรม

T

TAC

Treaty of Amity and Cooperation

สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นสนธิสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยประเทศสมาชิกอาเซียน 5 ประเทศ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 เพื่อกำหนดหลักการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ (1) การเคารพในอำนาจอธิปไตย ความเสมอภาค และบูรณภาพแห่งดินแดน (2) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน (3) การแก้ไขปัญหาโดยสันติ (4) การไม่ใช้หรือขู่ว่าจะใช้กำลัง และ (5) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งมีมาตรการเกี่ยวกับแนวทางยุติความขัดแย้ง โดยสันติวิธี โดยอาศัยกลไกคณะอัครมนตรี (High Council) ปัจจุบันสนธิสัญญานี้มี 37 อัครภาคี ซึ่งรวมถึงประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ และคู่แข่งจากอาเซียนทั้งหมด

TAFTA

Thailand - Australia Free Trade Agreement

ความตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย

T

Taliban

นักเรียนศาสนา (ความหมายตรง)

ชื่อกลุ่มการเมืองและการทหารในอัฟกานิสถาน ตั้งขึ้นโดยมุลลลอฮ์ มุฮัมมัด อุมร์ (มุลเลาะห์ โมฮัมเหม็ด โอมาร์) ครูสอนศาสนา ซึ่งรวบรวมนักเรียนที่มีอุดมการณ์เดียวกันลุกฮือขึ้นโค่นล้มผู้บัญชาการทหารในจังหวัดกันดาฮาร์

ใน พ.ศ. 2537 โดยมีเป้าหมายที่จะทำให้ประเทศปกครองด้วยกฎหมายอิสลาม และประสบความสำเร็จสามารถยึดครองกรุงคาบูลได้เมื่อ พ.ศ. 2539

TCDC

Technical Cooperation among Developing Countries

ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนา

เป็นกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการ ภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ โดยเป็นการแลกเปลี่ยนคณะเจ้าหน้าที่เพื่อการดูงาน ฝึกอบรม และแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน โดยประเทศที่ขอหรือส่งเจ้าหน้าที่จะรับผิดชอบค่าเดินทางระหว่างประเทศ ในขณะที่ประเทศเจ้าภาพจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายภายในประเทศ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการดูงาน/การฝึกอบรม ค่าที่พัก ค่าอาหาร

TCJDS

Thailand - Cambodia Joint Development Study for Economic Cooperation Plan

โครงการจัดทำแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการระหว่างไทย - กัมพูชา

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดที่มีศักยภาพในการพัฒนา ตลอดจนสาขาทางเศรษฐกิจที่ควรมีความร่วมมือต่อกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย - กัมพูชาในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวรวม 5 สาขา ได้แก่ โครงสร้างทางกายภาพ (ถนนและไฟฟ้า) อุตสาหกรรมการเกษตรและประมง อุตสาหกรรมเบา การพัฒนาการท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงทางการค้า โดยจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว ทั้งนี้ โครงการและกิจกรรมต่างๆ จะใช้ระยะเวลาดำเนินการ 15 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2545 เป็นต้นไป

TCTP

Third Country Training Programme

โครงการฝึกอบรมประเทศที่สาม

เป็นรูปแบบการให้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรมวิเทศสหการ (ปัจจุบัน คือ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ) กับองค์การระหว่างประเทศและ/หรือรัฐบาลต่างประเทศในการจัดหลักสูตรการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงานให้แก่ผู้รับทุนจากประเทศกำลังพัฒนา โดยองค์การระหว่างประเทศหรือรัฐบาลต่างประเทศเป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายของผู้รับทุนและค่าใช้จ่ายในการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน

Team Thailand

ทีมประเทศไทย

หมายถึง รูปแบบของการทำงานที่เป็นเอกภาพของหน่วยราชการไทย ในการปกป้อง รักษา และส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในต่างประเทศ ตลอดจนเพื่อช่วยประหยังบประมาณ ขจัดความซ้ำซ้อน ลดการทำงานที่ไม่จำเป็นให้หมดไป และช่วยให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน มากยิ่งขึ้น อันจะช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิผลของการทำงาน แนวคิดเรื่องทีมประเทศไทยเป็นการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานของ หน่วยงานไทยในต่างประเทศ โดยเน้นให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่มี ภารกิจในต่างประเทศทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพไม่ซ้ำซ้อน มีทิศทาง เดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกันบนพื้นฐานของ แผนงานรวมที่เป็นเอกภาพ (unified work plan) มีสำนักงานที่เป็นเอกภาพ (unified structure) และมีกระบวนกรประสานงานที่เป็นเอกภาพ (unified command) โดยมีกระทรวงการต่างประเทศซึ่งรับผิดชอบภาพรวม ของการดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศทำหน้าที่เป็นหัวหน้าทีม ในการประสานงาน ทั้งนี้ เป็นไปตามนโยบายการปฏิรูประบบราชการ ในต่างประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2541

TEL

Temporary Exclusion List

รายการขอยกเว้นเป็นการชั่วคราว

หมายถึง รายการที่ขอยกเว้นจากแผนความตกลงเป็นการชั่วคราว เพื่อให้มีระยะเวลาในการปรับตัว อาทิ รายการขอยกเว้นเป็นการชั่วคราวของเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือรายการขอยกเว้นจากการเปิดเสรีอุตสาหกรรม และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติของเขตการลงทุนอาเซียน

TELMIN

Telecommunications and IT Ministers Meeting

การประชุมรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคมอาเซียน

จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2544 โดยจะจัดการประชุมปีละ 1 ครั้ง เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือด้านโทรคมนาคมของอาเซียน โดยมีการประชุมระหว่างรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคมจากประเทศสมาชิกอาเซียนและการหารือกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียน ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และอินเดีย ทั้งนี้ การจัดการประชุมความร่วมมือด้านโทรคมนาคมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน (SEOM)

TELSOM

Telecommunications and IT Senior Officials Meeting

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านโทรคมนาคมอาเซียน

คือ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านโทรคมนาคมอาเซียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควบคู่ไปกับการประชุมรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคม แต่อาจมีการประชุมพิเศษได้หากจำเป็นหรือตามที่ต้องการประชุมรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคมขอให้จัดเพิ่มเติม

T

terms and conditions

ข้อกำหนดและเงื่อนไข

terms and modalities

ข้อกำหนดและแบบวิธี

terms of reference

ขอบเขตอำนาจหน้าที่

territorial sea

ทะเลอาณาเขต

รัฐทุกรัฐมีสิทธิกำหนดความกว้างของทะเลอาณาเขตของตนได้จนถึงขอบเขตหนึ่ง ซึ่งไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล โดยวัดจากเส้นฐานที่กำหนดขึ้นตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล พ.ศ. 2525

territory

อาณาเขต/ดินแดน

TFAP

Trade Facilitation Action Plan

แผนปฏิบัติการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างเอเชีย - ยุโรป มีการจัดลำดับความสำคัญไว้หลายสาขา เช่น ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญา E-commerce การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ กระบวนการทางพิธีการศุลกากร

Thai Centre

ศูนย์วัฒนธรรมไทย

เป็นโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ชาวต่างประเทศ
ได้รู้จักและเข้าใจประเทศไทย

Thai Corner

มุมข้อมูลประเทศไทย

เป็นโครงการบริจาคหนังสือ ตำราเรียนภาษาไทย รวมทั้งศิลปวัตถุของไทย
หรือศูนย์วัฒนธรรมไทย เพื่อการเผยแพร่ภาษาไทยและศิลปวัฒนธรรม
ไทยให้แก่ประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ โดยอาจใช้สถานที่
ในห้องสมุดสาธารณะ หรือในมหาวิทยาลัยของต่างประเทศ หรือในสถาน-
เอกอัครราชทูต / สถานกงสุลใหญ่ของไทย โดยจัดตั้งเป็นมุมเฉพาะสำหรับ
จัดวางหนังสือไทยให้ชาวต่างชาติได้อ่านหรือศึกษา บางแห่งอาจเรียกชื่อว่า
Thai Collection

Thailand Foundation

มูลนิธิไทย

เป็นองค์กรอิสระไม่แสวงหาผลกำไร ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2550 โดยได้รับ
การสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้าง
ความเข้าใจและภาพลักษณ์อันดีงามต่อประเทศไทยในชุมชนระหว่าง
ประเทศ ผ่านกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรม และการศึกษา

thalweg

ร่องน้ำลึก

ร่องทางเดินของน้ำในท้องน้ำของแม่น้ำ ซึ่งเป็นส่วนที่ลึกที่สุดของแม่น้ำ
สายหนึ่ง ๆ เป็นลักษณะทางธรรมชาติ ซึ่งรัฐที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณา
นำมาใช้เป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศได้ เช่น ร่องน้ำลึกเป็นเส้นเขตแดน
ในแม่น้ำโขงระหว่างไทยกับลาว

The Great Wonders of Suwannabhumi

โครงการสิ่งมหัศจรรย์แห่งสุวรรณภูมิ

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคที่นับถือศาสนาพุทธ อันประกอบด้วย ไทย ลาว กัมพูชา และเมียนมา โดยร่วมกันจัดรายการนำเที่ยวในโบราณสถานที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ของ 4 ประเทศ ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (ไทย) นครวัด (กัมพูชา) โบราณสถานในพุกาม/มัยทะเลย์ (เมียนมา) และแขวงหลวงพระบาง (ลาว) เพื่อที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้มาสนใจในดินแดนแห่งนี้ และนำมาซึ่งการพัฒนาสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งยังจะเป็นการเชื่อมโยงการเดินทางระหว่าง 4 ประเทศอย่างสมบูรณ์ โครงการนี้เสนอโดย ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ในขณะนั้น) และได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาว กัมพูชา และเมียนมา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 3 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

the motion is rejected (lost)

ญัตติเป็นอันตกไป

The Overseas Election Coordination Centre

ศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร

TICAD

Tokyo International Conference on African Development การประชุมระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาแอฟริกา ณ กรุงโตเกียว เป็นการริเริ่มของรัฐบาลญี่ปุ่นร่วมกับองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ UNDP World Bank เป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุม และมีองค์การต่าง ๆ ในภูมิภาคมาเข้าร่วมด้วย อาทิ Global Coalition for Africa

African Development Bank และ NEPAD เพื่อเป็นเวทีสำหรับแลกเปลี่ยน
 ข้อคิดเห็น รับผิดชอบต่อความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญของการให้
 ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศผู้ให้กับประเทศต่าง ๆ ในทวีป
 แอฟริกา มีกำหนดจัดขึ้นทุก 5 ปี ที่ผ่านมามีขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2536 พ.ศ. 2541
 พ.ศ. 2546 พ.ศ. 2551 ที่นครโยโกฮามา ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้มีการรับรอง
 ปฏิญญาโยโกฮามา (Yokohama Declaration) และแผนปฏิบัติการ
 โยโกฮามา (Yokohama Action Plan) ในโอกาสดังกล่าวด้วย และ พ.ศ. 2556
 ทั้งนี้ การประชุมครั้งล่าสุดจัดขึ้นในปลายเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562

TIP

Trafficking in Persons
 การค้ามนุษย์

TIP Report

Trafficking in Persons Report

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์

เป็นรายงานประจำปีของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่จะต้อง
 จัดทำตามกฎหมาย Trafficking Victims Protection Act (TVPA)
 ค.ศ. 2000 และ Trafficking Victims Protection Reauthorization Act
 (TVPRA) ค.ศ. 2005 เพื่อเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งเป็นการประเมินสถานการณ์
 และการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของรัฐบาลประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก
 กว่า 188 ประเทศ การจัดทำรายงาน TIP Report ฉบับแรกเกิดขึ้นเมื่อ
 ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) โดยจัดสถานะของประเทศต่าง ๆ ด้วยระบบ
 “เทียร์” (Tier) เป็น 4 ระดับ ได้แก่

- ระดับที่ 1 (Tier 1) คือ ประเทศที่ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐาน
 ขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐฯ ทั้งด้านการป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย
 ต่อต้านการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์
- ระดับที่ 2 (Tier 2) คือ ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐาน
 ขั้นต่ำตามกฎหมายสหรัฐฯ แต่มีความพยายามปรับปรุงแก้ไข

- ระดับที่ 2 ซึ่งต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Tier 2 Watch List) คล้ายกับ Tier 2 โดยมีจำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์เพิ่มขึ้น หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ารัฐบาลเพิ่มความพยายามดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์
- ระดับที่ 3 (Tier 3) คือ ระดับต่ำสุด หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายสหรัฐฯ และไม่มี ความพยายามแก้ไข ซึ่งสหรัฐฯ อาจพิจารณาระงับการให้ความช่วยเหลือ ที่มีให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและการค้าได้

TMD

Theatre Missile Defence

โครงการต่อต้านขีปนาวุธพิสัยกลางและไกล

ดู NMD : National Missile Defence

TNZCEP

Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership Agreement

ความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น
ไทย - นิวซีแลนด์

to be a party to a convention

เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา

To Remind

เป็นคำที่ระบุในบัตรเชิญเข้าร่วมงานต่าง ๆ ในกรณีที่มีการเชิญนั้น ผู้ได้รับเชิญได้ตอบรับการเชิญอย่างไม่เป็นทางการแล้ว การส่งบัตรเชิญ โดยระบุคำว่า “To Remind” เป็นการส่งมาเตือนอีกครั้งหนึ่ง

toast

การดื่มอวยพร

เจ้าภาพเชิญดื่มให้แก่แขกเกียรติยศ สำหรับการดื่มอวยพรซึ่งแขกเกียรติยศเชิญดื่มให้เจ้าภาพ เรียกว่า **return toast**

TOC

Transnational Organized Crimes

อาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร

Tokyo Rules

United Nations Minimum Rules for Non-Custodial Measures

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการที่ไม่ใช่การคุมขัง

TPIF

Thailand - Pacific Island Countries Forum

การประชุม Thailand - Pacific Island Countries Forum เป็นกรอบการประชุมที่ไทยเป็นผู้ริเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2557 เพื่อเป็นเวทีสำหรับการหารือระดับสูงระหว่างผู้แทนไทยกับประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก 14 ประเทศ (หมู่เกาะคุก ฟิจิ คิริบาส หมู่เกาะมาร์แชลล์ นาอูรู ไมโครนีเซีย นีอูเอ ปาเลา ปาปัวนิวกินี ซามัว หมู่เกาะโซโลมอน ตองกา ตูวาลู และวานูอาตู) ในประเด็นต่าง ๆ ที่ทั้งสองฝ่ายให้ความสำคัญและเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งเป็นเวทีเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศหมู่เกาะแปซิฟิกให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

TPNW

Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons
สนธิสัญญาห้ามอาวุธนิวเคลียร์

traditional security issues

ประเด็นความมั่นคงในลักษณะเดิม

traffic in transit

การสัญจรผ่าน

transfer of ownership

การโอนกรรมสิทธิ์

transfer of prisoners

การโอนตัวนักโทษ

transit passage

การเดินทางผ่าน

transnational issues

ปัญหาข้ามชาติ

เช่น ปัญหายาเสพติด การฟอกเงิน การค้ามนุษย์ การทำลายสิ่งแวดล้อม

travaux préparatoires

งานเตรียมร่าง

travel document for aliens

เอกสารเดินทางสำหรับคนต่างด้าว

โดยจะออกให้แก่คนต่างด้าวที่ (1) มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักร หรือ บุคคลที่ไม่อาจขอรับหรือถูกปฏิเสธการออกหนังสือเดินทางหรือเอกสารเดินทางจากทางการของประเทศที่ตนเคยได้รับสัญชาติเดิม (2) บุคคล ไร้สัญชาติที่พำนักอยู่ในราชอาณาจักร และ (3) คนต่างด้าวที่ได้รับถิ่นที่อยู่ ถาวรในราชอาณาจักร ภายใต้โครงการให้ถิ่นที่อยู่ถาวรแก่คนต่างด้าว ภายใต้โครงการลงทุนเป็นกรณีพิเศษ 10 ล้านบาท

treaty

สนธิสัญญา

Treaty of Lisbon

สนธิสัญญาลิสบอน

สนธิสัญญาลิสบอนเป็นที่มาของโครงสร้างของสหภาพยุโรปในปัจจุบัน มีผลใช้บังคับเมื่อ พ.ศ. 2552 โดยสนธิสัญญาทำให้มีการปรับปรุงโครงสร้างของสหภาพยุโรปให้ตอบสนองกับการบูรณาการภายในและบทบาทของ สหภาพยุโรปที่เพิ่มมากขึ้นในประชาคมโลก มีการจัดตั้งสถาบันใหม่และ เพิ่มอำนาจหน้าที่ให้สถาบันที่มีอยู่เดิมเพื่อเพิ่มการถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance) ส่งผลให้การบริหารงานของสหภาพยุโรป มี 7 สถาบัน หลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (Council of the European Union) (2) คณะมนตรียุโรป (European Council) (3) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) (4) สภายุโรป (European Parliament) (5) ศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรป (Court of Justice of the European Union) (6) ธนาคารกลางยุโรป (European Central Bank) และ (7) ศาลผู้ตรวจสอบบัญชียุโรป (European Court of Auditors) นอกจากนี้ สนธิสัญญาลิสบอนยังได้กำหนดให้มีการแต่งตั้ง ผู้แทนระดับสูงด้านการต่างประเทศและนโยบายความมั่นคง และกำหนด

ให้มีการจัดตั้ง European External Action Service (EEAS) เพื่อทำหน้าที่เป็น “กระทรวงการต่างประเทศ” ของสหภาพยุโรปด้วย

Trilateral Cooperation

ความร่วมมือแบบไตรภาคี

ความร่วมมือที่แหล่งคู่ร่วมมือหรือแหล่งผู้ให้เดิมร่วมมือกับประเทศไทย ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งอาจเป็นประเทศเดียวหรือหลายประเทศ

TRIPs Agreement

Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights

ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า เช่น เครื่องหมายการค้า (trademark) ลิขสิทธิ์ (copyright) และ สิทธิบัตร (patent) เป็นต้น ซึ่งอยู่ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO)

TWG

Tourism Working Group

คณะทำงานว่าด้วยการท่องเที่ยว
(ในกรอบความร่วมมือของ APEC)

U

UDHR

Universal Declaration of Human Rights

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

เป็นเอกสารหลักด้านสิทธิมนุษยชนฉบับแรก ซึ่งที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติให้การรับรองตามข้อมติที่ 217 A (III) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 โดยจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็น 1 ใน 48 ประเทศแรกที่ลงคะแนนเสียงร่วมรับรองปฏิญญาดังกล่าวในการประชุมฯ ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

UHC

Universal Health Coverage

หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

Ultra Orthodox

ชาวยิวอนุรักษ์นิยม

คำที่ใช้อธิบายชาวยิวเคร่งศาสนาที่มีแนวทางการตีความคัมภีร์โตราห์แบบประเพณีนิยม ซึ่งการอธิบายคัมภีร์ด้วยวิธีดังกล่าวนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการให้ความชอบธรรมกับชาวยิวในการเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตของปาเลสไตน์ อันเป็นดินแดนแห่งพันธสัญญาของพระเจ้า นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างชาวยิวกับชาวปาเลสไตน์ที่ยืดเยื้อจนถึงปัจจุบัน

ultra vires

เกินขอบอำนาจ

Ummah

ประชาชาติ

มีนัยถึงประชาชาติที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีการดำรงชีวิตที่เหมือนกัน โดยไม่แบ่งแยกตามรัฐชาติสมัยใหม่ มักถูกใช้อ้างถึงอุดมการณ์ที่ต้องการรวบรวมประชาชาติที่นับถือศาสนาอิสลามให้มีความยิ่งใหญ่เป็นปึกแผ่นดังเช่นในอดีต

Umrah

อุมเราะห์

การไปเยือนมัสยิดฮะรอม ณ เมืองมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เพื่อปฏิบัติศาสนกิจนอกช่วงเวลาการทำพิธีฮัจญ์

unanimous vote

คะแนนเสียงเอกฉันท์

UNAIDS

United Nations Programme on HIV/AIDS

โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ

UNASUR

Union of South American Nations (ภาษาอังกฤษ)

Unión de Naciones Suramericanas - UNASUR (ภาษาสเปน)

União de Nações Sul-Americanas - UNASUL (ภาษาโปรตุเกส)

สหภาพประชาชาติอเมริกาใต้

UNASUR (อุนาซัวร์) ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2551 เป็นสหภาพของรัฐบาลประเทศในภูมิภาคอเมริกาใต้ 12 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล ปารากวัย อุรุกวัย เวเนซุเอลา โบลิเวีย โคลอมเบีย เอกวาดอร์ เปรู กายอานา ซูรินาเม และชิลี โดยเกิดจากการรวมสหภาพศุลกากรที่สำคัญ

ของภูมิภาค คือ ตลาดร่วมอเมริกาใต้ตอนล่าง (MERCOSUR) กับ ประชาคมแอนเดียน (ANDEAN Community) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม การเปิดเสรีการค้าภายในภูมิภาคอเมริกาใต้ และความร่วมมือระหว่าง ประเทศสมาชิกในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พลังงาน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงกีโต ประเทศเอกวาดอร์

UNCDF

United Nations Capital Development Fund
กองทุนพัฒนาเงินทุนแห่งสหประชาชาติ

UNCED

United Nations Conference on Environment and
Development
การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาและสิ่งแวดล้อม

UNCHS

United Nations Centre for Human Settlements หรือ HABITAT
ศูนย์เพื่อการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติ
ทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการของคณะกรรมการว่าด้วยการตั้งถิ่นฐาน
มนุษย์ (Commission on Human Settlements) ซึ่งเป็นหน่วยงาน
ประสานงานกิจกรรมการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ของสหประชาชาติ
ที่เน้นในเรื่องที่พักพิง (shelter) และบริการทางสังคม การจัดการเมือง
สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน และการประเมิน ติดตามข่าวสารข้อมูล
ทางด้าน การตั้งถิ่นฐานมนุษย์

UNCITRAL

United Nations Commission on International Trade Law
คณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 เพื่อเป็นเวทีหาแนวทางให้กฎหมายการค้าระหว่างประเทศมีความสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดอุปสรรคทางด้านกฎหมายที่เกิดขึ้นในการค้าระหว่างประเทศ ประเทศไทยเป็นสมาชิก UNCITRAL มาแล้ว 6 สมัย คือ วาระปี ค.ศ. 1968 - 1971 ค.ศ. 1992 - 1998 ค.ศ. 1998 - 2004 ค.ศ. 2004 - 2012 ค.ศ. 2010 - 2016 และวาระปัจจุบัน คือ ค.ศ. 2016 - 2022

UNCT

United Nations Country Team

ทีมงานองค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย

UNCTAD

United Nations Conference on Trade and Development

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังก์ถัด)

UNCTAD จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2507 (ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้ง) เป็นองค์กรของสหประชาชาติที่รับผิดชอบเรื่องการค้า การเงิน การลงทุน เทคโนโลยี และการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ โดยมีหน้าที่เป็นเวทีประสานนโยบายระหว่างรัฐบาล ศึกษาวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจโลก และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนา ปัจจุบันมีรัฐสมาชิก 195 ประเทศ (สถานะเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562) มีการประชุมระดับรัฐมนตรีซึ่งจัดขึ้นทุก 4 ปี ประเทศไทยเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมอังก์ถัดครั้งที่ 10 เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 และ ดร. ศุภชัย พานิชภักดิ์ เคยดำรงตำแหน่งเลขาธิการ (UNCTAD Secretary-General) ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2556 สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

UNDG

United Nations Development Group
กลุ่มพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

UNDP

United Nations Development Programme
สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2508 เป็นหนึ่งในองค์กรหลักด้านการพัฒนาภายใต้
องค์การสหประชาชาติ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่นครนิวยอร์ก ประเทศ
สหรัฐอเมริกา

UNEP

United Nations Environment Programme
โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ

UNESCO

United Nations Educational, Scientific and Cultural
Organization
องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก)
ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2488 มีวัตถุประสงค์หลัก
คือ สนับสนุนให้มีสันติภาพและความมั่นคงในโลก ผ่านทางการศึกษา
วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และการสื่อสาร ประเทศไทยเป็นสมาชิกเมื่อ
วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2492 UNESCO มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส
ประเทศฝรั่งเศส และมีสำนักงานใหญ่ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ตั้งอยู่ใน
ประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร)

UNFPA

United Nations Population Fund
กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ

UNGA

United Nations General Assembly

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ

การประชุมของประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด เพื่อปรึกษาหารือ และตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาระดับโลกร่วมกัน โดยฉันทามติ หรือการลงคะแนนเสียง

UN-HABITAT

United Nations Human Settlements Programme

โครงการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

UNHCR

Office of the United Nations High Commissioner for Refugees

สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2493 โดยองค์การสหประชาชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินงานระหว่างประเทศเพื่อการคุ้มครอง สิทธิและความเป็นอยู่ของผู้ลี้ภัย

UNICEF

United Nations Children's Fund

กองทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ

UNIDIR

United Nations Institute for Disarmament Research

สถาบันวิจัยเพื่อการลดอาวุธแห่งสหประชาชาติ

UNIDO

United Nations Industrial Development Organization
องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ

unilateralism

การกระทำฝ่ายเดียว

UNISDR

United Nations International Strategy for Disaster Reduction
องค์การยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติ
แห่งสหประชาชาติ

UNITAR

United Nations Institute for Training and Research
สถาบันเพื่อการฝึกอบรมและการวิจัยแห่งสหประชาชาติ

universalization

การทำให้เป็นสากล

ในมิติพหุภาคี มักหมายถึง การให้รัฐสมาชิกของสหประชาชาติทั้งหมด
เข้าเป็นภาคีของความตกลงระหว่างประเทศ

UNMAS

United Nations Mine Action Service
องค์กรสนับสนุนการปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งสหประชาชาติ

UNOCHA

United Nations Office for the Coordination of
Humanitarian Affairs
สำนักงานเพื่อการประสานงานด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ

UNODC

United Nations Office on Drugs and Crime

สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ

ตั้งอยู่ที่กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางด้านข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ในด้านการควบคุมยาเสพติดและเหตุอาชญากรรม โดยได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกในด้านการจัดทำยุทธศาสตร์ ควบคุมยาเสพติด และการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

UNOHCHR

United Nations Office for the High Commissioner for Human Rights

สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ

UNOPS

United Nations Office for the Project Services

สำนักงานบริการโครงการแห่งสหประชาชาติ

UNOSSC

United Nations Office for South - South Cooperation

สำนักงานสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือใต้ - ใต้

เป็นองค์การภายใต้การบริหารงานของ UNDP ได้รับการจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ. 2517 เพื่อส่งเสริมและสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในลักษณะใต้ - ใต้ ไตรภาคี และระดับโลก โดยเปิดสำนักงานภูมิภาค ในกรุงเทพมหานคร เป็นสำนักงานภูมิภาคแห่งที่ 4 นอกเหนือจาก สำนักงานที่กรุงแอดดิสอาบาบา ประเทศเอธิโอเปีย นครอิสตันบูล ประเทศตุรกี และนครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

UNOOSA

United Nations Office for Outer Space Affairs
สำนักงานกิจการอวกาศส่วนนอกแห่งสหประชาชาติ

UNPAF

United Nations Partnership Framework Thailand
2012 - 2016

กรอบภาคีความร่วมมือหุ้นส่วนระหว่างไทยกับสหประชาชาติ
ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2559

เป็นกรอบการดำเนินงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและหน่วยงาน
สหประชาชาติในไทย ภายใต้ความร่วมมือ 6 สาขา คือ

1. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)
2. ความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation)
3. เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy)
4. การคุ้มครองทางสังคม (Social Protection)
5. ข้อมูลสารสนเทศเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Information)
6. สิทธิมนุษยชนและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (Human Rights and Access to Justices)

UN PoA

UN Programme of Action to Prevent, Combat and
Eradicate the Illicit Trade in Small Arms and Light
Weapons in All Its Aspects

แผนปฏิบัติการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และ
ขจัดการค้าอาวุธขนาดเล็กและเบาอย่างผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ
เป็นแผนปฏิบัติการที่มีผลผูกพันทางการเมือง (Political-binding) ต่อ
รัฐภาคีสหประชาชาติในการดำเนินมาตรการและใช้กฎหมายในประเทศ
ในเรื่องการควบคุมการใช้อาวุธขนาดเล็กและเบาที่ผิดกฎหมายให้เป็นไป
อย่างรอบคอบและรัดกุม

UNRISD

United Nations Research Institute for Social Development
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมแห่งสหประชาชาติ

UNRWA

United Nations Relief and Works Agency for Palestine
Refugees in the Near East
สำนักงานบรรเทาทุกข์และจัดหางานของสหประชาชาติสำหรับผู้ลี้ภัย
ปาเลสไตน์ในตะวันออกใกล้

UNSC

United Nations Security Council
คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

ประกอบด้วยสมาชิกสหประชาชาติ 15 ประเทศ แบ่งออกเป็นสมาชิกถาวร
5 ประเทศ ได้แก่ จีน ฝรั่งเศส รัสเซีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา
(กำหนดในกฎบัตรสหประชาชาติ) และสมาชิกไม่ถาวรที่มาจากการ
เลือกตั้งจากสมัชชาฯ อีก 10 ประเทศ มีกำหนดคราวละ 2 ปี คณะมนตรี
ความมั่นคงฯ ทำหน้าที่หลักในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคง
ระหว่างประเทศ โดยกระทำในนามของสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด
และสมาชิกสหประชาชาติมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะมนตรี
ความมั่นคงฯ ประเทศไทยเคยเป็นสมาชิกไม่ถาวร UNSC ในช่วงวาระ
พ.ศ. 2528 - 2529

unsettled dispute

ข้อพิพาทที่ยังไม่ระงับ

UNSG

United Nations Secretary - General

เลขาธิการสหประชาชาติ

เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารขององค์การสหประชาชาติ

UNTAET

United Nations Transitional Administration in East Timor

องค์กรบริหารชั่วคราวของสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก

จัดตั้งขึ้นตามมติสหประชาชาติที่ 1272 (1999) เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2542 พลโทบุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ (ยศในขณะนั้น) ได้รับเลือกให้เป็นผู้บัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพ (Force Commander) ของ UNTAET ในติมอร์ตะวันออกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 1 ปี

UNTOC

United Nations Convention Against Transitional

Organized Crime

อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้ง
ในลักษณะองค์กร

UNV

United Nations Volunteers

อาสาสมัครสหประชาชาติ

สมัชชาสหประชาชาติมีมติเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2514 ให้จัดตั้งโครงการอาสาสมัครสหประชาชาติ โดยมีสำนักงานอาสาสมัครสหประชาชาติ (UNV) เป็นเจ้าของโครงการภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เพื่อพิจารณาคัดเลือกอาสาสมัครจากประเทศสมาชิกสหประชาชาติเข้าปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาต่าง ๆ

U

UN Women

United Nations Entity for Gender Equality and
the Empowerment of Women

องค์การเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลัง
ของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ

UPU

Universal Postal Union

สหภาพไปรษณีย์สากล

UPR

Universal Periodic Review

การทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

USAID

United States Agency for International Development

USAID (ยูเสด) เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่ดูแลเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือที่ไม่ใช่ทางทหารแก่ต่างประเทศ โดยรับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ความช่วยเหลือของ USAID ครอบคลุมประเด็นการส่งเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจ เกษตรกรรมและการค้า การสาธารณสุข ประชาธิปไตย การป้องกันความขัดแย้งและการบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ

V

valid

ที่มีผลตามกฎหมาย

validity of visa

อายุการตรวจลงตรา

ช่วงเวลาของการตรวจลงตรา (หรือวีซ่า) ที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ออกให้ นับจากวันที่ได้รับการตรวจลงตรา ซึ่งปกติจะมีอายุ 3 เดือน แต่การตรวจลงตราบางประเภทก็มีอายุ 6 เดือน 1 ปี และ 3 ปี แล้วแต่กรณี อายุการตรวจลงตราต้องมีระยะเวลาไม่เกินอายุของหนังสือเดินทาง

VAP

Vientiane Action Programme

แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์

เป็นแนวปฏิบัติการอาเซียนฉบับที่ 2 ต่อจากแผนปฏิบัติการฮานอย ซึ่งจะช่วยกำหนดกรอบความร่วมมือระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2547 - 2553) เพื่อการอนุวัติให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 และปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2

verbal contract

สัญญาด้วยวาจา

verbatim record

บันทึกการประชุมละเอียด บันทึกการประชุมทุกถ้อยคำ

verification

การตรวจพิสูจน์ การตรวจสอบ

veto, impose a veto

ยับยั้ง ใช้สิทธิยับยั้ง

Vin d' honneur

งานเลี้ยงรับรองเนื่องในโอกาสวันชาติ

จัดขึ้นในเวลากลางวัน ตั้งแต่เวลาประมาณ 11.00 - 13.00 น. โดยเจ้าภาพจะเป็นเจ้าภาพเดี่ยว และไม่เชิญคู่สมรสของแขกที่เชิญ

visa

การตรวจลงตรา

การประทับตราหรือข้อความในหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางของคนต่างด้าวโดยเจ้าพนักงานของรัฐ เพื่อแสดงว่าผู้เดินทางได้รับอนุญาตให้เข้ามาพำนักในราชอาณาจักร หรือเดินทางผ่านราชอาณาจักร

- **courtesy visa** การตรวจลงตราประเภทอภัยยศยไมตรี

การตรวจลงตราประเภทนี้จำกัดเฉพาะคนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อ (1) ปฏิบัติหน้าที่เพื่อการอื่นนอกเหนือจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ทางการทูต กงสุล หรือราชการ (สำหรับผู้ที่ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ หรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติที่เทียบเท่าหนังสือเดินทางทูต หรือหนังสือเดินทางราชการ) และ (2) เข้ามาในฐานะเป็นพระราชอาคันตุกะราชอาคันตุกะ แขกของรัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐ (สำหรับผู้ที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดา)

- **diplomatic visa** การตรวจลงตราประเภททูต

การตรวจลงตราประเภทนี้จะให้สำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต

หรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez - Passer) ปกสีแดง ซึ่งเทียบเท่ากับหนังสือเดินทางทูต

- **immigrant visa** การตรวจลงตราประเภทคนเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ตรวจลงตราประเภท immigrant visa ได้เฉพาะในกรณีที่ผู้ยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราได้รับอนุญาตเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจากคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

- **non - immigrant visa** การตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว

การตรวจลงตราประเภทนี้จะให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา ซึ่งประสงค์จะเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ทำงาน ศึกษา สัมมนา รักษาพยาบาล เป็นผู้ติดตาม เป็นต้น

- **non - quota immigrant visa** การตรวจลงตราประเภทคนเข้าเมือง นอกกำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร เป็นรายปี

การตรวจลงตราประเภทนี้จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ 1 ปี ซึ่งจะออกให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยแล้ว แต่ประสงค์จะเดินทางไปต่างประเทศและจะกลับเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยตามเดิม

- **official visa** การตรวจลงตราประเภทราชการ

การตรวจลงตราประเภทราชการจะให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางราชการ หรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez - Passer) ปกสีฟ้า ซึ่งเทียบเท่ากับหนังสือเดินทางราชการ

- **re - entry visa** การตรวจลงตราประเภทให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้อีก

คนต่างด้าวที่ต้องการรักษาสีทิวการตรวจลงตรา ซึ่งยังไม่หมดอายุ เพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีกครั้งโดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราใหม่

- **tourist visa** การตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว
การตรวจลงตราประเภทนี้จะออกให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา ซึ่งประสงค์จะมาท่องเที่ยวในราชอาณาจักร โดยสามารถไปยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยวได้ที่สถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทยในต่างประเทศ
- **transit visa** การตรวจลงตราประเภทคนเดินทางผ่านราชอาณาจักร
การตรวจลงตราประเภทนี้จะออกให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดา หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ประสงค์จะผ่านเข้าราชอาณาจักร ก่อนเดินทางต่อไปยังจุดหมายปลายทาง
- **visa on arrival** การตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง
สำหรับคนชาติซึ่งมีรายชื่อที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้สามารถขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (แทนการขอรับการตรวจลงตราที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ในต่างประเทศ) โดยวัตถุประสงค์ของการเข้าเมืองต้องเพื่อการท่องเที่ยว

Visa Waiver Agreement

ความตกลงยกเว้นการตรวจลงตรา

ประเทศไทยได้จัดทำความตกลงยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ และหนังสือเดินทางธรรมดากับประเทศต่าง ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ โดยการจัดทำความตกลงระหว่างกันต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักปฏิบัติที่ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน

visit

การเยือน

- **State Visit**

การเยือนอย่างเป็นทางการในระดับประมุขของรัฐ

หมายถึง การเยือนของบุคคลสำคัญของต่างประเทศในระดับประมุขของรัฐที่มีสถานะเป็นกษัตริย์หรือประธานาธิบดี โดยเป็นการเยือนอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐผู้รับ รัฐผู้รับจะจัดพิธีการต้อนรับอย่างเป็นทางการเต็มรูปแบบ

- Official Visit

การเยือนอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล

หมายถึง การเยือนเป็นทางการของประมุขของรัฐ มกุฎราชกุมาร หัวหน้ารัฐบาล หรือหัวหน้าองค์การระหว่างประเทศที่มีตำแหน่งเทียบเท่า โดยเป็นแขกรับเชิญของรัฐบาลและจัดพิธีการรับรองต่าง ๆ อย่างเป็นทางการเต็มรูปแบบ

- Visit as Guest of the Royal Thai Government

การเยือนในฐานะแขกของรัฐบาล

หมายถึง การเยือนของประมุขของรัฐ หัวหน้ารัฐบาล หรือหัวหน้าองค์การระหว่างประเทศที่มีตำแหน่งเทียบเท่าซึ่งไม่ได้เดินทางมาเยือนอย่างเป็นทางการหรือเพื่อเจรจาทำงาน รวมทั้งการเสด็จฯ เยือนของพระราชวงศ์ รองประธานาธิบดี และบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่มีตำแหน่งเทียบเท่า ซึ่งรัฐบาลไทยปรารถนาที่จะแสดงไมตรีจิตโดยเชิญให้มาเยือนประเทศไทยในฐานะแขกของรัฐบาล และจัดการต้อนรับให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเยือนในแต่ละกรณี

- Working Visit

การเยือนเพื่อเจรจาทำงาน

หมายถึง การเยือนของบุคคลสำคัญจากต่างประเทศในระดับประมุขของรัฐ หัวหน้ารัฐบาล หรือหัวหน้าองค์การระหว่างประเทศที่มีตำแหน่งเทียบเท่าที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเจรจาในปัญหาหรือประเด็นใดเป็นการเฉพาะในระยะเวลาอันสั้น

- Visit as Guest of Their Majesties the King and Queen of Thailand

การเยือนในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์

หมายถึง การเสด็จเยือนของพระราชวงศ์ต่างประเทศหรือการเยือนของบุคคลสำคัญจากต่างประเทศ ในฐานะพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี

- Private Visit

การเยือนส่วนตัวหรือแวะผ่าน

หมายถึง การเยือนของบุคคลสำคัญจากต่างประเทศในระดับประมุขของรัฐ พระราชวงศ์ หัวหน้ารัฐบาล หรือผู้นำองค์การระหว่างประเทศ ที่มีตำแหน่งเทียบเท่าและบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเยือนเป็นการส่วนตัวหรือการแวะผ่านประเทศในระยะเวลาอันสั้น รัฐผู้รับจะจัดการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ตามความเหมาะสม

W

Wahhabi

วาฮาบี

แนวทางการตีความศาสนาอิสลามของ เชค มุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮาบ (พ.ศ. 2246) นักวิชาการศาสนาชาวอาหรับที่ปฏิรูปความเชื่อของผู้คนในคาบสมุทรอาหรับให้ถูกต้องตามหลักการอันบริสุทธิ์ของนบีมุฮัมมัด โดย เชค มุฮัมมัด บิน อับดุลวะฮาบ เป็นผู้ให้ความช่วยเหลืออิบนุสะอูด ก่อตั้งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ดังนั้น Wahhabi จึงเป็นแนวทางการตีความศาสนาที่เป็นที่มาของความชอบธรรมทางการเมืองให้แก่ผู้ปกครองในซาอุดีอาระเบีย

waiver of immunities

การสละความคุ้มกัน (ทางการทูตและกงสุล)

watershed

สันปันน้ำ

แนวสันเขาซึ่งโดยปกติเป็นส่วนที่สูงที่สุดของภูเขาที่แบ่งน้ำให้ตกออกสองข้างของภูเขานั้น ๆ เป็นลักษณะทางธรรมชาติซึ่งรัฐที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณานำมาใช้เป็นเส้นเขตแดนระหว่างประเทศได้ เช่น สันปันน้ำของเทือกเขาตะนาวศรีเป็นเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับเมียนมา

WB

World Bank

ธนาคารโลก

ก่อตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2487 เพื่อช่วยเหลือด้านการเงินแก่ประเทศสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยให้กู้ยืม

ไปบูรณะและพัฒนาประเทศ ต่อมาได้ขยายเป็นการสนับสนุนการลงทุน เพื่อพัฒนาประเทศและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศสมาชิก

weapons of mass destruction

อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

เป็นอาวุธที่มีอานุภาพทำลายมวลชน สัตว์ พืช และสิ่งของ โดยไม่อาจจำกัด หรือควบคุมเป้าหมายและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้แน่ชัด ประกอบด้วย อาวุธเคมี อาวุธชีววะ และอาวุธนิวเคลียร์

WEF

World Economic Forum

การประชุม “เวทีเศรษฐกิจโลก”

นาย Klaus Schwab ได้ริเริ่มให้มีการประชุมครั้งแรกขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2513 ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งใน พ.ศ. 2514 นาย Schwab ได้จัดตั้งเป็น European Management Forum ในลักษณะขององค์กร ที่ไม่หวังผลกำไร และเปิดให้นักธุรกิจชั้นนำ รวมทั้งนักการเมืองระดับสูง เป็นสมาชิก ต่อมาใน พ.ศ. 2530 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น World Economic Forum และเปิดรับสมาชิกจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ กิจกรรมสำคัญประจำปี ได้แก่ การประชุมประจำปีในเมืองดาวอส (มกราคมหรือกุมภาพันธ์) การจัดพิมพ์ World Competitiveness Report และการจัดประชุม เพื่อหารือประเด็น เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในประเทศต่าง ๆ โดยในภูมิภาคอาเซียน มีการประชุมประจำปีในชื่อ WEF on ASEAN

W

wetlands

พื้นที่ชุ่มน้ำ

หมายถึง พื้นที่ลุ่ม พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ลุ่มชื้นแฉะ พื้นที่ฉ่ำน้ำ มีน้ำท่วม มีน้ำขัง พื้นที่พรุ พื้นที่แหล่งน้ำ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์

สร้างขึ้น โดยอาจเป็นแหล่งน้ำนิ่งและน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อยและน้ำเค็ม รวมไปถึงพื้นที่ชายทะเล และพื้นที่ของทะเลในบริเวณซึ่งเมื่อน้ำลดลงต่ำสุดมีความลึกของระดับน้ำไม่เกิน 6 เมตร ซึ่งภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำประเทศต่าง ๆ สามารถที่จะกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ เช่น ประเทศไทยได้ประกาศให้บริเวณเขตพรุควนจี่เสียนและบริเวณเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ นอกจากนี้ พื้นที่ชุ่มน้ำบางแห่งอาจอยู่ตามพรมแดนระหว่างประเทศด้วย

WEU

Western European Union

องค์การความร่วมมือทางการทหารของประเทศในทวีปยุโรป

ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ คือ เบลเยียม เยอรมนี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ สเปน ฝรั่งเศส กรีซ ลักเซมเบิร์ก โปรตุเกส และ สหราชอาณาจักร ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2501

WFC

World Food Council

สภาอาหารโลก

WFP

World Food Programme

โครงการอาหารโลก

เป็นหน่วยงานของสหประชาชาติ ทำหน้าที่เป็นองค์กรให้ความช่วยเหลือทางด้านอาหารและโภชนาการในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินและในวิกฤตการณ์ที่มีผู้ลี้ภัย รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของผู้ยากไร้และชุมชนที่ยากจน เริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2505 มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี

WGIC

Working Group on Industrial Cooperation

คณะทำงานด้านความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียน

WGIPC

Working Group on Intellectual Property Cooperation

คณะทำงานด้านความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน

White Paper

สมุดปกขาว

เอกสารหรือรายงานของทางราชการซึ่งแสดงท่าทีหรือแผนงานในอนาคต

white tie

ชุดราตรีสโมสร

เสื้อสูทหางยาวสีดำ กางเกงสีดำ มีผ้าผูกคอหูกะต่าย (bow - tie) สีขาว เสื้อเชิ้ตสีขาว แถบดันทันไหมสีดำ ใช้ในโอกาสงานกลางคืนที่จัดอย่างเป็นทางการ (งานราตรีสโมสร - formal evening entertainments) เช่น งานพระราชทานเลี้ยงกระยาหารค่ำเพื่อเป็นเกียรติแก่ประธานาธิบดีซึ่งมาเยือนไทยอย่างเป็นทางการ งานแสดงอุปรากร งานเต้นรำ

white tie with sash and decoration

ชุดราตรีสโมสร ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

white uniform

เครื่องแบบปกติขาว

white uniform girded with sword

ชุดเครื่องแบบปกติขาวคาดกระบี่

WHO

World Health Organization
องค์การอนามัยโลก

WIPO

World Intellectual Property Organization
องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก

WMO

World Meteorological Organization
องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก

working lunch

งานเลี้ยงอาหารกลางวันเพื่อเจรจาทำงาน

working uniform

สำหรับข้าราชการพลเรือน หมายถึง เครื่องแบบปกติสี kaki คอพับ แขนยาว
สำหรับข้าราชการตำรวจ/ทหาร หมายถึง เครื่องแบบปกติ คอพับ
สีตามเหล่าทัพ

World Food Summit

การประชุมสุดยอดอาหารโลก
จัดโดย FAO ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ระหว่างวันที่ 13 - 17 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2539 เป็นการประชุมระดับผู้นำรัฐบาล เพื่อสร้างเจตนารมณ์ด้าน

การเมือง และข้อผูกพันระหว่างประเทศให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร และการขจัดปัญหาความหิวโหยสำหรับประชากรโลก

World Soil Day

วันดินโลก

ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี จากการประชุมขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ครั้งที่ 144 ระหว่างวันที่ 11 - 15 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ณ สำนักงานใหญ่ FAO กรุงโรม ประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สืบเนื่องจากพระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดินมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ปรากฏผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์อย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและนานาชาติ

written contract

สัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร

WSIS

World Summit on Information Society
การประชุมสุดยอดระดับโลกว่าด้วยสังคมสารสนเทศ

WSPU

World Scout Parliamentary Union
สหภาพลูกเสือรัฐสภาโลก

WTO

World Trade Organization
องค์การการค้าโลก

ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 บนพื้นฐานของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) เมื่อ พ.ศ. 2490 ซึ่งได้ปรับปรุงและมีภาคผนวกเพิ่มเติมเป็น GATT พ.ศ. 2537 มีสมาชิกทั้งหมด 164 ราย (*สถานะเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562*) สำนักงานเลขาธิการตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก WTO เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2538

Y

YAV / YAVF

Young Ambassadors of Virtue ยุวทูตความดี

Young Ambassadors of Virtue Foundation มูลนิธิยุวทูตความดี

โครงการยุวทูตความดีเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ริเริ่มโดยกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อ พ.ศ. 2542 เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะในวโรกาสพระชนมายุ 72 พรรษา ด้วยเป้าหมายมุ่งพัฒนาให้เยาวชนมีคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประณมแห่งชาติ (สพช.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีโรงเรียนระดับประถมศึกษาป็นาร่อง 76 จังหวัดทั่วประเทศเข้าร่วมทำโครงการและกิจกรรมเสริมสร้างความดี ชื่อสัตย์ มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อนองและสังคม นับเป็นการสร้างพื้นฐานความแข็งแกร่งแก่สังคมไทย รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันอย่างทัดเทียมแก่เยาวชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์

“ยุวทูตความดี” คือ ต้นแบบของเยาวชนคนดี รอบรู้ รักสามัคคี มีศักยภาพ ในการนำพาสังคมและมีความภาคภูมิใจในการเป็นผู้แทนเยาวชนไทย สานสัมพันธ์กับเยาวชนนานาชาติ

ปัจจุบันโรงเรียนในเครือข่ายยุวทูตความดี มีจำนวน 1,115 แห่ง ใน 77 จังหวัดทั่วประเทศ โดยมีมูลนิธิยุวทูตความดี ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นหน่วยงานดำเนินการ ขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึก ฝึกจิตอาสา พัฒนาโลกทัศน์ ให้กับเยาวชนในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ทั้งนี้ สำนักงานมูลนิธิยุวทูตความดี ตั้งอยู่ในกระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา (www.yavf.or.th)

Z

ZOPFAN

Zone of Peace Freedom and Neutrality

เขตสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของอาเซียน ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่ปลอดจากการแทรกแซงจากภายนอก เพื่อเป็นหลักประกัน ต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และเสนอให้อาเซียนขยาย ความร่วมมือให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้าน อันจะนำมาซึ่งความแข็งแกร่ง ความ เป็นปึกแผ่น และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิก รัฐมนตรี ต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประกาศลงนาม ZOPFAN เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศ มาเลเซีย

zero - sum game

เกมที่ต้องมีแพ้ - ชนะ

สถานการณ์ที่หากมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้รับผลประโยชน์ อีกฝ่ายที่อยู่ใน สถานการณ์เดียวกันจะต้องเสียผลประโยชน์ในปริมาณที่เท่ากัน

คำศัพท์-คำย่อทางการทูตและการต่างประเทศ

ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 4

จัดทำโดย

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 7 ทิศใต้ (S3)
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 0 2203 5000 โทรสาร 0 2143 9326
อีเมล : dvifa@mfa.mail.go.th เว็บไซต์ : www.mfa.go.th/dvifa

ที่ปรึกษา

นางสาวลดา ภูมาศ
ผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ

คณะผู้จัดทำ

นางสาวฉัตรภรณ์ พิรุณรัตน์
นางสาวสุนีย์ เอื้อพันธ์ศิริกุล
นางสาวเรวดี ตันตยาวิทย์
นายพิสิษฐ์ สงเคราะห์
นางสาวจิตาภา อึ้งวนิชบรรณ

พิมพ์ที่

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
376 ถนนชัยพุกภัย แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170
โทรศัพท์ 0 2422 9000, 0 2882 1010 โทรสาร 0 2433 2742, 0 2434 1385
อีเมล : aprint@amarin.co.th เว็บไซต์ : www.amarin.co.th

DEVAWONGSE VAROPAKARN INSTITUTE OF FOREIGN AFFAIRS
สถาบันการต่างประเทศวชิราภคาร

ISBN: 978-616-341-073-3

9 786163 410733